

TEREN

SPÓŁKA Z O.O.

**PRZEDSIĘBIORSTWO ZAGOSPODAROWANIA MIAST I OSIEDLI
URBAN DEVELOPMENT ENTERPRISE LTD**

90-105 ŁÓDŹ, ul. PIOTRKOWSKA 56, POLAND, tel./fax 632-02-83, 633-56-58, 632-75-53, e-mail: biuro@teren-urbanistyka.pl

---

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr .....
Rady Gminy Krzyżanów
z dnia .....**

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRZYŻANÓW**

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Ewa Krakowska - *uprawnienia urbanistyczne nr 1099/90*
- *członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą*
w Warszawie – WA-095

mgr Jacek Barański

- kwiecień 2014 -

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
UWARUNKOWANIA ROZWOJU	
I. Podstawowe informacje o gminie	8
II. Uwarunkowania wynikające ze strategii i planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.....	11
III. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych i stanu zatrudnienia.....	12
III.1. Procesy demograficzne	12
IV. Uwarunkowania wynikające z warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.....	18
V. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska	22
V.1. Uwagi ogólne	22
V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu, gleby i warunki klimatyczne	22
V.3. Wody powierzchniowe i podziemne	26
V.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	30
VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków	37
VI.1. Zarys historii gminy Krzyżanów	37
VI.2. Obiekty i obszary zabytkowe	41
VI.2.1. Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków	41
VI.2.2. Obiekty i obszary wpisane do ewidencji zabytków	41
VI.2.3. Stanowiska archeologiczne	42
VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów gminy	49
VIII. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania	50
IX. Uwarunkowania wynikające z możliwości rozwoju Gminy	52
X. Uwarunkowania wynikające z obiektów i obszarów przyrodniczych prawnie chronionych	55
XI. Uwarunkowania wynikające z udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	57
XI.1. Surowce mineralne	57
XI.2. Wody podziemne	58
XII. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów zmeliorowanych, wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej oraz obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	59
XII.1. Melioracje	59
XII.2. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej	60
XII.3. Zagrożenia geologiczne	61
XIII. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	61
XIII.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji	61
XIII.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej	64

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

XIV. Kierunki polityki przestrzennej gminy wynikające ze strategii jej rozwoju	69
XV. Zasady i standardy kształtowania zabudowy, zagospodarowania terenów.....	71
XV.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania	71
XV.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy.....	73
XV.3. Tereny wyłączone spod zabudowy	81
XV.4. Obszary przestrzeni publicznej.....	81
XVI. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów	82
XVII. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej	87
XVIII. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.....	91
XIX. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	92
XIX.1. Zaopatrzenie w wodę	92
XIX.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych	92
XIX.3. Odprowadzanie wód opadowych	93
XIX.4. Gospodarka odpadami	93
XIX.5. Zaopatrzenie w ciepło	94
XIX.6. Zaopatrzenie w gaz ziemny	95
XIX.7. Zaopatrzenie w energię elektryczną	96
XIX.8. Zapewnienie przesyłu informacji i łączności	96
XIX.9. Melioracje	97
XX. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemi.....	98
XXI. Obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	99
XXII. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	99
XXIII. Obszary wymagające rekultywacji, przekształceń lub rehabilitacji	99
XXIV. Granice terenów zamkniętych	100
XXV. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym.....	100
XXV.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	100
XXV.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	101
XXVI. Zabezpieczenie warunków obronności i obrony cywilnej	102
XXVII. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	103
XXVIII. Obszary problemowe	104
XXIX. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów	104
Bibliografia	107

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE:

1. Uwarunkowania rozwoju	skala 1:10 000	- załącznik Nr 2
2. Kierunki zagospodarowania	skala 1:10 000	- załącznik Nr 3

WPROWADZENIE

1. Rada Gminy Krzyżanów podjęła Uchwałę Nr XXIII /141/2009 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzyżanów.

Zmiana dotyczy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzyżanów przyjętego Uchwałą Nr 254/XXVII/2001 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 29.06.2001 r.

Generalnym projektantem była mgr inż. arch. Teresa Marciniak (upr. urb. 1437/94).

2. Za podjęciem uchwały dotyczącej zmiany studium przemawiają głównie następujące powody:
  - Zmiana ustawy regulującej kwestie związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. Studium z 2001 roku było sporządzone w oparciu o ustawę „o zagospodarowaniu przestrzennym” z 7 lipca 1994 roku (Dz. U. Nr 15, poz. 139 ze zmianami).
  - W dniu 27 marca 2003 roku Sejm uchwalił ustawę „o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami), zastępującą ustawę z 1994 roku.

- Nowa ustawa wprowadza rozszerzony zakres analiz i ustaleń studium, a w tym tak istotny zapis, że „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych” (Art. 9, ust. 4 cyt. ustawy).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118, poz. 1233) wprowadza szereg nowych uregulowań co do zakresu projektu studium, zarówno jego części tekstowej jak i rysunku.
- Nowe opracowania o charakterze problemowym i specjalistycznym pogłębiające rozpoznanie stanu gminy, określające perspektywy jej rozwoju, oceniających jej walory przyrodnicze i historyczne oraz opracowania dotyczące regulacji gospodarki przestrzennej w gminie wymagają uwzględnienia ich przy zmianie studium.

Do najistotniejszych dokumentów i opracowań z powyższej grupy zaliczono:

- Uchwalony przez Sejmik Województwa łódzkiego Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, wrzesień 2010 r.;
- Uchwalony przez Radę Gminy Krzyżanów Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów w jej granicach administracyjnych (Uchwała Nr IX/53 z 28.08.2003 r.);
- Uchwała Zgromadzenia ZGRK nr XIV/29/08 z dnia 10 czerwca 2008 r;
Plan Rozwoju Lokalnego dla gmin Bedlno, Daszyna, Dąbrowice, Góra Św. Małgorzaty, Grabów, Krośniewice, Krzyżanów, Kutno, Łanięta, Miasto Kutno, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce, Witonia i Żychlin. na lata 2007 – 2013 Michał Prokopiak, Kutno, czerwiec, 2008 ;
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krzyżanów na lata 2007 -2013 przyjęty Uchwałą nr X/69/07 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 7 grudnia 2007 roku;
- Strategia Rozwoju Turystyki dla Gmin Związku Gmin Regionu Kutnowskiego i powiatu kutnowskiego;
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Stowarzyszenia Rozwoju Gmin CENTRUM;
- Program uporządkowania ekologicznego obszaru Związku Gmin Regionu Kutnowskiego BZURA „A”.

Analiza materiałów powyżej wymienionych daje podstawę do sporządzenia nowego zapisu tekstu i rysunku Studium.

Przedstawiony nowy zapis nie ogranicza się do punktowej zmiany studium z 2001 roku, ale stanowi nową całościową redakcję Studium. Szereg uprzednich ocen jest jednak ponawianych w zmienianej wersji zgodnie z respektowaną zasadą ciągłości polityki przestrzennej samorządu gminy.

3. Dokonane zmiany w stosunku do Studium ... 2001 roku dotyczą głównie:
- 1) rozszerzenia problematyki Studium zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi, obejmującymi:
    - standardy i kierunki zagospodarowania przestrzennego,
    - zaktualizowanie bazy informacyjnej,
    - zastosowanie nowych oznaczeń graficznych;
  - 2) nowych terenów rozwojowych stwarzających ułatwienia lokalizacyjne i ofertę inwestycyjną gminy.
  - 3) wyznaczenie obszaru, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

4. Studium jest aktem bezpośrednio wyrażającym politykę przestrzenną. Z tego powodu jego ustalenia prawne nie mogą zostać zaliczone do norm prawa powszechnie obowiązującego.

Cechy formalne przybliżają Studium do aktów kierownictwa wewnętrznego, rozumianego jako specyficzny rodzaj aktów wewnętrznych.

Akty typu „wytyczne” i akty kierownictwa wewnętrznego nie mogą stanowić podstawy dla nakładania obowiązków lub przyznawania uprawnień dla obywatela, osób prawnych i innych podmiotów (art. 93 ust. 2 Konstytucji RP). Wiążą jedynie te jednostki organizacyjne, które podlegają hierarchicznie i służbowo danemu organowi. Tak więc ustalenia Studium określają własne zobowiązania władz samorządowych gminy.

Podstawowym celem sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów jest określenie zasad długookresowej polityki rozwoju przestrzennego gminy. Studium jest jedynym dokumentem planistycznym, który kształtuje politykę zagospodarowania przestrzeni na obszarze gminy w dłuższych okresach czasu, z zastrzeżeniem, że każdorazowa istotna zmiana uwarunkowań powinna skutkować zmianą studium tak, aby było ono zawsze aktualną podstawą opracowań planistycznych.

Podstawowymi zadaniami Studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy,

- stworzenie podstawy prawnej do koordynacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- promocja rozwoju gminy.

W ramach prac nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów poddano wszechstronnej analizie: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zagadnienia demograficzne i społeczno-gospodarcze, dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu, uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów i turystycznego zagospodarowania, a także uwarunkowania związane ze stanem komunikacji oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Niniejsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów (Uchwała Nr XX/169/2013 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 25 lipca 2013 r.) podjęta została na podstawie Uchwały Nr XVII/148/2013 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 27 marca 2013 r.

Dotyczy ona wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W niniejszej Zmianie Studium wyznaczone tereny obejmują zarówno lokalizację urządzeń, jak i ich strefy ochronne.

Zmiany w tekście Studium wyszczególniono poprzez żółte zacięniowanie.

Tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW w niniejszej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów pokazano na rysunku „Kierunki zagospodarowania” i w tekście studium.

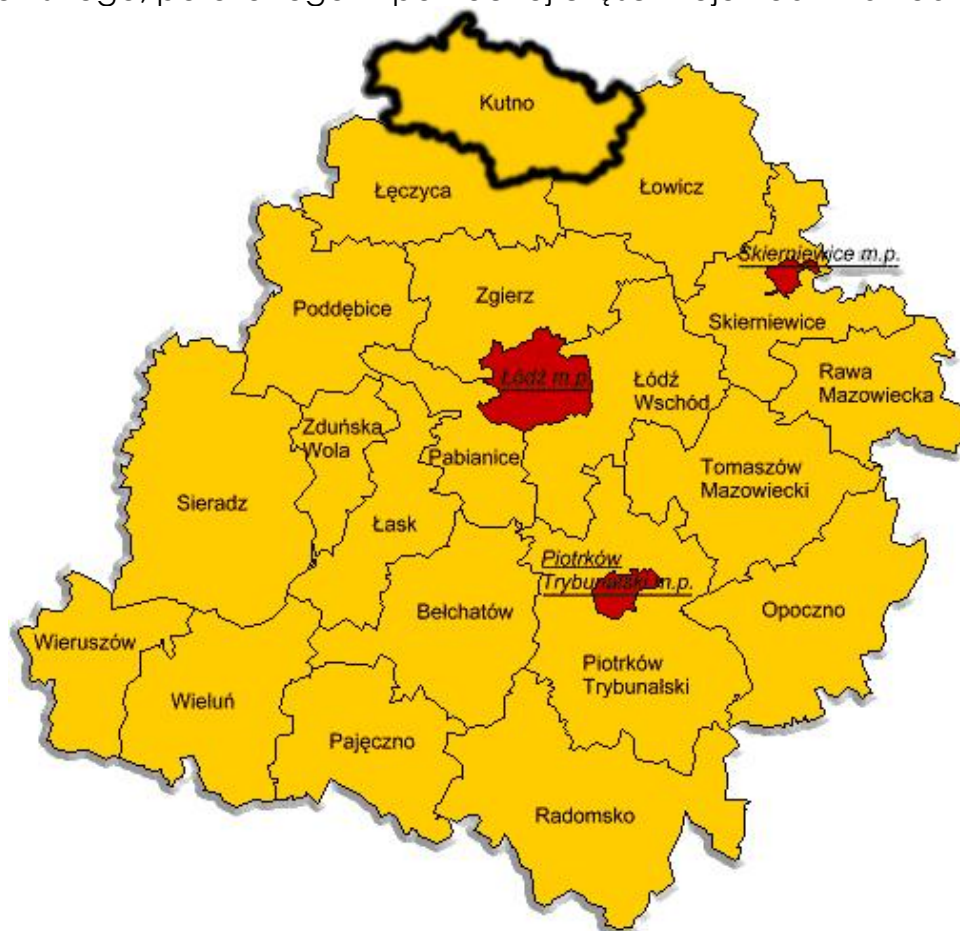
Niniejszy tekst wraz z mapą „Kierunki zagospodarowania” stanowią ujednolicony projekt Zmiany Studium.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Krzyżanów jest gminą wiejską. Wchodzi obecnie w skład powiatu kutnowskiego, położonego w północnej części województwa łódzkiego.

Położenie powiatu kutnowskiego na tle woj. łódzkiego

Graniczy od:

- północy – z miastem Kutno i gminą Oporów,
- zachodu - z miastem Kutno i gminą Witonia,
- wschodu – z gminą Bedno,
- od południa – z gminą Piątek i gminą Góra Świętej Małgorzaty.

Gmina Krzyżanów stanowi 11,62% powierzchni powiatu kutnowskiego.

Skupiona jest w 31 sołectwach, takich jak: Goliszew, Julianów, Kaszewy Dobre, Kaszewy Tarnowskie, Kaszewy-Kolonia, Krzyżanów, Krzyżanówek, Kuchary, Ktery A, Ktery B, Łęki Kościelne, Malewo, Marcinów, Micin, Młogoszyn, Pawłowice, Psurze, Rustów, Różanowice, Rybie, Siemieniczki, Sokół, Stefanów, Siemienice, Wały B, Wierzyki, Władysławów, Wojciechowice Duże, Wyręby Siemienickie, Żłotniki, Żakowice.

Podział gminy Krzyżanów na sołectwa

Gmina Krzyżanów jest członkiem Związku Gmin Regionu Kutnowskiego. Zrzeszenie posiada aktualny Plan Rozwoju Lokalnego Związku Gmin Regionu Kutnowskiego, zawierający główne założenia i cele zawarte w Planach Rozwoju Lokalnego dla gmin: Bedlno, Daszyna, Dąbrowice, Góra Św. Małgorzaty, Grabów, Krośniewice, Krzyżanów, Kutno, Łanięta, Miasto Kutno, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce, Witonia i Żychlin.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krzyżanów na lata 2007 -2013

Przyjęty Uchwałą nr X/69/07 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 7 grudnia 2007 roku. Plan Rozwoju Lokalnego ZGRK odzwierciedla strategiczne cele i priorytety ustalone w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2020, a także uwzględnia strategiczne plany powiatów i gmin znajdujących się w granicach funkcjonowania Związku. W ten sposób, otwiera m.in. możliwości pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na realizację swoich zadań w ramach kontraktów wojewódzkich oraz z funduszy Unii Europejskiej.

Metodyka strategicznego planowania zadań związku gmin jest zbliżona do metodyki strategicznego planowania rozwoju gminy. Istotna różnica polega na konieczności osiągnięcia spójności planów gminnych ze strategicznymi celami i priorytetami regionu oraz planami rozwoju autonomicznych gmin. W tym kontekście, proces strategicznego planowania zadań gmin jest przykładem praktycznego wprowadzenia w życie zasady: „Myśl globalnie – działaj lokalnie.”

Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno - gospodarczą Związku Gmin Regionu Kutnowskiego na lata 2007 – 2013. Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem zakładającym zintegrowane i kompleksowe działania mające na celu zrównoważony rozwój obszaru, dla którego został sporządzony.

W przypadku planowania rozwoju lokalnego, zawsze mamy na myśli proces przebiegający dwukierunkowo: odgórny proces wspierania realizacji celów strategii poprzez wsparcie finansowe, doradcze i specjalistyczne, udzielane przez określone instytucje i struktury zewnętrzne, ale także oddolny proces wspierania realizacji celów przez społeczność lokalną.

Zatem projektowany w planie zrównoważony rozwój lokalny Związku Gmin Regionu Kutnowskiego będzie możliwy tylko wówczas, gdy wokół wytyczonych dla niego kierunków uda się skupić szeroko rozumianą społeczność lokalną oraz uzyskać przychylność i akceptację struktur i instytucji nadrzędnych.

Zgodnie z tym modelem formułowanie Planu Rozwoju Lokalnego zostało poprzedzone identyfikacją nowych problemów i oczekiwań, a także konsultacji społecznych.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Na obszarze gminy Krzyżanów nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych.

Z ustaleń zawartych w Strategii rozwoju województwa łódzkiego i w Planie zagospodarowania województwa łódzkiego, dla gminy Krzyżanów przyjęto:

- Zmianę przebiegu autostrady A -1 na odcinku Kutno – Piątek (dane Generalnej Dyrekcji Dróg Gminnych i Autostrad Oddział w Łodzi),
- Projektowany przebieg kolei międzyregionalnej Łódź – Kutno Bydgoszcz o przebiegu wzdłuż autostrady A-1 po zachodniej stronie (Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku – Ministerstwo Infrastruktury),
- Istniejący obszar Natura 2000 –OSOP „Pradolina Warszawsko –Berlińska” Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Ochni – Głogowianki”,
- Istniejące szlaki rowerowe „W Centrum Polski”, „W Krainie Diabła Boruty” oraz „Szlak Bitwy nad Bzurą”.

W opracowywanym Studium należy uwzględnić:

- Korytarze komunikacyjne projektowanej autostrady A-1, drogi krajowej Nr 92 i drogi wojewódzkiej Nr 702, w kontekście odpowiedniego zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie, ze wskazaniem na ograniczenie nadmiernej obudowy terenów przyległych,
- Ograniczenia w urbanizowaniu obszarów o niekorzystnych warunkach fizjograficznych – w dolinach rzek Bzury i Ochni oraz na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- Wymóg, iż rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnej powinien respektować walory przyrodnicze oraz uwzględniać potrzebę wyposażenia terenu w podstawowe urządzenia infrastruktury techniczne,
- Działanie mające na celu turystyczny rozwój gminy,
- Budowę zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych (ZZO) wyposażonych w infrastrukturę do odzysku, recyklingu i unieszkodliwianie odpadów.

Teren gminy Krzyżanów znajduje się w Paśmie turystyczno-kulturowym Bzury i proponuje się powstanie formy ochronnej zabytków, jakim jest „Park Kulturowy Szlakiem Kutnowskich Kościołów Drewnianych” (wg planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego).

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH I STANU ZATRUDNIENIA

III.1. Procesy demograficzne

Ogólna liczba ludności gminy Krzyżanów (stan na koniec 2010 r.) wynosiła 4 316 osób, przy gęstości zaludnienia wynoszącej - 42 osób/ km², (dla powiatu kutnowskiego – jest to 115 osób/ km²).

Liczba ludności (zameldowanej na pobyt stały) w poszczególnych wsiach gminy Krzyżanów

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności (stan na 31.12.2006 r.)	Liczba ludności (stan na 31.12.2009 r.)
1	Brony	70	72
2	Goliszew	70	71
3	Jagniatki	30	31
4	Julianów	71	70
5	Kaszewy Dworne	116	117
6	Kaszewy Kościelne	96	90
7	Kaszewy Tarnowskie	100	97
8	Kaszewy- Kolonia	82	79
9	Kaszewy – Spójnia	59	56
10	Konary	94	101
11	Krzyżanów	277	266
12	Krzyżanówek	142	142
13	Ktery	358	351
14	Kuchary	185	190
15	Łęki Górne	75	67
16	Łęki Kościelne	377	375
17	Malewo	98	95
18	Marcinów	61	88
19	Micin	91	54
20	Mieczysławów	140	135
21	Młogoszyn	91	94
22	Morele	3	3
23	Nowe Ktery	94	90
24	Pawłowice	143	138
25	Psurze	45	45
26	Różanowice	68	70
27	Rustów	159	166
28	Rybie	82	78
29	Siemienice	238	251
30	Siemieniczki	38	39

31	Sokół	50	47
32	Stefanów	109	105
33	Świniary	27	21
34	Uroczysko Leśne	13	12
35	Wały A	41	37
36	Wały B	143	151
37	Wierzyki	60	59
38	Władysławów	79	83
39	Wojciechowice Duże	41	48
40	Wojciechowice Małe	47	48
41	Wyręby Siemienickie	63	59
42	Zawady	70	85
43	Zieleniew	43	43
44	Złotniki	69	81
45	Żakowice	83	89
Ogółem gmina		4493	4489

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Krzyżanowie

Dla porównania podano liczbę ludności w poszczególnych przedziałach czasowych - koniec 2003 r. – koniec 2006 r. i koniec 2009 r.

Liczba ludności ulega zmniejszaniu się, jednak największy ubytek ludności nastąpił w latach 2003 – 2006 (ubyło około 750 mieszkańców).

W ostatnich latach sytuację demograficzną w gminie Krzyżanów należy traktować jako ustabilizowaną.

Największą liczbę mieszkańców posiadają następujące miejscowości (przyjęto liczbę powyżej 150 osób):

- Łęki Kościelne – 375 mieszkańców,
- Krzyżanów – 266 mieszkańców,
- Siemienice – 251 mieszkańców,
- Kuchary – 190 mieszkańców,
- Rustów – 166 mieszkańców,
- Wały B – 151 mieszkańców.

Najmniejszą liczbę mieszkańców posiadają następujące miejscowości (przyjęto liczbę poniżej 50 osób):

- Morele – 3 mieszkańców,
- Uroczysko Leśne – 12 mieszkańców,
- Świniary – 21 mieszkańców,
- Jagniątki – 31 mieszkańców,
- Wały A – 37 mieszkańców,
- Siemieniczki – 39 mieszkańców,
- Zieleniew – 43 mieszkańców,
- Psurze – 45 mieszkańców,
- Sokół – 47 mieszkańców,

- Wojciechowice Duże – 48 mieszkańców,
- Wojciechowice Małe – 48 mieszkańców.

III.2. Zatrudnienie

Podstawą zatrudnienia i utrzymania ludności zamieszkującej gminę Krzyżanów jest rolnictwo.

Pracujący w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób i bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie:

ogółem – 441 osób, w tym:

mężczyzn – 158,

kobiet – 283.

W % ogółem ludność w wieku (stan w dniu 31.12.2009 r.):

- przedprodukcyjnym – 19,7 % (dla powiatu kutnowskiego – 17,4 %),
- produkcyjnym – 61,8 % (dla powiatu kutnowskiego – 64,2%),
- poprodukcyjnym – 18,5 % (dla powiatu kutnowskiego – 18,3 %),

Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 61,7 osób (dla powiatu kutnowskiego – 55,7 osób).

- 1) Podmioty gospodarcze (stan w dniu 31.12.2010 r.) Bank Danych Regionalnych GUS
  - ogółem – 224 jednostki gospodarcze,
  - sektor publiczny - 14 jednostek gospodarczych,
  - sektor prywatny - 210 jednostek gospodarczych.

2) Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007:

Nazwa sekcji PKD	Liczba jednostek gospodarczych	
	rok 2009	rok 2010
Sekcja A- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21	25
Sekcja B- górnictwo i wydobywanie	0	0
Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe	16	19
Sekcja D- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	3
Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	4
Sekcja F- budownictwo	9	10
Sekcja G- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	82	88
Sekcja H- transport i gospodarka magazynowa	13	14

Sekcja I- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	6
Sekcja J- informacja i komunikacja	2	1
Sekcja K- działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2	3
Sekcja L- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	5
Sekcja M- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5	6
Sekcja N- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4	3
Sekcja O- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	9
Sekcja P- edukacja	11	12
Sekcja Q- opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	2

GUS, stan w dniu 31.12.2010 r.

Do większych firm na terenie Gminy zaliczyć można następujące wybrane przedsiębiorstwa:

L.p.	Przedmiot działalności gospodarczej	Miejsce wykonywania działalności gospodarczej
1	Usługi transportowo - handlowe	Micin
2	Młynarstwo	Marcinów
3	Mini bar, sklep spożywczy, imprezy okolicznościowe i kulturalno - rozrywkowe	Konary
4	Sklep spożywczy, bar	Wały
5	Handel zbożem i jego przetwórstwo	Kaszewy Kościelne
6	Produkcja, handel, eksport- import, konfekcjonowanie wyrobów przemysłu spożywczego, przetwórstwo owocowo – ziołowe, konfekcjonowanie herbatek	Wały A PPH Stopex – Zakład Pracy Chronionej
7	Sklep wielobranżowy	Marcinów
8	Odlewnia żeliwa	Rustów
9	Sklepy spożywczo – przemysłowe	Siemienice, Ktery
10	Stacja Paliw Lebar	Młogoszyn
11	Dystrybucja gazu, handel, usługi	Pawłowice
12	Handel obwoźny złomem, transport drogowy	Wały
13	Handel art. opatowymi	Młogoszyn
14	Budowa, remonty i wypożyczanie jachtów PPU „MORS”	Psurze
15	Transport drogowy pojazdami, sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych	Malewo

W gminie Krzyżanów daje się zauważyć słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz dająca dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych, np. agroturystyka i produkcja zdrowej żywności.

W ewidencji działalności gospodarczej zarejestrowanych jest 166 firm, tj. w zakresie handlu jest 73 podmiotów gospodarczych, transport wykonuje 22 podmioty, natomiast różnego rodzaju usługi świadczy 71 podmiotów gospodarczych.

Identyfikacja problemów

Problemy lokalnej gospodarki mają podłoże ogólnokrajowe i w większości możliwe będą do rozwiązania w momencie przeprowadzania reform strukturalnych oraz przy założeniu znacznego wzrostu gospodarczego i poprawy zamożności społeczeństwa.

Do najważniejszych problemów podmiotów gospodarczych z terenu gminy Krzyżanów należą:

- znaczne obciążenia podatkowe oraz z tytułu ubezpieczeń społecznych,
- niska dochodowość prowadzonej działalności uniemożliwiająca kumulowanie środków na inwestycje,
- niestabilność rynków zbytu, dla potrzeb których funkcjonują podmioty,
- niestabilność przepisów prawa podatkowego, prawa pracy oraz przepisów branżowych,
- ograniczone środki finansowe przeznaczone na dostosowanie do wymogów unijnych w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

Do działań, które powinny być podejmowane w celu ożywienia gospodarczego należy zaliczyć:

- doskonalenie systemu zwolnień, ulg i zachęt podatkowych (podatki, opłaty lokalne) motywujących do inwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy na terenie gminy,
- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej, zmierzająca do ograniczenia awaryjności i zwiększenia możliwości zakresu prowadzonej działalności gospodarczej,
- współpraca w zakresie dostosowania kierunków kształcenia i edukacji dla potrzeb rynku pracy,
- zorganizowanie szkoleń dla rolników zainteresowanych możliwościami rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- wspieranie powstania grup producenckich,
- zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego.

Liczba bezrobotnych gminy Krzyżanów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie (30 kwietnia 2011 r.) wynosiła:

Bezrobotni - ogółem: 309 osób, w tym: kobiety – 176,

Bezrobotni z prawem do zasiłku - ogółem – 48, w tym: kobiety – 22.

Udział % bezrobotnych gminy Krzyżanów stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych powiatu kutnowskiego, zarejestrowanych w PUP Kutno – 4,1 %.

Struktura bezrobotnych

W gminie Krzyżanów, podobnie jak w całym powiecie kutnowskim, wiek jest jednym z ważniejszych czynników decydujących o sytuacji jednostki na rynku pracy. Najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25 – 34 lata (około 29,3 % z ogółu).

Ważną cechą określającą szanse bezrobotnych na pozyskanie pracy jest wykształcenie. Kierunek i stopień zdobytego wykształcenia w istotny sposób określają statut bezrobotnego oraz jego zdolności do szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby rynku pracy. W trudnej sytuacji na rynku pracy znajdują się osoby o niskich kwalifikacjach.

Pracodawcy poszukują najczęściej pracowników wykwalifikowanych do poziomu umożliwiającego natychmiastowe podjęcie pracy bez konieczności szkolenia, co oznacza, że szansę na znalezienie i utrzymanie zatrudnienia zwiększają się wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Najwyższe w całym powiecie kutnowskim bezrobocie występuje w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (34,8 % całej populacji wg stanu z końca kwietnia 2011 r.). Drugą liczną grupę wśród pozostających bez pracy stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (około 26,6 %).

Kolejnym czynnikiem, obok wieku i wykształcenia, w znacznym stopniu decydującym o możliwościach znalezienia pracy jest doświadczenie zawodowe. Według tego kryterium najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych to: osoby bez stażu pracy oraz osoby ze stażem zawodowym do 1 roku – (około 38 %).

Praktyka wskazuje, że bezrobotni, którzy nigdy nie pracowali, mają szczególne trudności ze znalezieniem pracy.

Innym ważnym czynnikiem strukturalizującym zbiorowość bezrobotnych jest czas pozostawania bez pracy, którego długość wpływa na fizyczną i psychiczną kondycję bezrobotnego oraz jego pozycję zawodową. Niejednokrotnie zbyt długi okres oczekiwania na pracę powoduje dezaktualizację kwalifikacji zawodowych.

Na koniec 30 kwietnia 2011 roku, największą grupę stanowili bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy. Grupa ta stanowiła ponad 33,5 % rejestrowanego bezrobocia w powiecie.

Na rynku kutnowskim funkcjonują przede wszystkim firmy prowadzące działalność handlową i usługową, są to firmy zatrudniające do 5 pracowników.

Wysoki udział kosztów stałych oraz zbyt powolny wzrost gospodarczy nie stwarzają możliwości większego zatrudnienia w tych firmach.

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy Krzyżanów, nie zaspakaja zapotrzebowania na miejsca pracy. Często bezrobotni poszukują miejsc pracy również poza granicami gminy.

Tworzenie nowych miejsc pracy jest podstawowym kierunkiem przeciwdziałania bezrobociu.

Samorząd gminy za główny cel działalności stawia sobie stworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju podmiotów gospodarczych oraz dążenie do poprawy infrastruktury.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

1. Warunki mieszkaniowe określić można stopniem zaspokojenia potrzeb poprzez ilość mieszkań w odniesieniu do ilości mieszkańców, zagęszczeniem mieszkań i izb mieszkalnych, ilością pomieszczeń przypadających na 1 mieszkańca.

W gminie Krzyżanów sytuację mieszkaniową obrazują następujące wskaźniki:

(Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, Gmina Krzyżanów – stan na 31.XII.2009 r.)

- 1) Wszystkie zasoby mieszkaniowe (zamieszkane i niezamieszkane) wynoszą 1 369 mieszkań.
- 2) Przeciętna powierzchnia użytkowa:
  - na 1 mieszkanie – 82,2 m² (dla powiatu kutnowskiego – 63,4 m²),
  - na 1 osobę – 25,9 m² (dla powiatu kutnowskiego – 23,3 m²)
- 3) Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno – sanitarne:
  - wodociąg – 1 146 mieszkań,
  - ustęp spłukiwany – 823 mieszkania,
  - łazienka – 824 mieszkania,
  - centralne ogrzewanie – 743 mieszkania,
  - gaz z sieci – 4 mieszkania.
- 4) Mieszkania oddane do użytkowania w 2010 roku:
  - mieszkania – 2 (dla powiatu kutnowskiego – 156),
  - izby – 13 (dla powiatu kutnowskiego – 764),
  - pow. użytkowa mieszkań – 294 m² dla powiatu kutnowskiego – 17 881 m²).

Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy (znajdujące się w budynkach stanowiących własność i współwłasność gminy łącznie z zasobami mieszkaniowymi Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie gminy) oraz rotacja lokatorów w tych mieszkankach – stan na 31.12.2009:

Lp.	Wyszczególnienie	Mieszkania	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²
1	Ogółem	60	2304
	w tym:		
2	w budynkach stanowiących współwłasność	27	995
3	socjalne	1	29
4	Niezamieszkałe (z ogólnej liczby mieszkań)	1	48

Zasoby mieszkaniowe sprzedane w latach 2008 – 2009:

Wyszczególnienie	Lp.	Mieszkania	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²
W domach wielorodzinnych	1	9	362
W budynkach sprzedanych w całości	2	0	0
W budynkach zwróconych dawnym właścicielom	3	0	0

Gospodarka komunalna

1) Korzystający z instalacji w % ogółu ludności (stan na 31.12.2009 r.):

- z wodociągu – 80,4 % (dla powiatu kutnowskiego – 89,3 %),
- z kanalizacji – 8,4 % (dla powiatu kutnowskiego – 54,9 %),
- z gazu – 0,3 % (dla powiatu kutnowskiego – 3,1%).

2) Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca – 28,6 m³ (dla powiatu kutnowskiego – 31,1 m³).

3) Zużycie gazu z gazu w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca – 1,9 m³, (dla powiatu kutnowskiego – 1,6 m³).

Edukacja i wychowanie

Gmina Krzyżanów prowadzi 1 gimnazjum oraz 4 szkoły podstawowe o stopniu organizacyjnym I-VI. Wszystkim dzieciom w wieku 6 lat Gmina zapewnia warunki do odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w oddziałach zorganizowanych w szkołach podstawowych.

Zestawienie zbiorcze dla szkół w gminie Krzyżanów – rok szkolny 2009/2010

	SP Kaszewy Dworne	SP Kłery A	SP Młcin	SP Wały B	Gimnazjum Krzyżanów
Ilość uczniów	100	59	48	47	148
Ilość dzieci w Zespole Wychowania Przedszkolnego	13	10	16		

Dane: Urząd Gminy Krzyżanów

Analiza demograficzna wskazuje na malejącą liczbę uczniów. W przyszłości przed Gminą Krzyżanów stanie problem możliwości dalszego prowadzenia tyłu szkół podstawowych. Szkoły finansowane są z subwencji oświatowej. Na samorządzie gminnym spoczywa ciężar utrzymania oddziałów przedszkolnych, świetlic oraz finansowania dowozu uczniów do szkół. Dowozem objętych jest 210 uczniów.

1) Współczynnik skolaryzacji brutto (stan na koniec 2009 r.):

- szkoły podstawowe – 87,66 % (dla powiatu kutnowskiego – 99,79 %),
- szkoły gimnazjalne - 80,00 % (dla powiatu kutnowskiego – 100,84 %).

2) Uczniowie przypadający na 1 komputer przeznaczony do użytku uczniów z dostępem do Internetu:

- szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) – 9,78 osób,
- gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) – 9,73 osób.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Krzyżanów funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Praktyka Rodzinna” usytuowany w centrum Gminy – w Krzyżanowie.

Placówka ta zabezpiecza pomoc medyczną lekarzy i średniego personelu.

W budynku tym mieści się również Gabinet Stomatologiczny. Dużym udogodnieniem dla pacjentów i mieszkańców okolicznych wsi jest możliwość wykupienia na miejscu lekarstw.

Cieszące się dużą popularnością i ogólną aprobatą mieszkańców gminy są przeprowadzane badania w ramach cyklicznych akcji profilaktycznych (badanie słuchu, badania cytologiczne i mammograficzne dla kobiet).

Kultura i sztuka

- biblioteki i filie – 3 obiekty,
- czytelnicy w ciągu roku – 728 osób,
- czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności – 169 osób,
- gminny Ośrodek Kultury w Krzyżanowie został powołany Uchwałą Rady Narodowej z dnia 1 stycznia 1976 roku. W grudniu 1991 roku otrzymał nazwę

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Przy GOKiS działa Gminna Biblioteka Publiczna w Krzyżanowie, z filiami w Młogoszynie i Wałach,

- zespoły muzyczne i śpiewacze w miejscowościach: Wały, Ktery, Siemienice, Młogoszyn, Rustów, Kaszewy, Krzyżanówek oraz Krzyżanów (zespół „Krzyżanowianki”),
- zespoły wokalnno-muzyczne: „Fantazja”, i „Malwinki”,
- koła zainteresowań i sekcje: koło teatralne, sekcja szachowa, koło plastyczne, koło komputerowe, ognisko muzyczne.

W gminie Krzyżanów odbywają się imprezy cykliczne, takie jak:

- 1) Bal noworoczny dla Maluchów – zabawa choinkowa z Mikołajem; Dzień Bibliotek i Czytelnictwa; Bieg Pokoju;
- 2) Dzień Działacza Kultury połączony z obchodami Święta Matki;
- 3) Święto Wsi Polskiej – impreza plenerowa, oraz promocja dorobku kulturalnego gminy wiejskiej;
- 4) Kolorowe Lato – imprezy wakacyjne:
  - „Powitanie lata” – impreza masowa, zorganizowana przy współpracy i z dofinansowaniem przez Gminną Komisję do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzyżanowie. Obejmuje blok imprez sportowo – rekreacyjnych, profilaktykę uzależnień oraz gry, quizy, konkursy tematyczne uhonorowane atrakcyjnymi nagrodami, a także wspólne biesiadowanie przy ognisku i popisy artystyczne przygotowane przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalistów,
  - formy zorganizowane w zakresie właściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie letnich wakacji i ferii zimowych. Program obejmuje stałe zajęcia świetlicowe, formy edukacyjno – rozrywkowe, rozgrywki i turnieje sportowe oraz wycieczki krajoznawczo-turystyczne. Tego rodzaju inicjatywy podejmowane są po to, aby młodzi ludzie mogli poznawać atrakcyjne zakątki swego najbliższego otoczenia oraz całego kraju.
- 5) Uroczystości patriotyczne pod pomnikiem Poległych w Obronie Ojczyzny – w rocznicę 1 września. Są to uroczystości patriotyczne, upamiętniające wydarzenia związane z heroizmem polskiego żołnierza, w walce z hitlerowskim najeźdźcą, połączone z żywą lekcją historii dla młodego pokolenia;
- 6) Wigilijne Spotkania Animatorów Kultury z zaproszonymi samotnymi seniorami z udziałem przedstawicieli samorządu lokalnego;
- 7) Święto Seniora – w ramach obchodów Dnia Babci i Dziadka – impreza integrująca pokolenia, umacniająca więzi rodzinne różnych pokoleń;
- 8) „Z latem papieskich gołębi” – uroczystości na cześć Papieża – Polaka, której towarzyszy okolicznościowy koncert z udziałem gwiazd scen muzycznych i młodych artystów- amatorów z terenu gminy.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

V.1. Uwagi ogólne

Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

Podstawą społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju. Przyrodnicze uwarunkowania zawsze odgrywały istotną rolę w kształtowaniu układów przestrzennych gminy. Gospodarowanie zasobami naturalnymi, ich ochrona, powinno zapewnić zaspokojenie potrzeb ludzkich obecnych i przyszłych pokoleń bez stwarzania konfliktów ekologicznych i społecznych.

V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu, gleby i warunki klimatyczne

1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Gmina Krzyżanów położona jest na Równinie Kutnowskiej.

Gmina Krzyżanów leży w obrębie Antyklinorium Środkowo-Polskiego.

Podłoże mezozoiczne budują wapień, wapień oolitowe, wapień margliste oraz margle jury górnej. Strop tych utworów w rejonie Kaszew występuje na głębokości 60,0 m p.p.t., a w rejonie Łęk – 77,0 m p.p.t.

Trzeciorzęd na obszarze gminy Krzyżanów jest reprezentowany przez ility piaszczyste oligocenu oraz mioceńskie piaski i mułki z wkładkami węgla brunatnego. Średnia miąższość utworów trzeciorzędu wynosi około 30 m, maksymalne miąższości występują w rejonie Kaszew (77 m). Brak utworów trzeciorzędu w okolicach Krzyżanowa spowodowany jest ruchami tektonicznymi i erozją na przelomie pliocenu i plejstocenu. Na całym obszarze występują gliny morenowe zlodowaceń południowopolskich i środkowopolskich, przedzielone piaskami i żwirami fluwioglacjalnymi oraz ility i mułkami zastoiskowymi. ility i mułki w rejonie Kaszewa osiągają do 25 m. Miejscami spotyka się wzgórza i pagórki morenowe, zbudowane z piasków i żwirów oraz ozy piaszczysto-żwirowe.

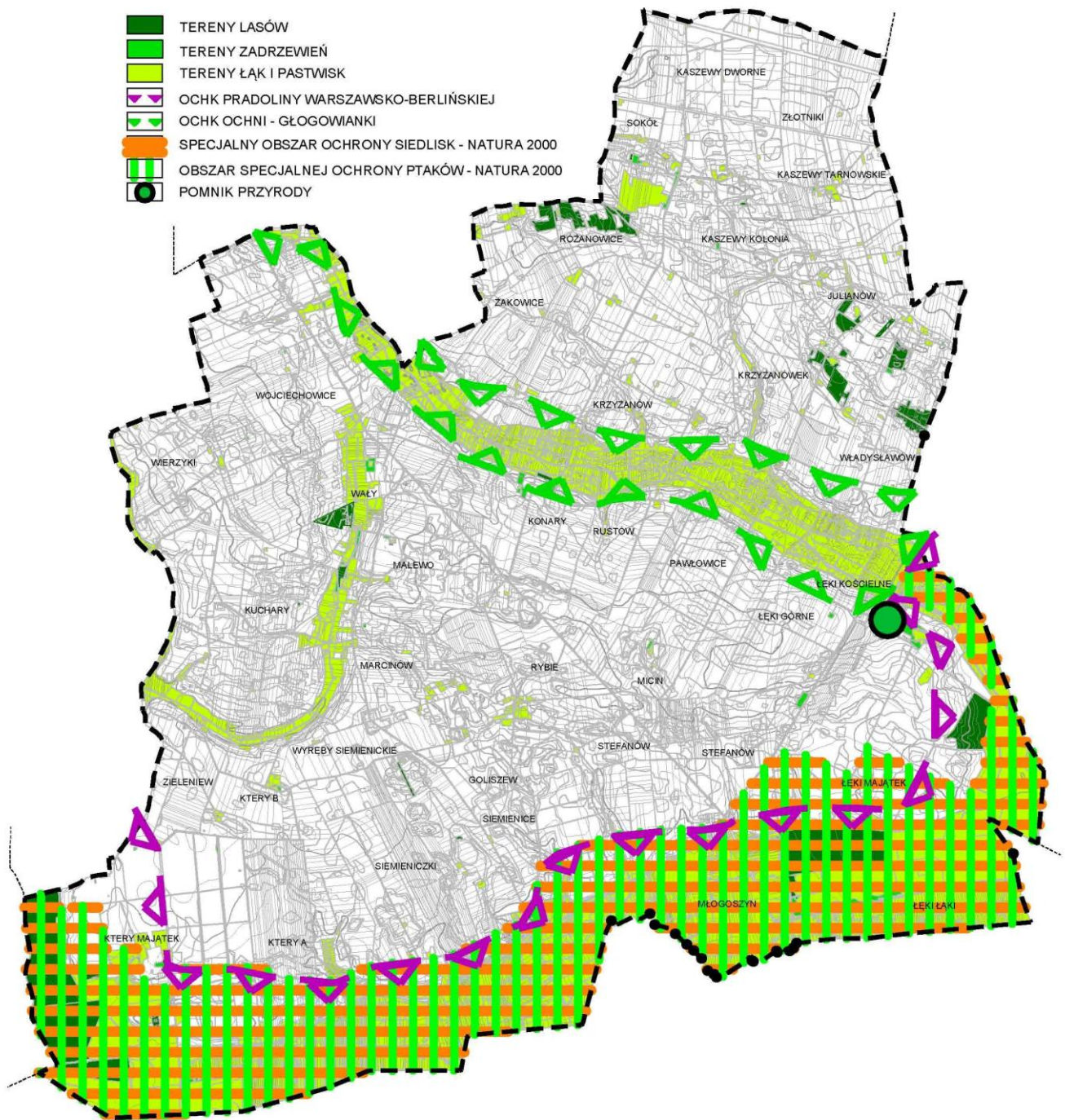
Gmina Krzyżanów na tle podziału fizyczno - geograficznego Polski
wg J. Kondrackiego

Gminę Krzyżanów w całości pokrywają osady czwartorzędowe. Miąższość osadów czwartorzędowych zależy od głębokości zalegania stropu powierzchni podczwartorzędowych. Dominują jednostajne równiny z lekko pofalowaną powierzchnią, stanowią je zdenudowane wysoczyzny morenowe, zbudowane z gliny zwałowej, mułków i iłków oraz utworów żwirowo – piaszczystych. Najbardziej wyróżniającą formą erozyjną są doliny Bzury i Ochni.

Rzeka Bzura posiada dobrze wykształcone terasy vistuliańskie akumulacyjne, a w dnie doliny występują mułkowo-piaszczyste i torfowe osady holoceniowe. Do formy tej nawiązują liczne lewostronne dolinki rzeczne, wystające również osadami vistulianu i holocenu.

Obszar gminy Krzyżanów charakteryzuje się nieznacznymi deniwelacjami powierzchni terenu. Maksymalne wzniesienia występują w pasie międzydolinowym (116,2 m n.p.m.), natomiast minimalne wyniesienie nad poziom morza znajduje się w dolinie rzeki Bzury, w południowo – wschodniej części gminy i wynosi (94,1 m n.p.m.)

Uwarunkowania środowiska przyrodniczego

Od południa granicę obszaru Gminy stanowi Pradolina Warszawsko – Berlińska, z którą od północy łączy się dolina Ochni.

Dolina Ochni w granicach gminy Krzyżanów została ukształtowana w plejstocenie, w warunkach klimatu peryglacjalnego.

Geneza tych form jest związana z istnieniem czoła lądolodu na linii moren kutnowskich i odpływem wód roztopowych z lodowca ku zachodowi.

Podczas zlodowacenia północnopolskiego Pradolina Warszawsko – Berlińską spływały wody rzek, których odpływ ku północy został zablokowany przez lądolód (Wisły, Bugu). Obecnie koryto Pradoliny jest zabagnioną i zatorfioną doliną.

Na obszarze gminy oprócz wspomnianych glin zwałowych spotykamy ility warwowe a także osady żwirowo piaszczyste form szczelinowych z okresu deglacjacji tego zlodowacenia.

2. Gleby

O charakterze pokrywy glebowej w znacznym stopniu decydują utwory powierzchniowe. Na terenie gminy występują gleby powstałe głównie z osadów gliniastych, piasków wodno – lodowcowych oraz pyłowych. Gleby gminy charakteryzują się wysokimi wskaźnikami bonitacyjnymi. Głównie są to gleby pseudobielicowe wytworzone z glin morenowych lekkich, piasków słabogliniastych oraz utworów pylastych. Dużo jest też gleb brunatnych właściwych oraz wylugowanych, wytworzonych z piasków słabogliniastych i gliniastych oraz utworów pylastych.

W dolinach rzek występują gleby hydromorficzne powstałe z torfów.

3. Klimat

Klimat obszaru gminy Krzyżanów jest typowy dla całej Krainy Wielkich Dolin, a dokładniej dla Krainy Warszawskiej. Mała powierzchnia gminy wpływa na dość jednorodny charakter czynników cyrkulacji powietrza. Tą swego rodzaju monotonię wywołuje również małe zróżnicowanie powierzchni terenu. Jest to jeden z cieplejszych rejonów Polski, co przekłada się na łagodną i względnie nie mroźną zimę, oraz ciepłe lato. Gmina znajduje się na pograniczu wpływów dwóch głównych mas powietrza kształtujących klimat Polski. Są to napływające z zachodu masy powietrza oceanicznego i polarno-morskiego. W ciągu roku masy te kształtują pogodę w Polsce Środkowej przez około 45% całego roku. Przez pozostałą część roku przeważają masy powietrza kontynentalnego oraz polarnego.

Roczna amplituda temperatur wynosi około 22°C. Średnie temperatury miesiąca najchłodniejszego – stycznia i najcieplejszego lipca wynoszą odpowiednio –3,3°C oraz +18,4°C. Lata są na ogół gorące, o czym świadczy stosunkowo duża liczba dni upalnych z maksymalną temperaturą powyżej 25°C (ok. 35 w ciągu roku). W lipcu notuje się takich dni około 10, podobnie jak w sierpniu a nawet czerwcu. Liczba dni, w których temperatura spada poniżej 0°C jest około 125 i mogą one

występować w maju oraz już na początku jesieni – we wrześniu. Przebieg zmian termicznych w otoczeniu naszego obszaru jest zbliżony do ogólnych warunków panujących w centralnej Polsce. Okres wegetacyjny trwa od początku kwietnia do pierwszych dni listopada, tj. około 210-215 dni w ciągu roku. Negatywnym czynnikiem klimatotwórczym w obrębie gminy Krzyżanów, są bardzo niskie średnie sumy rocznych opadów, wynoszące zaledwie 500 mm. Po wyznaczeniu tzw. trendu rocznych sum opadów, okazało się, iż obszar gminy nie wykazuje żadnych zmian pod względem sum rocznych opadów (trend = 0). Obecnie sytuacja ta ulega pogorszeniu i wspomniany trend mógł przyjąć wartość ujemną. Maksimum opadowe przypada na miesiąc lipiec, w którym spada ponad 17% całorocznej ich sumy, zaś minimum odnotowywane jest w styczniu. Niedobory opadów są skutkiem stopniowego stepowania obszaru Polski Środkowej, który to proces przejawia się między innymi w zmianie gatunkowym flory obszaru. Zjawisko to pogłębiane jest poprzez brak lasów oraz intensywną gospodarkę rolną. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 39 dni w roku. Zachmurzenie w ciągu roku jest zmienne i waha się od 50% we wrześniu do 80% w grudniu, co daje nam około 50 dni pogodnych oraz 130 dni pochmurnych. Na opisywanym obszarze, podobnie jak w całej niżowej Polsce, występuje duża zmienność kierunków wiatrów, wynikająca z położenia geograficznego Polski na szlakach wędrówkowych niżów przemieszczających się najczęściej z zachodu na wschód, zgodnie z prawami ogólnej cyrkulacji atmosfery w umiarkowanych szerokościach geograficznych.

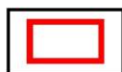
V.3. Wody powierzchniowe i podziemne

1. Wody powierzchniowe

Współczesna sieć hydrograficzna województwa łódzkiego (a więc i gminy Krzyżanów) jest konsekwencją plejstoceńskich procesów ukształtowania rzeźby terenu, a po części również odzwierciedleniem predyspozycji mezoicznego podłoża.

Główne rzeki przebiegają na peryferiach regionu, przy czym zarówno Warta i Pilica, jak i wiele mniejszych rzek wpływa na teren województwa od południa, mając swe źródła na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej. Obszarem źródłowym Bzury i Neru oraz ich dopływów jest Wyżyna Łódzka.

obszar badań

Ukształtowanie powierzchni (m n.p.m.) i sieć rzeczna woj. łódzkiego

Sieć hydrograficzna woj. łódzkiego charakteryzuje się przewagą rzek małych oraz cieków, z których część jest okresowo sucha.

Relatywnie największe (ale generalnie małe) zagęszczenie sieci rzecznej występuje na Równinie Łowicko-Błońskiej.

Największe odpływy zwykle związane są z roztopami wiosennymi, zaś odpływy najniższe są charakterystyczne dla przełomu lata i jesieni.

Na terenie gminy Krzyżanów występują dwie duże doliny rzeczne: dolina Bzury i dolina Ochni wraz z rzekami, oraz kanały: Strzegociński i Południowy.

Długość kanałów na terenie gminy Krzyżanów, przedstawia się następująco:

- Kanał Południowy „B” – 4,0 km,
- Kanał Południowy „C” – 4,8 km,
- Kanał Strzegociński – 6,1 km.

Rzeka Ochnia i Kanał Strzegociński są dopływami rzeki Bzury (będącej lewostronnym dopływem rzeki Wisły).

Cieki te charakteryzują się niekorzystnym rozkładem zasobów wody w ciągu roku. Występują wysokie stany wód w okresie wiosennym powodujące okresowe podtapianie przyległych łąk i pastwisk, natomiast niskie stany w okresie letnio-jesiennym niskie stany powodujące susze i pogłębiają deficyt wody.

Na ograniczone zasoby wód powierzchniowych wpływa znacząco charakterystyczna dla tych terenów mała ilość opadów atmosferycznych.

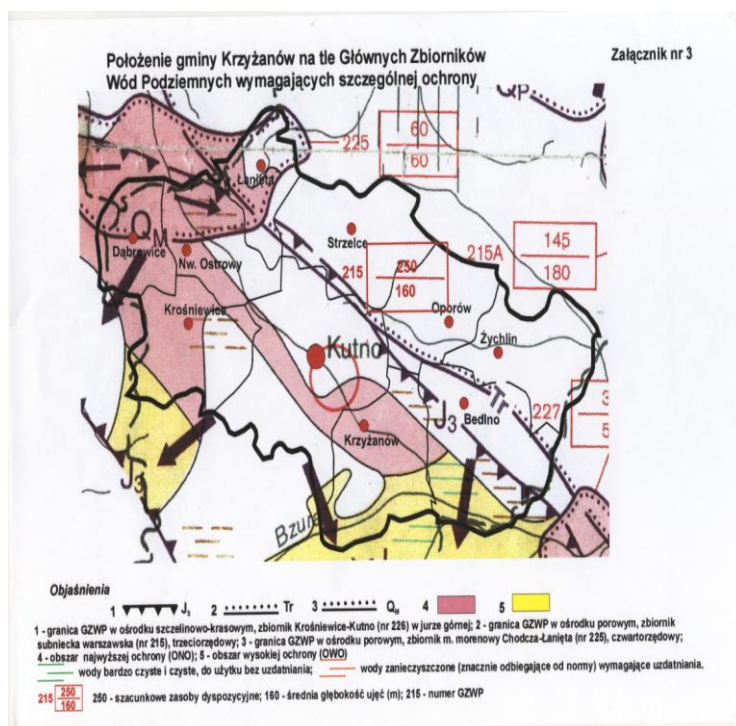
Rzeka Bzura, za łączycą wpływa do Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej i na całym odcinku przechodzącym przez m.in. przez gminę Krzyżanów jest ciekim uregulowanym. Jest ona zasilana w znaczącym stopniu wodami podziemnymi, stąd wśród rzek przepływających przez gminy powiatu kutnowskiego ma najkorzystniejsze warunki hydrologiczne.

Obszar gminy Krzyżanów pozbawiony jest większych, naturalnych zbiorników wodnych. Spotyka się jedynie nieliczne, niewielkie obszarowo stawy, oraz płytkie i częściowo już zarośnięte doły potorfowe i poeksploatacyjne.

2. Wody podziemne

Wody podziemne, podobnie jak wody powierzchniowe, wpływają na podstawowe kierunki działalności człowieka. Są one podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną, gospodarczą i przemysłową. Niewątpliwie ten element środowiska przyrodniczego wpływa na przestrzenne zróżnicowanie użytkowania terenu.

Cały obszar gminy leży w obszarze górnopodziemnego Zbiornika Krośniewice- Kutno, zaliczonego do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP 226). W części centralnej gminy przebiega Obszar Najwyższej Ochrony (ONO).

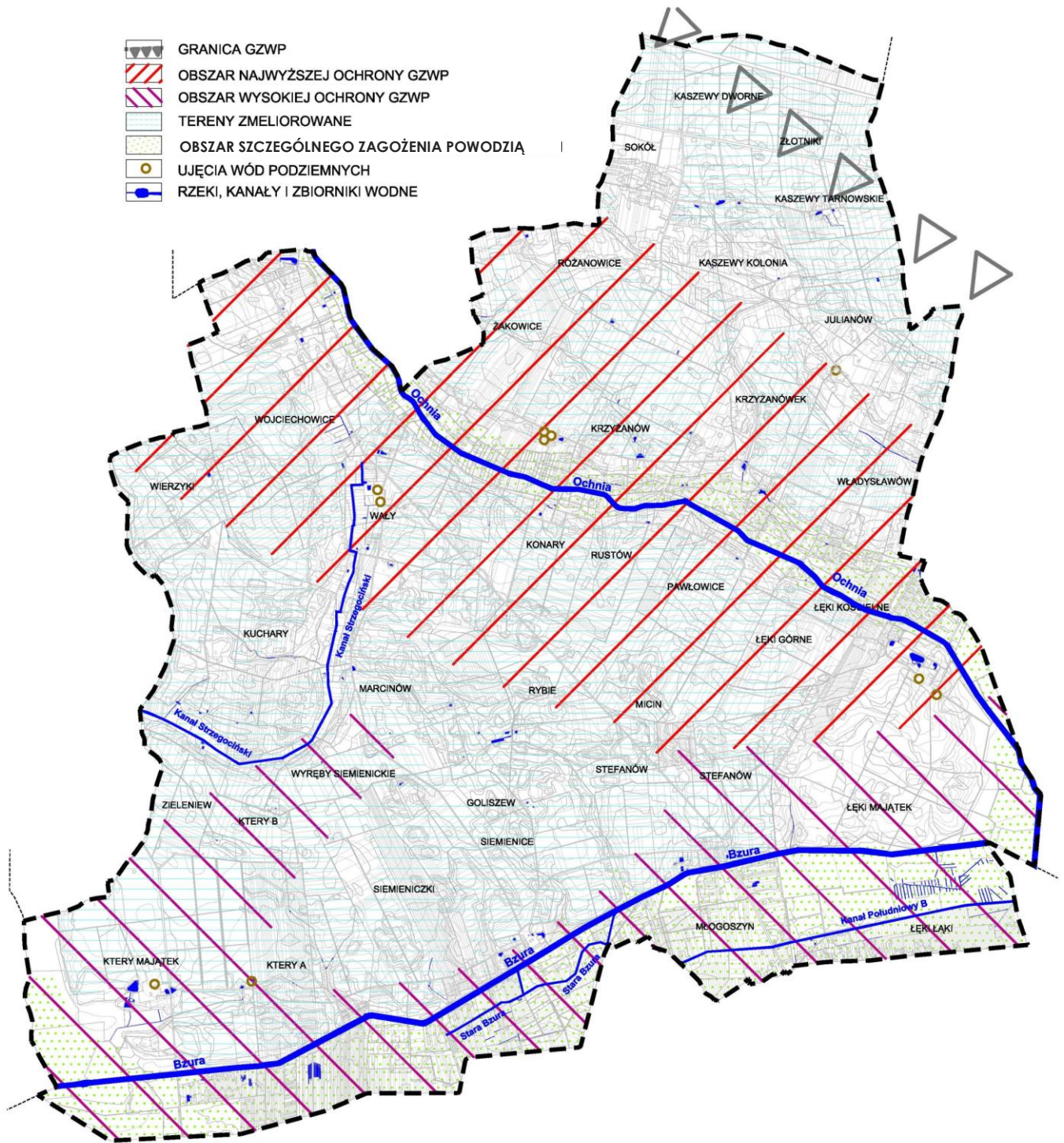

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 226 Krośniewice - Kutno

Źródło: Atlas Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, 1990, AGH Kraków, autor: S. Kleczkowski

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

Wody powierzchniowe i podziemne

W rejonie gminy Krzyżanów istnieją trzy piętra wodonośne, a mianowicie:

- Górnojurajskie piętro - jest związane z wapieniami jury górnej.
- Trzeciorzędowe piętro wodonośne - jest związane z piaskami miocenu i pliocenu. Wraz z utworami jury górnej tworzą wspólny poziom wodonośny. Wg otworów archiwalnych trzeciorzędu i jury zostało nawiercone na głębokości ok. 40 – 70 m p.p.t. (trzeciorzęd) i ok. 120 m p.p.t. (jura) zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości ok. 10,0 – 14,0 m p.p.t. (trzeciorzęd) i ok. 12,0 m p.p.t. (jura górna).
- Czwartorzędowe piętro wodonośne - występuje w postaci jednej lub trzech warstw wodonośnych związanych z piaskami przypowierzchniowymi nadglinowymi lub śródglinowymi.

Piętro to charakteryzuje się zarówno swobodnym jak i napiętym zwierciadłem wody kształtującym się na głębokościach :

- zwierciadło swobodne na głębokości 1,0-5,0 m p.p.t.,
- zwierciadło napięte na głębokości 9,0 – 12,0 m p.p.t.

V. 4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Rolnictwo jest główną dziedziną gospodarki na terenie gminy Krzyżanów.

Na terenie gminy przeważa kompleks pszenny dobry – ok. 70% użytków rolnych.

Współczynnik bonitacji gleb jest wysoki – wynosi 1,1, a dominującą uprawą na terenie gminy jest pszenica.

Wykaz gruntów rolnych w poszczególnych klasach bonitacji gleb przedstawia poniższa tabela:

Klasa bonitacji gleb	Grunty rolne		Sady		Łąki		Pastwiska	
	Pow. w ha	% udziału	Pow. w ha	% udziału	Pow. w ha	% udziału	Pow. w ha	% udziału
I	-	-	-	-	-	-	-	-
II	305	4,29	3,6	2,67	4*	0,30	13*	3,04
IIIa	2567	36,15	48,5	35,92	113*	8,48	95*	22,25
IIIb	2036	28,67	42,7	31,63	-	-	-	-
IVa	755	10,63	16,6	12,30	452*	33,94	181*	42,39
IVb	551	7,76	11,7	8,66	-	-	-	-
V	697	9,81	11,5	8,52	395*	29,65	102*	23,89
VI	191	2,69	0,4	0,30	368*	27,63	36*	8,43

* - łąki i pastwiska klasyfikowane są w klasach: I, II, III, IV, V, VI

Źródło: dane Ewidencji Gruntów Starostwa Powiatowego w Kutnie.

Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w gospodarstwach indywidualnych:

Rodzaj użytków	Powierzchnia w ha	% udział
Zboża ogółem: w tym:	3 513	57,96
- pszenica	1486	24,53
- jęczmień	453	7,47
- żyto	320	5,28
- owies	190	3,13
- pszenżyto	619	10,21
- mieszanki zbożowe	445	7,34
Buraki cukrowe	420	6,93
Ziemniaki	400	6,60
Rzepak	63	1,04
Warzywa	308	5,08
Rośliny pastewne	937	15,46
Kukurydza na ziarno	120	1,98
Pozostałe	300	4,95

Źródło: Dane GUS – NSP2002

Struktura użytkowania gruntów w gminie Krzyżanów (2005 r.):

- lasy 294 ha (2,78 %),
- użytki rolne 8 930 ha (86,6 %).

Grunty orne (klasy gleb):

- I kl. - nie występują
- II kl. 305 ha
- III kl. 4 603 ha
- IV kl. 1 306 ha
- V kl. 697 ha
- VI kl. 192 ha.

Dominują gleby brunatne, czarne i ziemie szare wysokich klas (III i IV). W dolinach rzecznych występują gleby hydromorficzne.

Gleby na terenie Gminy są wysokiej przydatności rolniczej, większość gruntów ornych jest zaliczana do kompleksów pszennych, pszenno-żytnich i zbożowo-pastewnych, nadających się pod uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych. Gleby słabe i bardzo słabe stanowią niewielki procent ogólnej powierzchni gruntów ornych.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

Gmina Krzyżanów posiada dobre warunki glebowe do rozwoju rolnictwa, sprzyjające uprawom buraków cukrowych, pszenicy ozimej i jarej oraz rozwojowi ogrodnictwa i warzywnictwa.

Zestawienie gruntów według klas użytków

Nazwa Wsi	Grunty orne							Łąki i pastwiska						Razem
	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	II	III	IV	V	VI	Grunty bez klasy	
Goliszew	1,4	32,3	30,9	23,9	9,6	11,2	5,7		0,1	4,4	5,9	2,8	5,3	133,3
JGU	49,8	412,0	109,8	82,3	96,6	72,3	9,4	0,7	60,3	166,5	87,0	60,0	79,7	1286,8
Julianów	3,9	72,1	38,3	8,4	10,7	17,7	6,0	0,2	2,9	2,5	2,0	1,8	2,7	169,3
Kaszewy Kolonia		32,1	34,9	15,6	24,4	33,8	6,6		0,9	0,7	0,3	0,3	1,6	151,0
Kaszewy Dworne	7,6	82,4	81,5	17,2	7,6	15,4	11,2	0,1	1,9	0,4	1,6	0,6	1,1	228,7
Kaszewy Tarnowskie	5,2	65,6	67,0	8,4	1,5	2,4	1,0	2,0	3,5	0,7			1,2	158,3
Krzyżanów	9,2	107,9	91,6	21,6	31,8	34,7	0,6	0,4	10,5	46,5	13,3	1,2	5,0	374,2
Krzyżanówek		78,7	58,9	23,0	21,7	23,1	3,9		5,6	34,5	10,3	1,2	2,2	263,2
Ktery	3,0	69,9	140,0	18,6	64,7	34,0	2,0	0,6	3,9	17,0	42,7	23,2	35,1	454,5
Kuchary	20,4	123,2	103,5	60,5	53,6	71,4	25,7	0,2	15,9	32,3	11,2	2,3	6,3	526,8
Łęki	19,6	117,6	31,8	26,2	9,1	5,5	0,2		2,1	19,8	40,3	21,0	8,7	301,7
Malewo		52,7	67,0	48,5	27,4	35,2	11,1		8,2	18,2	2,7	1,0	2,8	274,7
Marcinów	2,4	36,6	52,4	29,8	12,5	19,5	6,3		3,7	14,7	2,6	1,6	5,3	187,3
Micin	4,2	54,8	31,1	15,3	14,0	13,9	2,6		0,3	1,4	3,1	8,3	5,6	154,6
Młogoszyn	26,2	65,3	26,7	7,6	4,3	3,5	0,0		1,5	6,2	27,5	16,1	24,2	209,1
Nadleśnictwo Chrosno						2,6	2,0				0,8		0,1	5,5
Nowe Ktery		45,9	170,9	8,8	28,4	10,2	0,0		1,1	16,4	15,2	6,1	27,4	330,4
Pawłowice	35,4	86,6	67,4	42,5	6,9	1,8	0,9	0,1	3,7	34,3	14,3	1,4	3,9	299,2
Psurze	4,8	35,4	25,4	6,3	4,2	18,9	13,0		0,9	2,6	5,9		1,0	118,5
Różanowice	3,0	101,5	35,2	7,5	2,7	2,1	0,6	0,1	1,8	11,3	2,8		1,3	169,9
Rustów - Konary	12,8	129,8	69,6	22,6	15,0	12,8	1,2	1,3	14,6	20,6	2,1		2,0	304,4
Rybie	2,7	64,1	39,3	44,9	14,5	20,4	2,7	0,1	5,4	9,0	4,9	3,6	8,8	220,3
Siemienice	42,0	105,7	46,2	18,3	14,3	27,4	24,2	2,4	4,7	28,4	47,3	27,7	13,0	401,8
Siemieniczki	8,2	43,4	89,4	16,7	4,7	24,5	6,8	0,6	3,6	2,9	36,1	35,0	7,7	279,5
Sokół	1,0	63,6	44,0	15,5	6,2	11,7	4,9		0,9	4,4	0,6	0,5	2,7	156,3
Stefanów	19,6	95,7	65,4	35,7	17,1	12,6	1,5	0,3	2,6	6,4	13,0	23,5	19,5	312,9
Wały	7,4	79,3	64,9	42,5	50,5	41,3	2,4		13,7	23,6	1,4	0,6	6,9	335,4
Wierzyki	11,8	42,0	52,0	25,8	5,5	1,2			4,8	3,2	1,2	0,5	2,0	149,8
Władysławów		8,5	37,2	76,2	29,9	54,2	12,8		3,1	22,9	12,1	1,6	3,2	261,6
Wojciechowice	3,0	112,2	74,4	25,5	44,7	53,2	3,2		3,4	52,5	7,5		5,5	385,9
Wyłęby Siemienieckie		15,9	101,5	17,1	4,4	15,1	5,9		0,3	6,2	8,3	12,0	6,8	193,5
Złotniki		39,1	54,1	5,4	0,0	0,3				0,0	0,0		0,1	99,0
Żakowice		35,0	85,8	11,0	12,3	11,9	0,2	0,2	1,0	30,1	4,8	0,5	1,8	194,6
Ogółem	304,8	2506,8	2087,9	829,0	650,9	716,1	174,6	9,2	186,9	640,1	428,6	254,2	300,4	9091,9

Dane Urzędu Gminy Krzyżanów, stan na koniec 2009 r.

Charakterystyka sektora rolniczego

Gmina Krzyżanów jako gmina wiejska jest zdominowana przez rolnictwo, głównie indywidualne gospodarstwa rolne. Większość gospodarstw, to gospodarstwa o powierzchni nie przekraczającej 1,0 ha użytków.

Strukturę wielkości gospodarstw położonych na terenie gminy Krzyżanów przedstawia poniższa tabela.

Wielkość gospodarstw w ha	Liczba gospodarstw
0-0,5 ha	343
0,5-1 ha	136
1-1,5 ha	77
1,5-2 ha	64
2-3 ha	105
3-5 ha	154
5-7 ha	156
7-10 ha	172
10-15 ha	155
15-20 ha	60
20-30 ha	30
30-50 ha	10
50-100 ha	2
100 - ... ha	2
Razem	1466

Źródło: Dane Ewidencja wymiaru i opłat lokalnych Urzędu Gminy Krzyżanów

Ze względu na specyficzną strukturę agrarną gospodarstw, która charakteryzuje się wysokim udziałem gospodarstw o pow. 0 -2 ha. (około 480 sztuk), trudno jest stosować nowoczesne technologie produkcyjne.

Rozdrobnienie gospodarstw przeszkadza w wykorzystaniu naturalnych, bardzo dobrych warunków glebowych.

Nieco lepsza sytuacja jest w gospodarstwach rolnych o areale 10-20 ha. (ponad 200 sztuk), w których istnieje już możliwość wykorzystania i prowadzenia mechanicznych prac polowych.

Na terenie gminy Krzyżanów działalność rolniczą prowadzą też:

- dwa gospodarstwa wielkotowarowe, które dzierżawią grunty wraz z zabudowaniami od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa – Stadnina Koni Walewice – Gospodarstwo Ktery w Kterach i Przedsiębiorstwo Rolno – Produkcyjno – Handlowe „Łętkpol” w Łękach Kościelnych,
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Kaszewach Dwornych.

Na rzecz rolnictwa na terenie gminy działają cztery podmioty gospodarcze, są to:

- Spółdzielnia Usług Rolniczo-Transportowych „Roltrans” w Krzyżanowie, która prowadzi usługi w zakresie mechanizacyjnym i transportowym,
- Szczepan i Jolanta Lewandowscy – spółka jawna w Konarach, która prowadzi skup rzepaku oraz zbóż, a także sprzedaż środków do produkcji rolnej,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Krzysztof Ptaszyński w Kaszewach Kościelnych, który prowadzi skup zbóż oraz usługi młynarskie,
- Młyn Usługowy Stanisław Wydmański w Marcinowie, który prowadzi usługi młynarskie.

Powierzchnia gminy, w podziale na rodzaju gruntów:

Powierzchnia gruntów rolnych (ha)	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	Lasy i grunty leśne (ha)	Pozostałe grunty i nieużytki (ha)
8 997	8 930	294	1 074

Źródło: Dane Urzędu Gminy Krzyżanów

Na terenie gminy Krzyżanów występują także obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania ONW, tzn. typ nizinny, strefy nizinnej II, który znajduje się w miejscowości Łęki i zajmuje obszar około 130 ha.

W Rozporządzeniu Rady Ministrów zapisano, że obszary rolnicze, które zostaną objęte zasięgiem ONW, muszą być jednorodne z punktu widzenia naturalnych warunków i istnieje dla nich potrzeba opracowania metodologii i baz danych.

Wyznaczone zostały obszary nizinne, jednorodne z punktu widzenia naturalnych warunków uprawy, charakteryzujące się niesprzyjającymi warunkami do produkcji rolnej, którym grozi zaprzestanie użytkowania ziemi i gdzie konieczna jest ochrona krajobrazu. Wyznaczony obszar obejmuje tereny rolnicze, których dotyczą wszystkie poniższe charakterystyki:

- obecność terenów o małej produktywności, trudnych w uprawie i z ograniczonym potencjałem produkcyjnym, który nie może być zwiększony, chyba że przy poniesieniu nadmiernych kosztów i które są odpowiednie przede wszystkim dla ekstensywnej hodowli zwierząt;
- produkcja, która wynika z małej produktywności środowiska naturalnego jest znacznie niższa od przeciętnej w odniesieniu do głównych wskaźników ekonomicznych działalności rolniczej;

- niska lub zmniejszająca się populacja zależna od działalności rolniczej; przyspieszenie wyludnienia zagroziłoby zaś stabilności funkcjonowania tego terenu i ciągłości zaludnienia.

Na podstawie art. 20 ww. rozporządzenia wyznaczono obszary ze specyficznymi utrudnieniami, na których działalność rolnicza powinna być kontynuowana w celu poprawy stanu środowiska, utrzymania walorów krajobrazu i zachowania potencjału turystycznego tych obszarów.

Lesistość obszaru

Gmina Krzyżanów charakteryzuje się niską lesistością, małą ilością gatunków drzew tworzących drzewostany, dominującą gatunki: sosna, dąb i olsza czarna.

W związku z tym działania przyrodnicze powinny się sprowadzać do:

- zalesiania gruntów najniższych klas bonitacyjnych,
- działań związanych z zadrzewianiem fragmentów obszarów występujących na terenach upraw rolnych i siedlisk ludzkich.

Na terenie gminy Krzyżanów zalesieniami objęto następujące grunty rolne:

- 1) obręb Krzyżanówek - 2003 rok – powierzchnia około 5 ha gruntów rolnych,
- 2) obręb Julianów – 2005 rok – powierzchnia około 1 ha gruntów rolnych,
- 3) obręb Malewo – 2006 rok – powierzchnia zalesienia powyżej 7 ha.

W następnych latach na terenie gminy Krzyżanów nie było nasadzeń lasów.

Potrzeba dolesień uwarunkowana jest niskim wskaźnikiem lesistości.

Tereny zalesione zajmują w większości niewielkie lasy liściaste lub mieszane, a także zarośla wśród pól niskiej klasy i łąk.

Zachowały się niewielkie kompleksy lasów łągowych, wzdłuż rzek, głównie w miejscowości Ktery.

Na terenie gminy przeważają lasy o mało zróżnicowanym drzewostanie, sosnowo – świerkowe z niewielkim udziałem modrzewia, brzozy i dębu, a na terenach wilgotnych olszowo – brzozowe.

Na terenie tych lasów znajduje się wiele okazów drzew, krzewów i roślin ściółkowych cennych przyrodniczo.

Nadanie obszarowi statusu obszaru Natura 2000 wiąże się z pewnymi ograniczeniami w gospodarowaniu na tym obszarze. Przede wszystkim ograniczona musi zostać intensyfikacja i chemizacja rolnictwa. Preferowane jest gospodarowanie rolnicze przyjazne środowisku, czyli takie, które po pierwsze nie powoduje negatywnych oddziaływań na środowisko lub znacznie ogranicza te oddziaływania, a po drugie rolnictwo, które pozwala na zachowanie lub nawet wzmocnienie bioróżnorodności terenów rolnych. Może ono mieć różne formy, w różnym stopniu może być też przyjazne przyrodzie. Może to być

tradycyjne ekstensywne rolnictwo, rolnictwo ekologiczne, rolnictwo zrównoważone.

Także realizacja tzw. programów rolno-środowiskowych powoduje, że rolnictwo staje się bardziej przyjazne środowisku i możliwe jest osiągnięcie wielu celów środowiskowych poprzez realizację bardzo różnorodnych działań.

W programach nastawionych głównie na ochronę walorów przyrodniczych oczekuje się od rolników, w zależności od głównych celów ochronnych danego obszaru i od rodzaju siedliska, między innymi następujących typów działań:

- rezygnacja ze stosowania chemicznych środków ochrony roślin w pasach brzeżnych pól przy zadrzewieniach lub zakrzewieniach, aby poprawić warunki żerowania gatunków mających swe remizy w tych miejscach,
- opóźnianie prac polowych – szczególnie koszenie użytków zielonych do czasu wyprowadzenia lęgów wiosennych przez ptaki,
- zmniejszenie obsady zwierząt hodowlanych i opóźnianie pierwszego wyprowadzania zwierząt na pastwiska, również do czasu zakończenia lęgów wiosennych,
- pozostawianie fragmentów odłogowanych pól, aby ptaki i inne grupy zwierząt miały więcej pożywienia,
- prowadzenie koszenia minimum jeden raz w roku lub raz na dwa lata na terenach opuszczonych i nie użytkowanych łąk w celu przeciwdziałania naturalnej sukcesji i zamianie tych otwartych siedlisk na lasy,
- zamiany pól uprawnych na trwałe użytki zielone – szczególnie na terenach narażonych na erozję i spływ zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- zakładanie miedz, wprowadzanie zieleni buforowej wzdłuż cieków wodnych, pasów zadrzewień lub zakrzaczeń śródpolnych i przydrożnych oraz ich pielęgnacji,
- zdtwarzanie dawnych oczek wodnych i mokradeł śródpolnych w celu poprawy stosunków wodnych i nie nawożenia ich najbliższego otoczenia,
- zgraniczanie intensywności nawożenia i wykorzystywania chemicznych środków ochrony roślin do poziomu nie powodującego zagrożenia skażeniem wód powierzchniowych i gruntowych.

W ramach projektów nastawionych na ochronę walorów krajobrazowych i historycznych terenów wiejskich, oczekuje się od rolników m.in. utrzymywania mozaikowej struktury pól, rewaloryzacji zabytkowej zabudowy wiejskiej, ochrony zabytków historycznych i archeologicznych, udostępnianie terenów gospodarstw turystom.

Są też programy nastawione na ochronę rolniczych zasobów genetycznych, czyli na zachowanie starych ras zwierząt hodowlanych oraz tradycyjnych odmian roślin uprawnych i sadów ze starymi odmianami drzew owocowych.

VI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

VI.1. Zarys historii gminy Krzyżanów

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy Krzyżanów, to ślady osadnictwa datowane na starszą lub środkową epokę kamienia odnalezione w Kterach, Krzyżanowie, Krzyżanówku, Młogoszynie, Marcinowie i w miejscowości Rybia.

Pierwsi rolnicy na ziemiach gminy Krzyżanów to ludność kultury pucharów lejkowatych. Na osadnictwo tej kultury natrafiono w Kaszewach.

Z epoki brązu pochodzą stanowiska archeologiczne takie jak: cmentarzysko w Wojciechowicach, osady w Kucharach oraz stanowiska w Krzyżanowie i Siemienicach.

Liczniesze ślady osadnictwa pochodzą z wczesnej epoki żelaza i okresu wpływów rzymskich.

Stanowiska archeologiczne z tego okresu znajdują się głównie w strefie krawędziowej pradoliny i doliny Ochni.

Nad Ochnią odkryto podczas badań archeologicznych stanowiska kultury przeworskiej, na których znaleziono fragmenty żuźla. Świadczyć to może o pochodzeniu z produkcji żelaza.

Począwszy od drugiej połowy IV wieku n.e. osadnictwo uległo osłabieniu. Jest to związane z masowymi przemieszczeniami ludności, od których okres ten (wędrowek ludów) wziął swą nazwę. Na terenie gminy Krzyżanów, nie znamy znalezisk datowanych na ten okres.

Kolejna faza intensywnego zasiedlenia naszych ziem jest związana z przybyciem w końcu VI wieku Słowian. Liczne ślady osadnictwa z wczesnego średniowiecza na terenie gminy Krzyżanów koncentrują się przy krawędzi pradoliny (Ktery, Siemienice, Młogoszyn, Łęki Kościelne) i doliny Ochni (Krzyżanów, Krzyżanówek, Wojciechowice, Pawłowice i in.)

W tym okresie ziemie Gminy Krzyżanów wchodziły w skład wspólnoty plemiennej, której najważniejszym ośrodkiem była Łęczyca. Od miejscowości tej plemię to nazywane jest umownie „łęczycanami”.

Po wchłonięciu jej przez państwo Polan, ziemie te szybko utraciły swą odrębność, lecz długo zachowały znaczenie polityczne.

Wśród wsi istniejących na obszarze gminy Krzyżanów, wieś Kuchary była osadą służeńbą kasztelani Łęczyckiej. Wśród układów zabudowy wsi spotykamy owalnice i ulicówki, świadczące o sięgającym średniowiecza lub wczesnego średniowiecza okresie ich powstawania. Po burzliwych czasach rozbicia dzielnicowego, za panowania Kazimierza Wielkiego, ponownie włączono księstwo łęczyckie do Królestwa Polskiego. Wtedy też utworzono powiaty. Zachodnia część obszaru dzisiejszej gminy należała do powiatu łęczyckiego, a wschodnia do orłowskiego.

Administracja kościelna ukształtowała się w średniowieczu, utworzono wtedy parafie w Łąkoszynie, Strzegocinie, Kaszewach Kościelnych i Łękach. Należały one do archidiakonatu łęczyckiego.

W okolicach Krzyżanowa dominowała drobna i średnia własność szlachecka. Produkcję towarową zapewniały folwarki, ulokowane na najlepszych glebach.

Gospodarstwa chłopskie pomyślny rozwój przeżywały w XV i XVI w.

Sprzyjało to rozwojowi okolicznych miast (Łęczycy, Kutna, Łąkoszyna, Piątku, Orłowa i Soboty). Utrudnieniem dla gospodarki rolnej były trudności z wywozem produktów rolnych, głównie zboża, spowodowane brakiem spławnych rzek. Z terenów województwa łęczyckiego zboże było drogą lądową transportowane do Wisły. Pomyślna koniunktura gospodarcza uległa załamaniu w XVII w.

Poza rolnictwem spotykamy wzmianki o zajmowaniu się na tych terenach obróbką żelaza i kopaniem rud darniowych. W wyroby miejskiego rzemiosła – głównie szewców, sukienników, garncarzy – zaopatrywano się przede wszystkim w Łęczycy i Kutnie.

W XVII i pocz. XVIII w. wyniszczające wojny spowodowały upadek miast na terenie całego kraju. Sytuacja ta, nałożona na już istniejący kryzys gospodarczy, spowodowała ogólnokrajowe załamanie gospodarcze i społeczne.

Pewne zmiany w gospodarce okolic Krzyżanowa zaistniały w związku z przebiegiem przez pobliskie Kutno szlaku Warszawa – Drezno. Droga ta była bardzo ożywiona w czasach panowania dynastii Saskiej.

W drugiej połowie XVIII w. kraj objęło ożywienie gospodarcze. Dotyczyło ono także województwa łęczyckiego. Najważniejszym wydarzeniem były rozbiory Polski w końcu tego stulecia. W wyniku II Rozbioru Polski, ziemie gminy Krzyżanów znalazły się w granicach Prus Południowych, w departamencie łęczyckim z siedzibą w Piotrkowie. Siedzibą powiatu orłowskiego zostało Kutno.

W 1795 r. departament łęczycki zlikwidowano, a Krzyżanów włączono do departamentu płockiego.

Po III Rozbiorze Polski, powiaty łęczycki i orłowski oraz pozostałe ziemie dawnego województwa łęczyckiego zostały włączone do departamentu warszawskiego.

W lipcu 1807 r. utworzono Księstwo Warszawskie, w skład którego weszła Ziemia Łęczycka.

W nowo utworzonym Księstwie administrację zorganizowano na wzór francuski. Najważniejszą innowacją było utworzenie gmin. Na ich czele stanęli wójtowie (w gminach wiejskich) i burmistrzowie (w gminach miejskich). Wójtami prawie zawsze byli dziedzice.

Po klęsce Napoleona, Księstwo Warszawskie uległo likwidacji.

W czerwcu 1815 r. utworzono Królestwo Polskie pod berłem cara – króla Polskiego.

W wyniku przeprowadzonej reformy administracyjnej powiat orłowski wszedł w skład obwodu gostynińskiego ze stolicą w Kutnie w ramach województwa mazowieckiego (warszawskiego). Utrzymano gminy, wójtą był właściciel wsi, mianowany przez Rządową Komisję Spraw Wewnętrznych. Do pomocy wójtowi byli powoływani sołtysi. Gminy tworzone we wsiach liczących co najmniej 10 dymów. Gminę mogły stanowić również odpowiednio duże części wsi, jeśli należały do różnych właścicieli. Mniejsze wsie łączono w jedną gminę. Dominia liczące kilka lub kilkanaście wsi tworzyły jedną dużą gminę.

W latach 60- tych XIX wieku, gminy uległy zmianom, zwiększono ich obszar, a wójtowie byli wybierani przez mieszkańców.

W ciągu XIX i na początku XX wieku, postępował systematyczny rozwój gospodarczy i wzrost zaludnienia. Gospodarka rolna była unowocześniana i

zwiększał się zakres rolniczej produkcji towarowej. Duże znaczenie w tych przemianach miał gwałtowny rozwój przemysłu włókienniczego w sąsiednim obwodzie łęczyckim.

Impulsy do przemian w rzemiośle, a w konsekwencji późniejszy rozwój kapitalistycznych form produkcji wywołane zostały przez odcięcie śląskiego, a następnie także wielkopolskiego tkactwa od pozostałych ziem polskich w wyniku rozbiorów, a począwszy od 1822 r. również przez rosyjską protekcyjną politykę celną. Doprowadziły one do ukształtowania się przemysłowej aglomeracji łódzkiej. Aglomeracja ta przyciągnęła wielu imigrantów. Byli to rzemieślnicy, kupcy i przemysłowcy z Saksonii, Czech, Śląska, a także rzemieślnicy i robotnicy z terenów otaczających Łódź. Dla gminy Krzyżanów oznaczało to możliwość wchłonięcia przez przemysł nadmiaru siły roboczej na wsi oraz tworzyło znaczący i blisko położony rynek zbytu na płody rolne. Szczególnie korzystały z tego majątki posiadające możliwość wytwarzania nadwyżek towarowych.

W I połowie XIX wieku, istniały w gminie Krzyżanów cegielnie: Kaszewy, Młogoszyn, Łęki, Siemieniczki, Krzyżanówek.

W okresie I wojny światowej, ziemie gminy Krzyżanów znajdowały się pod okupacją niemiecką. Rozbrojenie Niemiec nastąpiło w dniach 11 -12 listopada 1918 r. Okres międzywojenny nie przyniósł większych zmian, z wyjątkiem widocznego postępu w rolnictwie.

Przeprowadzona w latach dwudziestolecia międzywojennego oraz po II wojnie światowej parcelacja majątków spowodowała głębokie przemiany własnościowe na wsi.

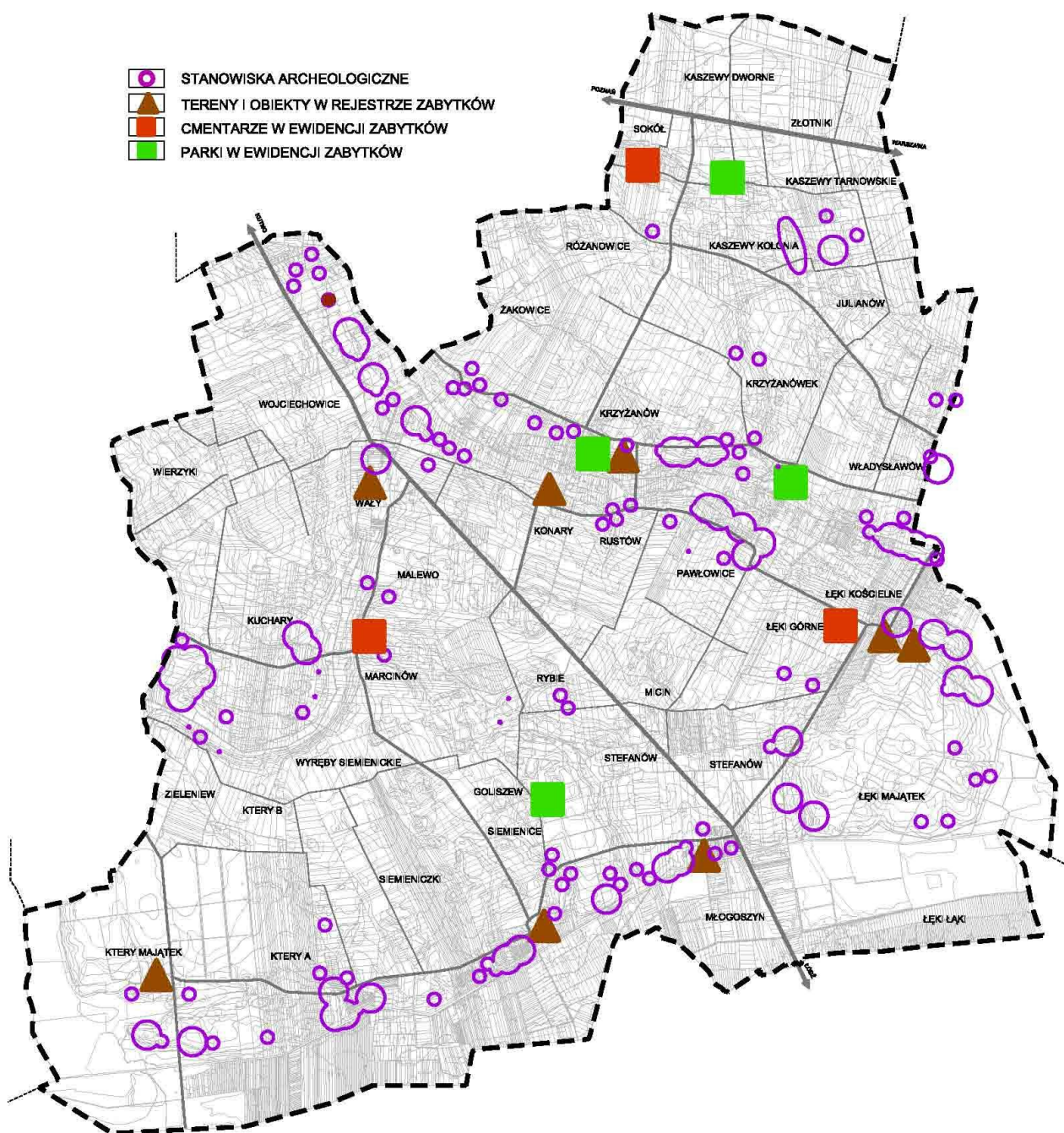
W czasie okupacji niemieckiej, Krzyżanów znalazł się w Kraju Warty, majątki ziemskie i obiekty przemysłowe przejęli Niemcy. Ważnym wydarzeniem II wojny światowej była Bitwa nad Bzurą, toczona również na terenie gminy Krzyżanów.

Po II wojnie światowej gmina Krzyżanów powróciła do województwa łódzkiego i powiatu kutnowskiego.

W 1954 r. w miejsce gmin powołano Gromadzkie Rady Narodowe. Obecne gminy, wraz z gminą Krzyżanów, utworzono w 1973 r. , wtedy też zlikwidowano gromady.

Po eksperymentalnym podziale kraju na 49 województw i likwidacji powiatów w 1975 r. Krzyżanów znalazł się w granicach województwa płockiego. W 1999 r. powrócono do dawnych struktur i od tego czasu gmina Krzyżanów przynależy do powiatu kutnowskiego i wojewódzkiego łódzkiego.

Dziedzictwo kulturowe – położenie obiektów, obszarów oraz stanowisk archeologicznych na terenie gminy (schemat)

VI.2. Obiekty i obszary zabytkowe

VI.2.1. Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków

Na terenie Gminy Krzyżanów występują następujące obiekty i obszary wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków:

1. Konary – założenie dworsko – parkowe, dwór, spichlerz, obora, park wraz z 150 m strefą ochrony konserwatorskiej od granic parku, wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 486 z dnia 09.04. 1979 r.
2. Krzyżanów - dwór wraz 50 metrową strefą ochrony konserwatorskiej od budynku, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 592, z dnia 20.06.1988.
3. Ktery – grodzisko, wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 367/297 z dnia 15.03.1967 r.
4. Ktery - założenie dworsko – parkowe (pałac z wystrojem, park z zachowanym ogrodzeniem wraz ze 50 m strefą ochrony konserwatorskiej od granic parku) - wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 477 z dnia 20.11. 1978 r.
5. Łęki Kościelne – kościół p.w. św. Marii Magdaleny, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 20/261 z dnia 07.06.1967.
6. Łęki Kościelne – dzwonnica, wpisana do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 21/262 z dnia 07.06.1967.
7. Łęki Kościelne – dwór, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 22/263 z dnia 07.06.1967;
8. Łęki Kościelne – park, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 391/304 z dnia 07.06.1967.
9. Młogoszyn – dwór wraz z parkiem wraz ze 100 m strefą ochrony konserwatorskiej od granic parku, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 540 z dnia 09.09. 1980 r.
10. Siemienice - pałac wraz z parkiem wraz ze 150 m strefą ochrony konserwatorskiej od granic parku, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 478 z dnia 20.11. 1978 r.
11. Wały - Mieczysławów - park wraz ze strefą ochrony ekologicznej poza parkiem – łącznie z łąkami nad rzeką Ochnią, wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 627 z dnia 25.11. 1991 r.

VI.2.2. Obiekty i obszary wpisane do ewidencji zabytków

Na terenie gminy Krzyżanów występują następujące obiekty i obszary wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków:

- 1) dwór i park dworski w miejscowości Goliszew;
- 2) zespół dworsko- folwarczny i park dworski w miejscowości Kaszewy Dworne;
- 3) zespół folwarczny w miejscowości Ktery;
- 4) zespół folwarczny w miejscowości Łęki Kościelne;
- 5) zespół folwarczny i park dworski w miejscowości Krzyżanówek;

- 6) cmentarz przykościelny w miejscowości Łęki Kościelne;
- 7) cmentarz grzebalny rzymsko – katolicki w miejscowości Kaszewy Kościelne;
- 8) cmentarz ewangelicko - augsburski w miejscowości Marcinów;
- 9) cmentarz grzebalny rzymsko – katolicki w miejscowości Łęki Górne;
- 10) cmentarz grzebalny rzymsko – katolicki w miejscowości Łęki Górne (stary);
- 11) zespół folwarczny w miejscowości Siemkowice;
- 12) dwór w zespole dworsko- folwarcznym w miejscowości Kaszewy Kościelne;
- 13) plebania w miejscowości Kaszewy Kościelne;
- 14) ogród miejscowości Krzyżanów;
- 15) ogrodzenie kościoła w miejscowości Łęki Kościelne;
- 16) dwór rządcy w miejscowości Rustów;
- 17) dom mieszkalny w miejscowości Rustów;
- 18) stodoła w miejscowości Rustów.

W celu ochrony i weryfikacji obiektów zabytkowych należy zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami 9Dz. U. Nr 162/2003 poz. 1568) gmina zobowiązana jest prowadzić ewidencję zabytków w postaci kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy. Ewidencja ta jest podstawą do sporządzenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Wykaz dóbr kultury wpisanych do ewidencji – może ulec zmianie w wyniku weryfikacji GPOnZ.

VI.2.3. Stanowiska archeologiczne

Umiejscowienie zabytków archeologicznych świadczy o przeszłości ziem gminy Krzyżanów, rozwoju osadnictwa, wytwórczości, kulturze i obyczajowi.

Numer stanowiska na mapie	AZP	Numer stanowiska na arkuszu AZP	Miejscowość	Chronologia
1	57-51	9	Wały B	Nowożytność - ślad osadnictwa
2	57-51	10	Wały B	Średniowiecze - osada; nowożytność - osada
3	57-51	11	Wały B	Średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
4	57-51	12	Wały B	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa
5	57-51	13	Wały B	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
6	57-51	14	Wały B	Starożytność - ślad osadnictwa
7	57-51	15	Wały B	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

8	57-51	16	Wały B	Okres wpływów rzymskich - osada
9	57-51	17	Żakowice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
10	57-51	18	Żakowice	Nowożytność - ślad osadnictwa
11	57-51	19	Żakowice	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa
12	57-51	20	Żakowice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
13	57-51	21	Żakowice	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
14	57-51	22	Krzyżanów	Średniowiecze - ślad osadnictwa
15	57-51	23	Krzyżanów	Średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
16	57-51	24	Krzyżanów	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
17	57-51	25	Krzyżanów	Wcz. Epoka żelaza - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
18	57-51	26	Krzyżanów	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
19	57-51	27	Krzyżanów	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa; okres wpływów rzymskich - osada; wcz. średniowiecze - osada (stanowisko produkcyjne); średniowiecze - ślad osadnictwa
20	57-51	28	Krzyżanów	Wcz. epoka żelaza - osada; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
21	57-51	29	Krzyżanówek	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa
22	57-51	30	Krzyżanówek	Okres wpływów rzymskich - osada; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
23	57-51	31	Krzyżanówek	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
24	57-51	32	Krzyżanówek	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
25	57-51	33	Krzyżanówek	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
26	57-51	34	Krzyżanówek	Wcz. Średniowiecze - grodzisko
27	57-51	35	Krzyżanówek	Średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
28	57-51	36	Krzyżanówek	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa
29	57-51	37	Krzyżanówek	Starożytność - ślad osadnictwa
30	57-51	38	Kaszewy	Starożytność - ślad osadnictwa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

			Kościełne	
31	57-51	39	Kaszewy Kościełne	Nowożytność - osada
32	57-51	40	Wojciechowice	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
33	57-51	41	Wojciechowice	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
34	57-51	42	Wojciechowice	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
35	57-51	43	Wojciechowice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa;
36	57-51	44	Wojciechowice	Wcz. epoka żelaza - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
37	57-51	45	Wojciechowice	Wcz. epoka żelaza - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
38	57-51	46	Wojciechowice	Wcz. epoka żelaza - osada;okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
39	57-51	47	Wojciechowice	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
40	57-51	48	Wojciechowice	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
41	57-51	49	Wojciechowice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
42	57-51	50	Wojciechowice	Epoka brązu - cmentarzysko; średniowiecze - ślad osadnictwa
43	57-51	51	Wojciechowice	Wcz.średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
44	57-51	52	Żakowice	Nowożytność - ślad osadnictwa
45	57-52	67	Julianów	Ślad osadnictwa
46	57-52	68	Kaszewy Tarnowskie	Ślad osadnictwa
47	57-52	77	Julianów	Osada
48	58-51	6	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - osada; średniowiecze - osada; nowożytność - ślad osadnictwa
49	58-51	7	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

50	58-51	8	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - osada; wcz. Średniowiecze - osada; średniowiecze - osada
51	58-51	9	Pawłowice	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
52	58-51	10	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - osada
53	58-51	11	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
54	58-51	12	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - osada; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
55	58-51	13	Pawłowice	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
56	58-51	14	Rustów	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
57	58-51	15	Pawłowice	Nowożytność - ślad osadnictwa
58	58-51	16	Pawłowice	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
59	58-51	17	Pawłowice	Okres wpływów rzymskich - osada
60	58-51	18	Rustów	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
61	58-51	19	Rustów	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
62	58-51	20	Rustów	Starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
63	58-51	21	Rustów	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa, wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa, średniowiecze - ślad osadnictwa
64	58-51	22	Rybie	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa
65	58-51	23	Rybie	Średniowiecze - ślad osadnictwa
66	58-51	24	Rybie	Nowożytność - ślad osadnictwa
67	58-51	25	Rybie	Nowożytność - ślad osadnictwa
68	58-51	26	Siemienice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
69	58-51	27	Siemienice	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa (stan. Produkcyjne); nowożytność - ślad osadnictwa
70	58-51	28	Siemienice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność
71	58-51	29	Siemienice	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
72	58-51	30	Siemienice	Średniowiecze - ślad osadnictwa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

73	58-51	31	Siemienice	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
74	58-51	32	Siemienice	Wcz. epoka żelaza - osada; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
75	58-51	33	Siemienice	Wcz. epoka żelaza - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
76	58-51	34	Siemienice	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa
77	58-51	35	Siemienice	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
78	58-51	36	Siemienice	Starożytność - ślad osadnictwa
79	58-51	37	Młogoszyn	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
80	58-51	38	Młogoszyn	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - osada
81	58-51	39	Młogoszyn	Wcz. średniowiecze - osada; starożytność - osada
82	58-51	40	Młogoszyn	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
83	58-51	41	Młogoszyn	Średniowiecze - ślad osadnictwa
84	58-51	42	Młogoszyn	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
85	58-51	43	Młogoszyn	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
86	58-51	44	Młogoszyn	Średniowiecze - ślad osadnictwa
87	58-51	45	Malewo	Średniowiecze - ślad osadnictwa
88	58-51	46	Marcinów	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa
89	58-51	47	Malewo	Średniowiecze - ślad osadnictwa
90	58-51	48	Kuchary	Średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - osada
91	58-51	49	Kuchary	Epoka brązu - osada
92	58-51	50	Kuchary	Starożytność - ślad osadnictwa
93	58-51	51	Kuchary	Starożytność - osada
94	58-51	52	Kuchary	Wcz. średniowiecze - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
95	58-51	53	Kuchary	Epoka brązu - osada

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

96	58-51	54	Kuchary	Wcz. średniowiecze - osada
97	58-51	55	Kuchary	Epoka brązu – ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - osada
98	58-51	56	Kuchary	Epoka brązu – ślad osadnictwa; okres wpływów rzymskich – osada
99	58-51	57	Kuchary	Nowożytność – ślad osadnictwa
100	58-51	58	Kuchary	Nowożytność – ślad osadnictwa
101	58-51	59	Kuchary	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
102	58-51	60	Kuchary	Średniowiecze – ślad osadnictwa, nowożytność - ślad osadnictwa
103	58-51	61	Ktery B	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
104	58-51	62	Ktery B	Nowożytność – ślad osadnictwa
105	58-51	63	Ktery B	Nowożytność – ślad osadnictwa
106	58-52	5	Łęki Kościelne	Nowożytność – grodzisko
107	58-52	6	Łęki Kościelne	Średniowiecze – ślad osadnictwa
108	58-52	7	Łęki Kościelne	Okres wpływów rzymskich - osada
109	58-52	8	Łęki Kościelne	Staożytność – osada
110	58-52	9	Łęki Kościelne	Okres wpływów rzymskich – osada
111	58-52	10	Łęki Kościelne	Sredniowiecze – ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
112	58-52	11	Łęki Kościelne	Starożytność – ślad osadnictwa; nowożytność - ślad osadnictwa
113	58-52	12	Łęki Kościelne	Średniowiecze – ślad osadnictwa
114	58-52	13	Łęki Kościelne	Starożytność – ślad osadnictwa
115	58-52	14	Łęki Kościelne	Starożytność - osada, nowożytność - ślad osadnictwa
116	58-52	15	Łęki Kościelne	Wcz. epoka żelaza – ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
117	58-52	16	Łęki Kościelne	Starożytność – ślad osadnictwa
118	58-52	17	Łęki Kościelne	Wcz. epoka żelaza – cmentarzysko
119	58-52	18	Łęki Kościelne	Średniowiecze – ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
120	58-52	19	Łęki Kościelne	Okres wpływów rzymskich – osada
121	58-52	20	Łęki Kościelne	Wcz. średniowiecze – osada
122	58-52	21	Łęki Kościelne	Wcz. średniowiecze - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
123	58-52	22	Łęki Kościelne	Wcz. średniowiecze - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
124	58-52	23	Władysławów	Okres wpływów rzymskich – osada
125	58-52	24	Władysławów	Okres wpływów rzymskich – osada

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

126	58-52	25	Władysławów	Neolit - ślad osadnictwa, wcz. epoka żelaza – osada
127	58-52	26	Władysławów	Wcz. Epoka żelaza - ślad osadnictwa; okres wpływów rzymskich - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa
128	58-52	27	Władysławów	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
129	58-52	28	Władysławów	Starożytność – ślad osadnictwa
130	58-52	29	Władysławów	Okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa
131	58-52	30	Władysławów	Starożytność – ślad osadnictwa, nowożytność - ślad osadnictwa
132	59-50	10	Ktery	Średniowiecze – grodzisku
133	59-50	12	Ktery	Wcz. epoka żelaza – osada
134	59-51	14	Ktery	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa
135	59-51	15	Ktery	Wcz. epoka żelaza – osada
136	59-51	16	Ktery	Paleolit/mezolit – ślad osadnictwa; wcz. epoka żelaza - ślad osadnictwa; wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
137	59-51	17	Ktery	Paleolit/mezolit – ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
138	59-51	18	Ktery	Wcz. epoka żelaza - osada; nowożytność - ślad osadnictwa
139	59-51	19	Ktery	Wcz. średniowiecze - osada; starożytność – osada
140	59-51	20	Ktery	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
141	59-51	21		Wcz. epoka żelaza - osada, wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa
142	59-51	22	Siemieniczki	Starożytność – ślad osadnictwa
143	59-51	23	Siemieniczki	Starożytność – ślad osadnictwa
144	59-51	24	Ktery	Średniowiecze – ślad osadnictwa
145	59-51	25	Ktery	Starożytność – ślad osadnictwa
146	59-51	26	Ktery	Wcz. Średniowiecze - ślad osadnictwa; średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
147	59-51	27	Ktery	Wcz. Średniowiecze - osada; nowożytność - ślad osadnictwa
148	59-51	28	Siemienice	Średniowiecze - ślad osadnictwa
149	59-51	29	Siemienice	Wcz. Średniowiecze - osada; średniowiecze - ślad osadnictwa

150	59-51	30	Siemienice	Paleolit/mezolit - ślad osadnictwa; okres wpływów rzymskich - ślad osadnictwa (stan. produkcyjne); starożytność - osada
151	59-51	31	Siemienice	Wcz. średniowiecze - ślad osadnictwa; starożytność - ślad osadnictwa
152	57-52	1	Władysławów	Ślad osadnictwa - k. łużycka
153	57-52	10	Krzyżanówek	Ślad osadnictwa - nowożytność
154-160	57-52	20-26	Kaszewy Kolonia	Cmentarzysko - osada

Rejestr stanowisk archeologicznych może ulec zmianie, gdyż podlega sukcesywnym uzupełnieniom i weryfikacji.

VII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW GMINY

Stan prawny i struktura użytkowa gruntów w gminie Krzyżanów przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Pow. ogólna gruntów		Użytki rolne		Grunty leśne oraz zadrz. i zakrz.		Grunty zabudowane i zurbanizowane		Grunty pod wodami		Nieużytki		Tereny różne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłąc. gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	1928	18,72	1437	15,49	293	65,48	32	13,56	38	86,36	128	35,07	0	0,0
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	30	0,29	5	0,05	1	0,27	13	5,51	0	0,0	11	3,01	0	0,0
3	Grunty spółek Skarbu Państwa, przeds. Państwowych i innych państwowych osób prawnych	5	0,45	4	0,04	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,27	0	0,0
4	Grunty gmin i zw. międzygm. z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie	160	1,55	33	0,36	4	1,1	119	50,42	1	2,27	3	0,82	0	0,0
5	Grunty gmin i związków	13	0,13	3	0,03	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10	100,0

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KRZYŻANÓW

	międzygminnych przekazane w uż. wieczyste														
6	Grunty osób fizycznych	8022	77,9	7739	83,41	56	15,34	6	2,54	1	2,27	220	60,27	0	0,0
7	Grunty spółdzielni	5	0,5	5	0,05	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
8	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	15	0,14	12	0,13	3	0,82	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
9	Wspólnoty gruntowe	4	0,04	3	0,03	1	0,27	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
10	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie	49	0,47	1	0,01	0	0,0	48	20,34	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie	22	0,21	0	0,0	0	0,0	18	7,63	4	9,09	0	0,0	0	0,0
12	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób nie wymienionych w pkt 1-11	45	0,43	36	0,39	7	1,92	0	0,0	0	0,0	2	0,55	0	0,0
	Powierzchnia ewidencyjna	10298	100	9278	100	365	100	236	100	44	100	365	100	10	100

Źródło: Dane Ewidencji Gruntów Starostwa Powiatowego w Kutnie

W gminie Krzyżanów dominuje indywidualna własność gruntów – grunty osób fizycznych stanowią 77,9 % ogólnej powierzchni gruntów. Indywidualna własność przeważa głównie w kategorii użytki rolne – powyżej 81 %. Drugą co do wielkości posiadania stanowią grunty Skarbu Państwa – 18,72 % ogólnej powierzchni gruntów, oraz odpowiednio około 15,55 % użytków rolnych. Grunty gminne i związków międzygminnych posiadają nieco ponad 1,5 % ogólnej powierzchni gruntów i są to głównie tereny zabudowane i zurbanizowane – 50,42 %.

VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA

Gmina Krzyżanów charakteryzuje się pasmowym układem zabudowy, który podzielić można na obszar:

- centralny, obejmujący wsie: Krzyżanów, Żakowice i Pawłowice,
- wschodni, obejmujący wsie: Kuchary, Marcinów, Mieczysławów i Wały,
- południowy, obejmujący wsie: Łęki Kościelne, Młogoszyn, Siemienice, Ktery.

Zabudowa w większości skupiona jest w centrum gminy, wzdłuż głównych tras komunikacyjnych.

Gęściej zaludniona jest część centralna i południowa.

Obecna sieć osadnicza wywodzi się z okresu średniowiecza, a dotyczy to wsi założonych na planie owalnicy (Krzyżanów, Ktery, Łęki) i ulicówek (Kaszewy, Konary, Krzyżanówek, Kuchary, Młogoszyn, Rustów, Rybie, Siemienice, Wierzyki). Centrum administracyjne i usługowe gminy usytuowane jest we wsi gminnej – Krzyżanów.

Budownictwo na terenie gminy Krzyżanów jest zróżnicowane; występuje zarówno zabudowa wielorodzinna (bloki mieszkalne) oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Budownictwo jednorodzinne to przeważnie zwarta zabudowa, ciągnąca się wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Dość powszechnie występuje też zabudowa rozproszona wśród pól i łąk.

Budownictwo wielorodzinne to przeważnie bloki pracownicze byłych pracowników PGR –u.

Zabudowania związane z działalnością produkcyjno – usługową usytuowane są w głównie w postaci pojedynczych obiektów, głównie na obrzeżach jednostek osadniczych.

Obecna sieć osadnicza w gminie Krzyżanów wywodzi się z okresu średniowiecza. Wiele wsi ma swe początki, a niektóre zapewne jeszcze przed ukształtowaniem się państwowości polskiej. Dotyczy to wsi założonych na planie owalnicy (Krzyżanów, Ktery, Łęki) i ulicówek (Kaszewy, Konary, Krzyżanówek, Kuchary, Młogoszyn, Rustów, Rybie, Siemienice, Szczyt, Wierzyki).

Ilość wsi o wczesnośredniowiecznym i średniowiecznym rodowodzie jest znaczna. Wskazuje to na dogodne warunki do zasiedlenia ziem gminy Krzyżanów, co miało zapewne, związek z warunkami uprawy ziemi i położeniem Gminy nad Bzurą i Ochnią.

O osadnictwie z okresów najstarszych współczesna wiedza jest bardzo skromna. Jest to spowodowane brakiem badań archeologicznych.

W wyniku badań przyrodniczych i historycznych przyjmuje się, że lesistość tych terenów wynosiła ok. r. 1000 – 65%, ok. r. 1300 – 53%, ok. r. 1500 – 37%, ok. r. 1800 – 19%, w latach 1911- 1921 – 3,7%.

Dane te ukazują stopniowe zajmowanie coraz to większych połaci ziem pod uprawy, łąki i pastwiska oraz osiedla ludzkie.

Rozwojowi osadnictwa sprzyjał pokój panujący od końca XIV, aż do połowy XVII w.

Korzystny wpływ na wzrost powierzchni pól uprawnych miał także rozwój handlu zbożem.

Był on przyczyną odejścia od gospodarki czynszowej do folwarczno – pańszczyźnianej.

Wojny XVII i XVIII w. spowodowały ubytek ludności i pogorszenie sytuacji ekonomicznej. Ostatnie lata I Rzeczypospolitej to okres pomyślnego rozwoju obszaru gminy Krzyżanów. Zauważalne jest skupianie się osadnictwa wzdłuż krawędzi dolin Bzury i Ochni.

IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Gmina Krzyżanów jest gminą rolniczą, zamieszkałą głównie przez rolników utrzymujących się z prowadzenia własnych gospodarstw rolnych.

Jednak obecnie w coraz większym stopniu obserwuje się proces zwiększonego zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne, potrzebę tworzenia dogodnych warunków dla lokalizacji obszarów aktywności gospodarczej.

Powoduje to konieczność wyznaczenia na obszarze gminy Krzyżanów nowych terenów produkcji przemysłowej, drobnej wytwórczości, przetwórstwa głównie rolno-spożywczego, magazynów i składów oraz obiektów technicznej obsługi rolnictwa.

Ze względu na dobre warunki agroekologiczne profil gminy pozostanie nadal jako gmina rolnicza. Może i powinien nastąpić rozwój pozarolniczych źródeł utrzymania, między innymi poprzez stworzenie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności agroturystycznej i produkcji żywności ekologicznej.

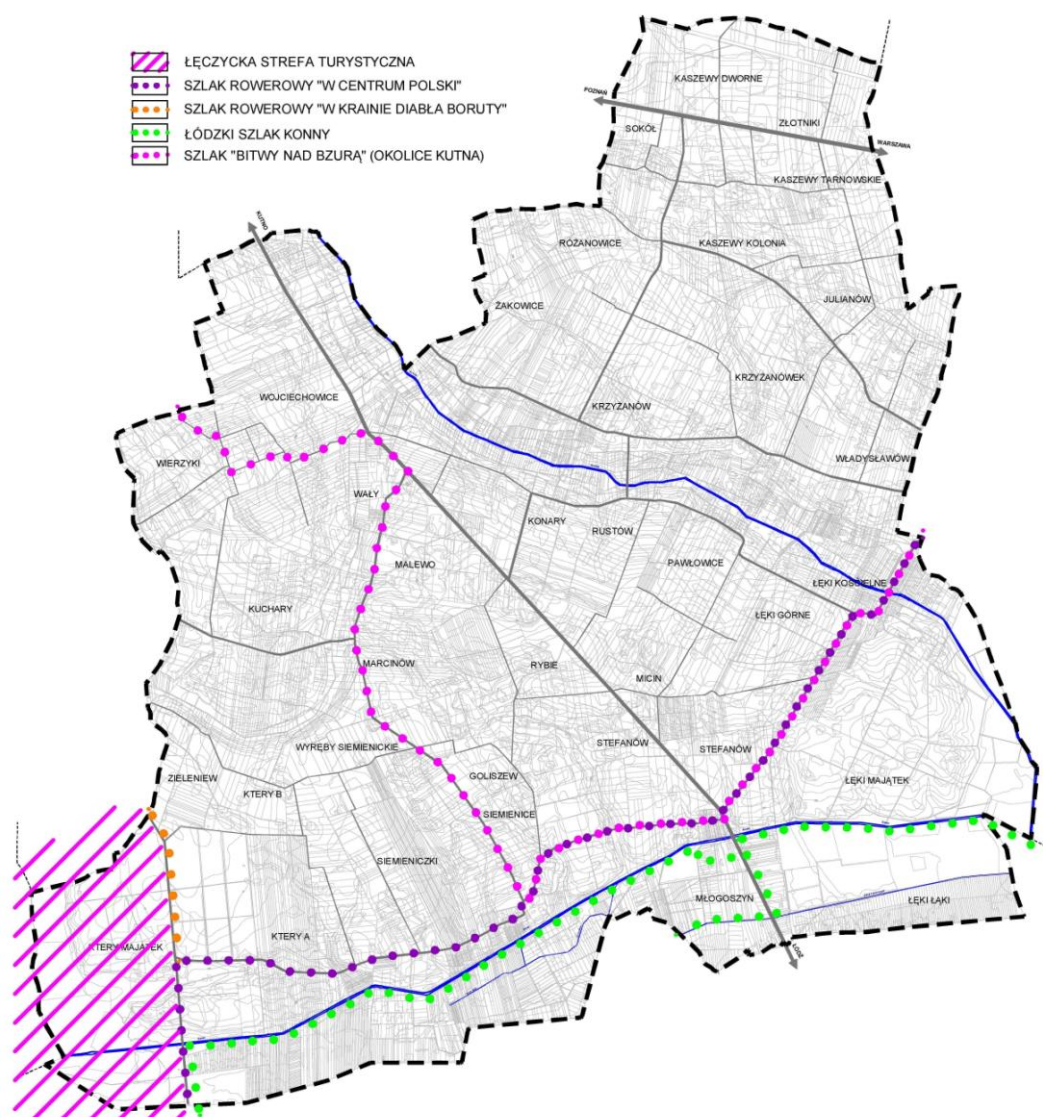
Biorąc za podstawę, realność celów, preferencje oraz oczekiwania społeczne dla obszaru gminy Krzyżanów wyznaczono następujące cele, które powinny przyczynić się do ogólnego jej rozwoju:

- 1) pobudzenie aktywności mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości,
- 2) budowa oraz modernizacja sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- 3) zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (walka z bezrobociem),
- 4) rozwój nowoczesnej bazy kulturalno – edukacyjno – rekreacyjnej umożliwiającej mieszkańcom podniesienie jakości ich życia oraz perspektyw rozwoju,
- 5) stworzenie warunków umożliwiających trwały i zrównoważony rozwój gospodarczy gminy,
- 6) zorganizowanie nowoczesnego i profesjonalnego zarządzania strategicznego oraz intensyfikacja działań mających na celu promocję gminy,
- 7) zachowanie wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz dążenie do poprawy ich stanu,
- 8) poszukiwanie nowych rozwiązań warunkujących wzrost gospodarczy gminy,
- 9) przebudowa i modernizacja dróg gminnych,
- 10) rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- 11) budowa i rozbudowa oczyszczalni przydomowych,
- 12) budowa oczyszczalni ścieków komunalnych.

Dla całego obszaru gminy Krzyżanów wskazaniem jest opracowanie długofalowych planów rozwojowych oraz wdrażanie następujących działań, takich jak:

- 1) Stworzenie warunków do pozyskiwania inwestorów zewnętrznych,
- 2) Skuteczna promocja gminy,
- 3) Stwarzanie warunków do rozwoju alternatywnych form działalności gospodarczej,
- 4) Poprawa warunków socjalno – bytowych ludności,
- 5) Zwiększenie aktywności i świadomości społeczeństwa obywatelskiego mieszkańców gminy.

Elementem wspomagającym rozwój gminy są jej walory krajobrazowe, a także szlaki turystyczne, które skupiają najbardziej atrakcyjne rejonu gminy.

Istniejące szlaki turystyczne

Szlak „W Centrum Polski” (niebieski szlak rowerowy)

Stanowi północny, już oznakowany w terenie fragment projektowanej trasy rowerowej „W Krainie Diabła Boruty” mającej przebiegać również przez obszary powiatów: zgierskiego i łęczyckiego. Istniejący już w terenie szlak (o długości 114 km) daje możliwość poznania różnorodnych atrakcji turystycznych i krajoznawczych Kutna i ziemi kutnowsko-łęczyckiej. Na trasie szlaku „W Centrum Polski” leżą między innymi: Oporów ze wspaniałym zamkiem, zespołem klasztoru o. Paulinów, zabytkowe świątynie murowane i drewniane w Orłowie, Żychlinie, Grochowie, Mnichu, Bednie i Łękach Kościelnych oraz dawne rezydencje magnackie, szlacheckie i ziemiańskie w Kutnie, Krośniewicach i ich okolicy. Na trasie szlaku można obejrzeć liczne grodziska, zabytkowe parki wiejskie, a także zwiedzać rezerwat przyrody „Dąbrowa świetlista” oraz muzea w Kutnie, Krośniewicach i w Oporowie.

Na terenie powiatu kutnowskiego szlak zaczyna się w Byszewie (gm. Grabów). Szlak rowerowy „W Centrum Polski” to sposób na aktywne poznanie dużych i małych atrakcji turystycznych, a także sposób na dotarcie do licznych pałaców i dworów ziemskich, będących śladem po bogatej historii tych ziem.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBIEKTÓW I OBSZARÓW PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH

Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

Tereny i obiekty przyrodnicze objęte szczególnymi formami ochrony przyrody:

1. Sieć NATURA 2000: Pradolina Warszawsko-Berlińska

- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków „Natura 2000”- istniejące
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk „Natura 2000”-proponowane.

Pradolina Warszawsko-Berlińska PLB100001– ostoja ptasia

Charakterystyka obszaru: Obszar położony na Równinie Łowicko-Błońskiej, na południe od Równiny Kutnowskiej. Równinę przecinają rzeczki, spływające do Bzury z Wzniesień Południowomazowieckich. Obszary zalesione zajmują niewielką powierzchnię ostoi. Najważniejsza z rzek ostoi to Bzura, której dolina jest silnie zatorfiona, pokryta mozaiką szuwarów turzycowych i roślinności łąkowej; średnia szerokość doliny rzecznej wynosi ok. 2 km. Dolina pocięta jest gęstą siecią rowów melioracyjnych, a sama rzeka jest uregulowana; brak tu starorzeczy.

Wartość przyrodnicza i znaczenie: Zawiera ostoje ptasie o randze krajowej K 46, Dolina Bzury. Obszar stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno-błotnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk, błotniak stawowy, kropiatka, podróżniczek, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, cyranka, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoskrzydła, rycyk i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: błotniak łąkowy, bocian biały, derkacz i śmieszka. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego gęsi zbożowej; stosunkowo duże koncentracje osiąga: batalion, gęś białoczelna, świstun.

Do najpoważniejszych zagrożeń ostoi zalicza się działalność człowieka osuszającego teren, zanieczyszczenie wód, regulacje rzek; zaniechanie uprawy łąk, intensyfikacja gospodarki stawowej.

Siedliska

Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuvary, twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością, torfowiska nakredowe górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe.

Obszar Pradoliny pokrywa się jednocześnie z obszarem Doliny Neru i Bzury.

2. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Pradolina Bzury-Neru” PLH 100006

Obszar Pradoliny Bzury – Neru obejmuje odcinek Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej pomiędzy Łowiczem i Dębem, która we wschodniej części wykorzystywana jest przez rzekę Bzurę, a w zachodniej przez rzekę Ner.

Koryta Bzury i Neru są uregulowane, wyprostowane. Niewielkie kompleksy lasów łągowych zachowały się wzdłuż rzek, koło następujących miejscowości: Ktery i Pęcławice – Bzura oraz Leszno – Ner.

Środkowy odcinek doliny pokrywają torfowiska niskie i przejściowe, zlokalizowane na złożach torfu w dużej części już wyeksploatowanych. Dużo jest też rowów, starorzeczy i dołów potorfowych w różnym stadium zarastania.

Cześć obszaru zajmują rozległe łąki koszone i uprawiane, a także powszechnie występują turzycowiska, szuwały trzcinowe, zarośla łożowe oraz olsy.

Wyznaczony Obszar wchodzi w skład sieci obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych.

„Pradolina Bzury – Neru” zajmuje obszar około 8,0 % powierzchni gminy Krzyżanów.

3. Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej

Rozporządzenie Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 roku. W sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Dz. U. Woj. Łódzkiego nr 75, poz. 710 z dnia 31 marca 2009 r.

Przedmiotem ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej jest zachowanie walorów przyrodniczych części pradoliny powstałej w okresie plejstoceńskim, łączącej dolinę Wisły z doliną Warty.

Na obszarze gminy Krzyżanów występuje naturalny korytarz ekologiczny (linie koryta rzeki Ochni). Projektowane jest powstanie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Ochni-Głogowianki”.

Nie należy on do systemu sieci ECONET – Polska, ma jedynie charakter lokalny (Uchwała Rady Gminy Krzyżanów - NR IX/53/03 z dnia 28 sierpnia 2003 roku)

4. Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Krzyżanów, znajduje się jeden pomnik ochrony przyrody:

Miejscowość Łęki Kościelne,

Park zabytkowy – działka nr 384 ,

Pojedyncze drzewo – dąb szypułkowy, obwód – 440 cm,

Akt prawny: Orzeczenie Wicewojewody Płockiego nr 26 z dnia 27.11. 1976 r.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

XI.1. Surowce mineralne

Na terenie gminy Pabianice znajdują się następujące złoża:

- kruszywa naturalnego **WŁADYSŁAWÓW**- powierzchnia złóż (71086m²,107189m²),
- surowce ilaste ceramiki budowlanej **KASZEWY**- powierzchnia złóż (161195m², 37608m²). Dokumentacja geologiczna złoża iltów i mułków zastojkowych w kat. C2 i kat. C1 jakości kopaliny w kat. B „Kaszewy”. Eksploracja zaniechana.
- wapienie i margle przemysłu wapienniczego **KTERY I,II** powierzchnia złóż (3096398 m²,3902711m²). Teren nie eksploatowany, znajdujący się głównie na terenie gminy Krzyżanów.Stan zagospodarowania: R- złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1).
- kruszywa naturalne piasku **KUCHARY** - powierzchnia złóż (12764 m²,5128m²,14754m²,5621m²)
- kruszywa naturalne piasku **WAŁY A** , powierzchnia złoża 20248m².

Na obszarze gminy występują również obszary i tereny górnicze wyznaczone przez Starostę Kutnowskiego w koncesjach na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złóż:

- „Krzyżanówek”- koncesja z dnia 21.06.2011r., znak GE6522.20.2011, z terminem ważności do dnia 20 czerwca 2016r.
- „Krzyżanówek I”- koncesja z dnia 21.06.2011r., znak GE6522.21.2011, z terminem ważności do dnia 20 czerwca 2016r.
- „Krzyżanówek II”- koncesja z dnia 21.06.2011r., znak GE6522.4.2011, z terminem ważności do dnia 20 czerwca 2016r.
- „Krzyżanówek IV”- koncesja z dnia 21.06.2011r., znak GE6522.22.2011, z terminem ważności do dnia 20 czerwca 2016r.
- „Krzyżanówek V”- koncesja z dnia 21.06.2011r., znak GE6522.23.2011, z terminem ważności do dnia 20 czerwca 2016r.
- „Krzyżanówek VI”- koncesja z dnia 21.06.2011r., znak GE6522.24.2011, z terminem ważności do dnia 20 czerwca 2016r.

L.p.	Nazwa obszaru i terenu górniczego (pow. obszaru/pow. terenu)
1.	Krzyżanówek- 19053m ² /21366
2.	Krzyżanówek I (18916m ² /19867)m ²
3.	Krzyżanówek II <u>powierzchnia złoża</u> (17635m ²)
4.	Krzyżanówek IV (19122m ² / 23732 m ²)
5.	Krzyżanówek V (16181m ² /20182m ²)
6.	Krzyżanówek VI (16254m ² , /18577m ²)

XI.2. Wody podziemne

Na terenie gminy znajdują się następujące otwory hydrogeologiczne (studnie). Otwory te zostały zebrane w inwentaryzacji otworów studziennych i badawczych dla powiatu kutnowskiego.

1. Numer otworu: 3

Miejscowość: Mieczysławów, Rzędna terenu: 103,0 m n.p.m., Wiek warstwy ujętej: jura górna, Głębokość: 35,0 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 30,0 m, Ustalone - 3,0 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 40,0 m³/h.

2. Numer otworu: 4

Miejscowość: Mieczysławów, Rzędna terenu: 103,2 m n.p.m., Wiek warstwy ujętej: jura górna, Głębokość: 34,5 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 25,6 m, Ustalone - 2,2 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 40,0 m³/h.

3. Numer otworu: 9 (wodociąg wiejski)

Miejscowość: Krzyżanów, Rzędna terenu: 99,2 m n.p.m., Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd. Głębokość: 12,2 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 20,0 m, Ustalone - 5,2 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 50,0 m³/h.

4. Numer otworu: 10 (wodociąg wiejski)

Miejscowość: Krzyżanów. Rzędna terenu: 102,7 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd. Głębokość: 12,2 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 19,0 m. Ustalone - 4,8 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 40,0 m³/h.

5. Numer otworu: 11 (wodociąg wiejski)

Miejscowość: Krzyżanów. Rzędna terenu: 102,65 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: jura górna. Głębokość: 29,5 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 19,5 m. Ustalone - 4,8 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 40,0 m³/h.

6. Numer otworu: 24 (składowisko odpadów)

Miejscowość: Krzyżanówek. Rzędna terenu: 107,0 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: czwartorzęd. Głębokość: 24,0 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 4,67 m. Ustalone - 4,67 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 16,8 m³/h.

7. Numer otworu: 42 (dawny PGR)

Miejscowość: Kłety. Rzędna terenu: 102,7 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: jura górna. Głębokość: 23,0 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 19,6 m. Ustalone - 4,0 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 51,0 m³/h.

8. Numer otworu: 47 (wodociąg wiejski)

Miejscowość: Kłety. Rzędna terenu: 102,3 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: jura górna. Głębokość: 22,0 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 10,8 m. Ustalone - 3,6 m. Zasoby zatwierdzone – Q = 35,0 m³/h.

9. Numer otworu: 66 (dawny PGR)

Miejscowość: Łęki Kościelne. Rzędna terenu: 100,0 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: jura górna. Głębokość: 81,6 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 73,0 m. Ustalone - 8,0 m. Zasoby zatwierdzone – $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

10. Numer otworu: 67 (dawny PGR)

Miejscowość: Łęki Kościelne. Rzędna terenu: 99,8 m n.p.m. Wiek warstwy ujętej: jura górna. Głębokość: 81,6 m. Zwierciadło wody: Nawiercone - 77,0 m. Ustalone - 5,7 m. Zasoby zatwierdzone – $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW ZMELIOROWANYCH, PRZECIWPOWODZIOWEJ GEOLÓGICZNYCH WYMAGAŃ ORAZ OBSZARÓW DOTYCZĄCYCH NATURALNYCH ZAGROŻEŃ OCHRONY

XII.1. Melioracje

Na obszarze gminy występują ciek naturalne, rowy melioracyjne oraz sieć drenarska na terenach upraw polowych i użytków zielonych.

Według książki ewidencyjnej wód, urządzeń oraz zmeliorowanych gruntów (melioracje szczegółowe) gmina Krzyżanów, powiat Kutno (stan koniec lipca 2010 r.) przedstawia się następująco:

▪ Obszar zmeliorowany urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych

Grunty orne: Ogółem – 6 196 ha.

Trwałe użytki zielone: Ogółem – 1 232 ha.

w tym nawodnione – 568 ha.

Rowy: Ogółem – 128 900 m.

w tym ubezpieczone – 7 200 m.

Rurociągi z wyjątkiem deszczownianych – 3 292 m.

Budowle na urządzeniach: Ogółem – 243 sztuk

w tym:

- zastawki, wpusty, przepusto – zastawki – 25 sztuk,
- przepustki, mosty, brody - 213 sztuk,
- studzienki – 5 sztuk.

Sieć drenarska z budowlami. Powierzchnia ogółem- 5 817 ha.

w tym:

- grunty orne – 5 817 ha,
- drenowanie rurociągami PCV- 753 ha.

Studzienki drenarskie – 243 sztuki.

Wyloty ze zbieraczy – 474 sztuk.

▪ **Istotne dla rolnictwa urządzenia melioracji wodnych podstawowych**

Cieki naturalne: Ogółem: 26 900 m.

w tym uregulowane: 12 570 m.

Kanały : Ogółem: 15 160.

w tym uregulowane: 0 m.

Budowle:

- piętrzące i przelewowe: 9 sztuk,
- komunikacyjne - 28 sztuk,
- progi, stopnie, bystrotoki – 1 sztuka.

Grunty zmeliorowane winny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych należy zachować istniejącą sieć rowów.

Należy chronić obecne zainwestowanie poprzez przestrzeganie następujących zasad:

1. Zgodnie z przepisami szczególnymi zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.
2. Dotyczy sąsiedztwa z rowami melioracyjnymi. W zagospodarowaniu działki należy uwzględniać zapewnienie swobodnego dostępu do rowu melioracyjnego, poprzez pozostawienie wolnego pasa gruntu z zakazem zabudowy podziemnej i nadziemnej w celu umożliwienia wykonania obowiązku prawidłowego utrzymania rowów melioracyjnych, wynikających z przepisów szczególnych.
3. Należy dokonywać korekty złożonych wniosków na wykonanie nowych melioracji gruntów rolnych w przypadku, gdy grunty zmienią przeznaczenie na inne niż rolne. Dotyczy to głównie następujących miejscowości: Żakowice, Różanulice, Psurze, Krzyżanów, Sokół, Pawłowice, Łęki Górne, Łęki Kościelne, Siemieniczki, Wyręby Siemienickie, Siemienice, Julianów, Krzyżanówek.
4. Nowe zainwestowanie może być realizowane po regulacji stosunków wodnych na danym obszarze, w uzgodnieniu z właściwym zarządcą tych urządzeń.

XII.2. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Ochronę przed powodzią prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej na obszarze państwa.

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

- zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych,
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód,
- funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze,
- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Zasady zagospodarowania obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią określają przepisy odrębne, na podstawie których na obszarach tych zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- wykonywania urządzeń oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w drodze decyzji może:

- zwolnić od obowiązywania powyższych zakazów,
- nakazać usunięcie drzew lub krzewów,
- wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów, wynikający z wymagań ochrony przed powodzią.

•

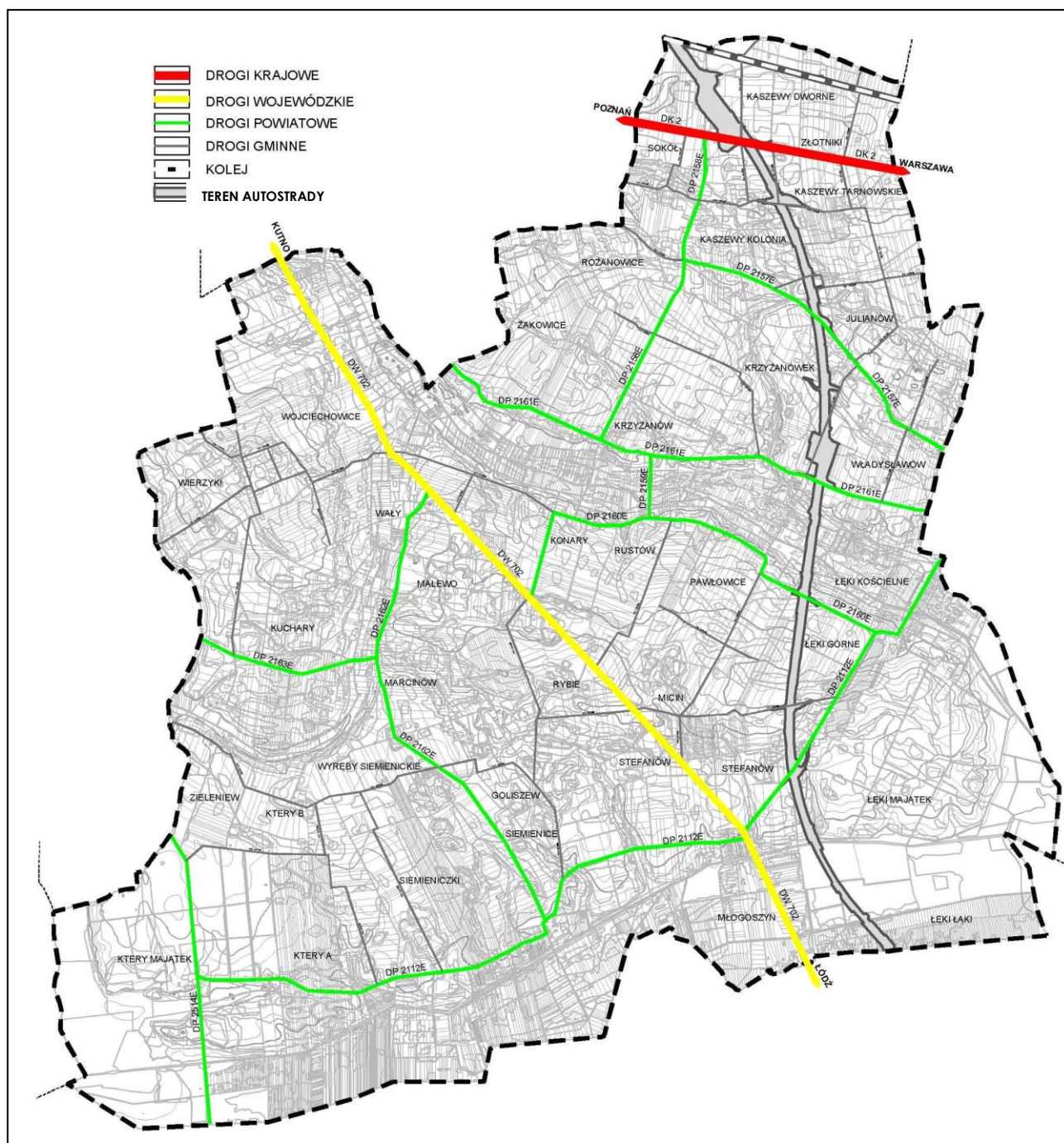
XII.3. Zagrożenia geologiczne

Na obszarze gminy Krzyżanów obszary naturalnych zagrożeń geologicznych nie występują.

XIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XIII.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji

W powiązaniach zewnętrznych obszar gminy Krzyżanów ma korzystny układ poprzez dość dobrze rozwiniętą sieć dróg. Przez teren gminy, we wschodniej części gminy z północy na południe usytuowana jest autostrada A-1, z węzłem drogowym w okolicach wsi Kaszewy Dworne i Sokół.

Podstawowy układ drogowy

Przez teren gminy Krzyżanów przebiega jedna droga krajowa, jedna droga wojewódzka i 10 dróg powiatowych. Wszystkie drogi mają nawierzchnię twardą, najczęściej bitumiczną.

Oprócz wymienionych wyżej połączeń drogowych ważną rolę w powiązaniach zewnętrznych spełnia linia kolejowa relacji Warszawa – Kutno – Poznań (M20) z przystankiem w Złotnikach.

Przez teren gminy Krzyżanów przebiega autostrada A-1 z węzłem drogowym w okolicach wsi Kaszewy Dworne i Sokół.

Układ komunikacyjny dróg gminy tworzy sieć dróg publicznych, wśród których wyróżniamy:

- autostrada A-1,
- droga krajowa nr 2 relacji Warszawa – Poznań (GP),
- droga wojewódzka nr 702 relacji Kutno – Piątek – Zgierz (KG),
- droga powiatowa nr 2112E relacji Bedlno- Młogoszyn- Ktery (KZ),
- droga powiatowa nr 2161E relacji, Łąkoszyn- Szewce Owsiane (KZ),
- droga powiatowa nr 2158E relacji Sokół – Krzyżanów (KZ),
- droga powiatowa nr 2159E relacji Krzyżanówek – Rustów (KZ),
- droga powiatowa nr 2160E relacji Konary – Łęki Kościelne (KZ),
- droga powiatowa nr 2162E relacji Wały – Siemienice (KZ),
- droga powiatowa nr 2163E relacji Marcinów – Strzegocin (KZ),
- droga powiatowa nr 2157E relacji Kaszewy Kościelne – Szewce Owsiane (KL),
- droga powiatowa nr 2514E relacji granica powiatu – Ktery – Strzegocin (KZ).

oraz sieć dróg gminnych:

Nazwa drogi (przebieg)	Numer/kategoria drogi
Gr. Gm. Bedlno- Julianów- Kaszewy Kolonia	102019 E (KD)
Kaszewy Dworne – Uroczysko Leśne- gr. gm. Oporów	102151 E (KD)
Kaszewy Tarnowskie – Żłotniki-gr. gm. Oporów-(Szczyt)	102152 E (KL)
Krzyżanówek-Julianów-Kaszewy Tarnowskie- Kaszewy Dworne- Kaszewy Kościelne- gr.gm. Kutno	102153 E (KL)
Sokół – Kaszewy Kościelne	102154 E (KD)
Żłotniki – Kaszewy Dworne	102155 E (KD)
Kaszewy Kościelne – Psurze – gr. gm Kutno	102156 E (KL)
Różanowice – Krzyżanówek	102157 E (KD)
Władysławów – Jagniątki	102158 E (KD)
Wojciechowice – Zawady- gr. gm. Kutno	102159 E (KD)
Konary- Wały- Wierzyki-gr. gm. Kutno (Nagodów)	102160 E (KD)
Droga przez wieś Wały B	102161 E (KZ)
Wierzyki – gr. gm. Kutno (Strzegocin)	102162 E (KD)
Wierzyki – Kuchary II	102163 E (KL)
Droga przez wieś Wały A	102164 E (KD)
Rustów- Rustów Kol.	102165 E (KD)
Pawłowice – Łęki Górne	102166 E (KD)
Pawłowice – Micin – Stefanów	102167 E (KD)
Łęki Górne- Micin- Polesie- Rybie	102168 E (KD)
Konary – Rybie – Goliszew - Siemienice	102169 E (KD)
Goliszew – Wyręby – Ktery B – Zieleniew- gr. gm. Kutno	102170 E (KD)

Od drogi numer 2514 E – Ktery	102171 E (KL)
Ktery B – Ktery A	102172 E (KL)
Wyłęby – Brony – Siemieniczki	102173 E (KL)

Wszystkie drogi mają nawierzchnię twardą, najczęściej bitumiczną.

XIII.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach jurajskich.

Gmina Krzyżanów zaopatrywana jest głównie z sieci wodociągowej, znajdującej się na terenie Kutna (ul. Graniczna) oraz ze studni zakładowych po dawnych państwowych gospodarstwach rolnych (PGR).

Rozwojowi systemów zaopatrzenia w wodę nie towarzyszy budowa systemów kanalizacji i utylizacji ścieków. Istnieje duża dysproporcja między rozwojem sieci wodociągowej a kanalizacyjnej. Gmina Krzyżanów - w miejscowości gminnej, posiada tylko 0,8 km sieci kanalizacyjnej, sanitarnej.

Na terenie Gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, na terenie byłego PGR – w łąkach Kościelnych.

Oczyszczalnia ścieków (oddana do użytku w latach 2000- 2001) istnieje też w miejscowości Ktery.

Dobrym rozwiązaniem gospodarki ściekowej na terenach zabudowy mieszkaniowej są przydomowe, indywidualne oczyszczalnie ścieków.

Istnieje możliwość wykorzystania grupowych oczyszczalni ścieków dla kilku gospodarstw lub sołectwa.

Tereny zurbanizowane należy wyposażyć w zbiorcze lub lokalne systemy kanalizacji wraz z oczyszczalniami ścieków.

Odprowadzanie ścieków

Gmina posiada dwie lokalne oczyszczalnie ścieków w łąkach Kościelnych i Kterach:

Oczyszczalnie te poddane zostały gruntownej przebudowie i modernizacji, z zakładanym wzrostem przepustowości docelowej do 80 m³/d każda,

W celu poprawy sytuacji w zakresie gospodarki ściekowej należy podjąć działania, takie jak:

- budowa nowych komunalnych oczyszczalni ścieków w miejscach o dużym zagęszczeniu mieszkańców,
- rozbudowa i modernizacja istniejących osiedlowych oczyszczalni ścieków,

- sukcesywna budowa kanalizacji zbiorczej w rejonach budowanych lub modernizowanych oczyszczalni,
- sukcesywna budowa POŚ na terenach, które nie będą objęte kanalizacją zbiorczą.

Zaopatrzenie w gaz ziemny

Gmina Krzyżanów posiada dogodne warunki dla realizacji programu gazyfikacji. Od 1994 r. przez jej północno-zachodnią część przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 mm relacji Łódź – Kutno – Gostynin ze stacją redukcyjno-pomiarową 1°, zlokalizowaną w Wojciechowicach. Stacja ta posiada przepustowość 9 000 m³/h.

Obecnie jest ona wykorzystana tylko w 20%, głównie przez miasto Kutno.

Siecią przesyłową (stalową) transportowany jest gaz ziemny wysokometanowy GZ -50 o parametrach:

- wartość opałowa – 38,147 MJ/Nm³,
- ciepło spalania – 39,407 MJ/Nm³,
- skład chemiczny – 96,18 obj. CH₄ O.

Jednakże pomimo istniejącej stacji redukcyjno-pomiarowej 1° (Wojciechowice), gmina Krzyżanów nie jest zgazyfikowana.

Obecnie dla celów socjalno – bytowych i w niewielkim stopniu grzewczych, mieszkańcy gminy wykorzystują gaz płynny (propan- butan).

Zaopatrzenie w to paliwo można ocenić jako zadawalające i wystarczające, ze względu na dobrze zorganizowaną sieć jego dystrybucji.

Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie ma jednego dużego źródła ciepła realizującego kompleksowe potrzeby regionu. W wyniku istniejącej tu sytuacji zaopatrzenie na ciepło dla potrzeb obiektów przemysłowych, budynków użyteczności publicznej, usługowej oraz budynków mieszkalnych realizowane jest przez własne lokalne kotłownie.

Na terenie gminy występują głównie źródła lokalne, węglowe i olejowe, a w niewielkim stopniu źródła na słomę, drewno, gaz ciekły i energie elektryczną.

W budynkach mieszkalnych (budownictwo jednorodzinne) do ogrzewania bardzo często wykorzystuje się paliwo mieszane w postaci węgla i drewna, w niewielkich ilościach oleju opałowego bądź gazu ciekłego.

W zasobach tych w przewadze występuje piecowy sposób ogrzewania mieszkań.

W niewielkiej części tych zasobów, ogrzewanie realizowane jest z małych lokalnych kotłowni węglowych, olejowych bądź gazowych zainstalowanych w piwnicach lub pomieszczeniach gospodarczych tych obiektów.

Na terenie gminy, w sytuacji dostępności wielu surowców energetycznych, potencjalnie istnieje duża możliwość wyboru sposobu pokrycia własnych potrzeb ciepłych. Można wyróżnić dostępne na terenie gminy paliwa, takie jak: węgiel i różne jego postacie, gaz ciekły, olej opałowy, energia elektryczna, zrębki drzewne, biomasa, słoma, energia słoneczna.

Nowe obiekty winny być wyposażone w lokalne źródła ciepła przy wykorzystaniu ekologicznych nośników energii (prąd elektryczny, olej opałowy niskosiarkowy, energia odnawialna – pompy ciepłe, kolektory słoneczne, wierzba energetyczna, ekogroszek, bądź inne nośniki spalane w urządzeniach o wysokim poziomie czystości emisji).

W dotychczas eksploatowanych kotłowniach opalanych węglem zaleca się zastosowanie współspalania węgla z biomasą i sukcesywne ich przebudowywanie, z dostosowaniem do ekologicznych nośników energii. Dla ograniczenia potrzeb ciepłych wskazany jest przeprowadzanie termomodernizacji istniejących budynków i instalacji grzewczych.

Gospodarka odpadami

Gmina Krzyżanów posiada opracowany Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy (Załącznik do uchwały nr XXXIV/222/06 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 4 sierpnia 2006 r.).

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury społecznej, związane z handlem, usługami i rzemiosłem, takie jak np.: targowiska.

Pośród wytwarzanych odpadów w w/w źródłach można wyróżnić grupy odpadów:

- z gospodarstw domowych związane z bytowaniem ludzi w miejscu zamieszkania,
- z obiektów infrastruktury technicznej, w tym z obiektów użyteczności publicznej jak obiekty oświatowe lub obiekty kulturalne,
- wielkogabarytowe sprzęty gospodarstwa domowego, sprzęt elektroniczny, pojazdy mechaniczne itd.,
- z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych,
- z pielęgnacji terenów zieleni zorganizowane,
- niebezpieczne, wytwarzane w grupie odpadów komunalnych (np. rozpuszczalniki, kwasy, alkalia, środki ochrony roślin, lampy fluorescencyjne i

inne odpady zawierające rtęć, farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice zawierające substancje niebezpieczne, leki cytotoksyczne i cytostatyczne.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy.

Gmina zapewnia czystość i porządek na swoim terenie i tworzy warunki niezbędne do ich utrzymania poprzez system gromadzenia odpadów komunalnych, czasowego ich przetrzymywania w miejscach do tego wyznaczonych, a następnie wywożenie ich przez wyspecjalizowane firmy na istniejące międzygminne składowisko odpadów w miejscowości Krzyżanówek.

Telekomunikacja

Telefony stacjonarne stanowią w gminie Krzyżanów, nadal podstawowe urządzenie łączności przewodowej na odległość, między mieszkańcami.

Na początku XXI wieku wskaźnik zwany gęstością telefoniczną wyrażony ilością numerów telefonicznych na 100 mieszkańców, w Gminie był zbliżony do średniej krajowej i wynosił 18 numerów/100Mk.

Oprócz telefonii stacjonarnej, mieszkańcy Gminy korzystają z sieci telefonii komórkowej, z umieszczonych stacji bazowych poszczególnych operatorów sieci. Potrzeby mieszkańców w zakresie łączności telefonicznej są w pełni zaspokojone.

Elektroenergetyka

Dostawcą energii elektrycznej na terenie gminy Krzyżanów jest Koncern Energetyczny ENERGA – Operator SA Oddział w Płocku. Obecnie zakład ten dostarcza energię dla około 1500 odbiorców, z czego tylko kilkunastu zasilanych jest bezpośrednio średnim napięciem. Na terenie gminy brak jest odbiorców zasilanych wysokim napięciem.

Istniejąca sieć elektroenergetyczna zapewnia dostawę energii na poziomie obecnych i przyszłych potrzeb.

Wszystkie GPZ – ty zasilające gminę Krzyżanów posiadają znaczną rezerwę mocy, zarówno przy pracującym jednym, jak i obu transformatorach.

W przypadku zaistniałych potrzeb, z rozdzielni GPZ – Sklęczki, można wyprowadzić dodatkowe nowe linie 15 kV.

Podstawowym źródłem zasilania gminy w energię elektryczną są następujące GPZ-y :

- GPZ Kutno (KUT) – praca ciągła,
- GPZ Sklęczki (SLZ) – praca ciągła,
- GPZ Żychlin (ZYC) – praca okresowa.

Z rozdzielni tych GPZ-ów (110/15kV) w kierunku gminy Krzyżanów wyprowadzone są cztery magistralne linie napowietrzne, w tym;

- Linia P1 Krzyżanów (GPZ Sklęczki),
- Linia P59 Kuchary (GPZ Sklęczki),

- Linia P32 Bedlno (GPZ Żychlin),
- Linia P25 Żychlin (GPZ Żychlin).

Gmina Krzyżanów obsługiwana jest przez 84 stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/04kV, z czego 8 jest własnością odbiorców energii.

Ogólnie stan techniczny eksploatowanych urządzeń jest dobry. Średni wiek w zakresie sieci średniego i niskiego napięcia oraz stacji trafo SN/nN nie przekracza 20 lat. Sieci te w znaczącym stopniu zmodernizowane były w latach 80-tych.

Przepustowość energetyczna linii magistralnych i odgałęzień 15kV nie stwarza ograniczeń dla przyszłego wzrostu zapotrzebowania na moc. Istniejąca sieć elektroenergetyczna pokrywa w 100% potrzeby regionu, a wiele stacji transformatorowych posiada znaczną rezerwę mocy.

Charakterystyka GPZ –ów zasilających obszar gminy Krzyżanów

Nazwa	Lokalizacja	Właściciel	Moc znamionowa transformatora (MVA)	Ilość transformatorów (szt.)	Razem moc GPZ (MVA)
GPZ(SLZ)	Skłęczki	ENERGA – Operator SA Oddział w Płocku	25,00	2	50,00
GPZ(ZYC)	Żychlin		16,00	2	32,00
GPZ(KUT)	Kutno		25,00	2	50,00
Razem					132,00

Charakterystyka sieci rozdzielczej i dystrybucyjnej

Sieć	Sieć napowietrzna (km)	Sieć kablowa (km)
Sieć średniego napięcia (SN)	90,5	0,1
Sieć niskiego napięcia (nN)	110,3	0,0
Razem	200,8	0,1

Dane: Zakład Energetyczny Płock - Dystrybucja Zachód Sp. z o.o.

Należy stosować następujące strefy ochronne dla istniejących linii WN,SN,nN:

- dla linii napowietrznych
  - 110kV 15m od osi,
  - 15 kV 7,5m od osi,
  - 0,4 kV 1,5m od osi.
- dla linii kablowych
  - 110kV 1,5m od osi,
  - 15 kV 1,5m od osi,
  - 0,4 kV 1m od osi.

Dopuszcza się zmniejszenie stref ochronnych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

XIV. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII JEJ ROZWOJU

W Studium uznaje się współzależność dokumentów wyrażających strategiczną politykę rozwoju gminy, przybierających zróżnicowaną formę. Studium stwarza ogólne przestrzenne ramy dla kierunków rozwoju, określonych w Strategii. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jednym z podstawowych dokumentów, które wójt uwzględnia przy formułowaniu polityki przestrzennej gminy – jest strategia rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem (art. 9 ust. 2).

Gmina Krzyżanów posiada opracowaną Strategię Rozwoju Gminy Krzyżanów przyjętą Uchwałą Nr 183/XX/2000 Rady Gminy w Krzyżanowie z dnia 30 sierpnia 2000 r.

W Strategii rozwoju Gminy w sposób całościowy określono cele i zaprogramowani rozwój Gminy do 2015 roku.

Gmina Krzyżanów jest członkiem Stowarzyszenia Rozwoju Gmin „CENTRUM”.

Lokalna Strategia Rozwoju dla Stowarzyszenia Rozwoju Gmin „CENTRUM” jest dokumentem stworzonym dla zróżnicowania rozwoju obszarów wiejskich poprzez aktywizację osób z terenów Lokalnej Grupy Działania.

Obszar Lokalnej Grupy Działania (LGD) obejmuje gminy: Bedlno, Daszyna, Dąbrowice, Grabów, Góra Świętej Małgorzaty, Krośniewice, Krzyżanów, Kutno, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce, Witonia, Żychlin.

Działania zapisane w Lokalnej Strategii Rozwoju wyróżnia idea podejścia zintegrowanego.

W opracowaniu zawarto bardzo wiele istotnych informacji, które charakteryzują obszar działania oraz możliwości wykorzystania tych atutów w różnych dziedzinach gospodarczych, kulturowych i społecznych.

Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM” jest jednym z narzędzi przewyższania problemów społeczno – gospodarczych, działa na rzecz dobra wspólnego i przestrzega trzech ważnych zasad opartych na: dobrowolności, równości i zaangażowaniu partnerów.

Tak ważne elementy dają podstawę dialogu i współpracy różnych środowisk, umożliwiają wzajemne zaufanie, możliwość wspólnego rozwiązywania lokalnych problemów oraz podział korzyści i ryzyka.

Dokument ten przedstawia 14 gmin należących do Stowarzyszenia Rozwoju Gmin „CENTRUM” wraz z ich najciekawszymi elementami charakteryzującymi każdą z nich.

Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana na bazie spotkań z sołtysami, radnymi i mieszkańcami poszczególnych gmin.

Bardzo duża ilość przeprowadzonych konsultacji społecznych (ankiety wśród mieszkańców, spotkania i warsztaty z mieszkańcami i z przedstawicielami gmin) są

dowodem na to, że wdrożenie Lokalnej Strategii Rozwoju ma szansę zrealizować wszystkie zakładane i oczekiwane zamierzenia przedstawione w opracowaniu.

W dokumencie tym zawarte są bardzo istotne informacje o misji jaką Stowarzyszenie ma do spełnienia oraz najważniejsze założenia, priorytety i kierunki działań, do których wspólnymi siłami wszystkie osoby zaangażowane w działalność Stowarzyszenia będą starały się dążyć.

Istnieje pewność, że tak silnie stworzony w partnerstwie potencjał przełoży się na pomyślną, sprawną oraz przynoszącą wymierne efekty realizację założonych celów i priorytetów lokalnych, przytoczonych celów regionalnych oraz horyzontalnych.

Partnerstwo lokalne jest konstruowane dla wspólnego rozwiązywania problemów wymiany zasobów i doświadczeń, lepszej koordynacji działań. Organizacje uczestniczące w partnerstwie wypracowują nowe zbiorowe cele, nowe reguły decyzyjne, wspólne zadania oraz działania.

Podstawą rozwoju wsi gminnej Krzyżanów jest dokument „Plan Odnowy Sołectwa Krzyżanów”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2009 – 2016, przyjęty Uchwałą Nr XIX/123/09 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 10 lutego 2009 roku.

Wizja mieszkańców sołectwa Krzyżanów została sformułowana jako:

- wieś nowoczesna , bezpieczna i wygodna, tzn. z kanalizacją, dobrymi drogami, chodnikami,
- centrum społecznego życia - zadbane, porządne, z estetycznymi domami, ogrodami, dobrze zagospodarowanym terenem wokół świetlicy,
- wieś dająca szansę na wypoczynek, sport i rekreację dla dzieci i młodzieży - miejsce wypoczynku dla całej wsi,
- wieś dbająca o dzieci i młodzież, a także integrująca nowo przybyłych, tak by każdy miał jak najlepsze warunki dla swego rozwoju,
- wieś dbająca o zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych, eksponująca swoje zabytki i otaczający naturalny krajobraz.

Dla realizacji tak sformułowanej wizji, konieczne będzie zaangażowanie i współdziałanie władz samorządowych gminy Krzyżanów, zwłaszcza w działaniach wymagających znacznego wkładu finansowego. Krzyżanów dzięki działaniom własnym, wspomaganym przez Gminę oraz fundusze zewnętrzne może stać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania.

Jednym z ważniejszych kierunków rozwoju miejscowości uznaje się także możliwość dostępu mieszkańców do różnych form kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

W sferze społecznej - problemem jest stagnacja i brak aktywności w poszukiwaniu pracy, a także niski poziom przedsiębiorczości i świadomości społecznej. Chcąc realizować priorytetowe kierunki rozwoju wsi, należy dążyć do:

- zwiększenia możliwość dostępu mieszkańców do różnych form kształcenia i podnoszenia kwalifikacji,

- umożliwienia wzrostu aktywności w poszukiwaniu pracy oraz stworzenia warunków do podniesienia poziomu przedsiębiorczości i świadomości społecznej,
- zapewnienia dzieciom i młodzieży dostępu do nowoczesnych środków zdobywania wiedzy i sposobów spędzania wolnego czasu, takich jakie mają zapewnione ich rówieśnicy zamieszkujący w ośrodkach miejskich oraz ciekawych.

XV. ZASADY I STANDARDY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

XV.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania

1. Ład przestrzenny

W celu wzbogacenia atrakcyjności gminy, ustala się konieczność przestrzegania uwarunkowań przedstawionych w zapisie Studium oraz wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych, kompozycyjno-estetycznych w celu takiego kształtowania przestrzeni, by w rezultacie uzyskiwać takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzyłoby harmonijną całość.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - „parametry i wskaźniki urbanistyczne” ustanawiane są w dokumentach planistycznych zgodnie z przepisami szczególnymi, a więc zarówno w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, jako jedno z narzędzi ułatwiających kształtowanie przestrzeni.

Podstawą ich określenia w „studium ...” (w zgeneralizowanym ujęciu art. 10 ust. 1 i 2 ww. ustawy) są:

- 1) analizy wynikające ze stanu dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia terenów, stanu środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, potrzeb i możliwości rozwoju gminy, przepisów dotyczących ochrony obiektów i terenów, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, zadań dotyczących ponadlokalnych celów publicznych,
- 2) kierunki rozwoju gminy i niezbędne zmiany w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

Proces kolejnych działań, tj. od ogólnych założeń, zmierza do umożliwienia zrealizowania polityki przestrzennej gminy zawartej w Studium, poprzez ustalenia

przepisów prawa miejscowego – w formie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obok ustaleń o charakterze obowiązującym, zawarto ustalenia postulowane, które z braku innego ich omówienia w Studium, mają charakter ograniczonego obowiązywania w tym znaczeniu, że mogą ulec przekształceniu wyłączenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, jeżeli przyczyny ograniczonego obowiązywania ulegną zmianie lub jeżeli wprowadzone na ich miejsce rozwiązania w planie okażą się korzystniejsze z punktu widzenia rozwoju gminy, a przepisy szczególne na to pozwolą.

2. Zasady ogólne kształtowania zabudowy

- 1) nowe działki budowlane na terenach podlegających podziałowi powinny mieć powierzchnię i kształt umożliwiające ich prawidłowe zagospodarowanie, zapewnioną dostępność komunikacyjną (uzgodnioną z zarządcą drogi) do każdej działki, możliwość sukcesywnego wyposażania terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną;
- 2) obiekty budowlane należy modernizować i projektować w taki sposób, by forma architektoniczna była dostosowywana do krajobrazu i otaczającej zabudowy, z wyłączeniem otaczających obiektów zdegradowanych;
- 3) w ramach przebudowy i modernizacji istniejących zespołów zabudowy obowiązuje porządkowanie nieruchomości w odniesieniu do obiektów funkcji podstawowej, budynków gospodarczych i garażowych, oraz zagospodarowania terenu w zakresie dojazdów, miejsc parkingowych, zieleni i wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Budynki gospodarcze na działce nie mogą mieć charakteru prowizorycznego, szpecącego krajobraz a rodzaj ich użytkowania nie może naruszać warunków zamieszkania;
- 4) możliwość lokalizacji obiektów usługowych w zespołach zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem, że prowadzona w nich działalność nie spowoduje pogorszenia warunków zamieszkania, warunków komunikacyjnych (w tym liczby miejsc postojowych) nie spowoduje przekroczenia standardów środowiska poza obszarem granic działki (lub mieszkania w przypadku zabudowy wielorodzinnej),
- 5) zaleca się z uwagi na potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego zasadę równoczesnej lub wyprzedzającej realizacji elementów infrastruktury technicznej zapewniającej ochronę wód przed zanieczyszczeniem w stosunku do realizacji obiektów i urządzeń dla ustalonych funkcji;
- 6) na terenach objętych ochroną konserwatorską, w odniesieniu do projektowanych zamierzeń inwestycyjnych i modernizacyjnych obowiązuje postępowanie zgodne z przepisami odrębnymi;

- 7) na terenach objętych prawnymi formami ochrony przyrody, obowiązuje zachowanie ustaleń zawartych w przepisach szczególnych dotyczących tych terenów;
- 8) zakaz odprowadzania zanieczyszczonych wód i ścieków do wód powierzchniowych i gruntu, z wyłączeniem zrzutów w oparciu o uzyskane pozwolenia wodno-prawne;
- 9) dopuszcza się lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których na podstawie przepisów szczególnych może być wymagany raport o oddziaływaniu na środowisko o ile dopuści on możliwość ich lokalizacji;
- 10) szczególnej ochronie podlegają wody podziemne z uwagi na położenie obszaru gminy Krzyżanowa w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 226 Krośniewice – Kutno (J3);
- 11) dla obiektów o wysokości 50 m n.p.t. i większej (wieże, kominy, maszty, słupy itp.), należy zgłaszać ich lokalizację do służb ruchu lotniczego poprzez WSzW w Łodzi, celem ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów;
- 12) w przypadku podjęcia działań inwestycyjnych, na obszarze wyposażonym w urządzenia melioracyjne, należy zabezpieczyć bądź przebudować istniejący system melioracyjny, w porozumieniu z zarządcą gospodarki wodnej;
- 13) na terenach upraw rolnych, za zgodną ze Studium uznaje się lokalizację stawów i zbiorników (hodowlanych i rekreacyjnych) oraz zalesienia w oparciu o przepisy odrębne.

XV.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy

1. Dla terenów mieszkaniowych o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tj. o więcej niż 2-ch mieszkaniach, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
  - 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących budynków z możliwością ich rozbudowy i przebudowy, również poprzez podniesienie stopnia wyposażenia komunalnego, poziomu estetyki obiektów i użytkowanego terenu;
  - 2) preferowana wysokość budynków – do czterech kondygnacji, z dopuszczeniem użytkowego poddasza, nie przekraczająca 15,0 m;
  - 3) w zespole istniejącej bądź nowej zabudowy wielorodzinnej, uzupełnienie lub wyposażenie wspólnie użytkowanego terenu, między innymi w urządzenia infrastruktury technicznej, zieleni rekreacyjną, miejsca parkingowe lub garażowe, elementy małej architektury itp.;
  - 4) forma dachów, pokryć dachowych w nawiązaniu do sąsiednich budynków;
  - 5) możliwość lokalizacji usług z wykluczeniem działalności powodującej przekraczanie standardów środowiska;
  - 6) możliwość lokalizowania zabudowy jednorodzinnej, małych domów mieszkalnych, usługowej, jako funkcji uzupełniającej;

- 7) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20 % powierzchni działki.
2. Dla terenów mieszkaniowych o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (wolnostojącej, bliźniaczej, szeregowej oraz małych domów mieszkalnych), ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji obiektów mieszkaniowych z jednoczesnym porządkowaniem użytkowanej działki;
  - 2) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 40 % powierzchni działki;
  - 3) preferowana wysokość budynków - do trzech kondygnacji, z dopuszczeniem użytkowego poddasza; podpiwniczenia w zależności od warunków gruntowo-wodnych i spełnieniu przepisów szczególnych, nie przekraczająca 11,0 m;
  - 4) dla budynków mieszkalnych zalecane dachy dwu- lub wielospadowe, o kącie nachylenia do 45°;
  - 5) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła zarówno wbudowanych w obiekty mieszkaniowe jak i wolnostojących z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania na środowisko poza granice działki;
  - 6) utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz możliwość realizacji nowej z prawem do jej modernizacji, przebudowy i rozbudowy na działkach o powierzchni wynikającej z wymogów technologii prowadzonej działalności rolniczej, z tym, że relacje zabudowa mieszkaniowa – zabudowa zagrodowa nie mogą powodować wzajemnych kolizji i obniżających poziom warunków zamieszkania w budynkach mieszkalnych;
  - 7) utrzymanie istniejącej zabudowy rekreacyjnej oraz możliwość realizacji nowej z prawem do przebudowy i rozbudowy;
  - 8) utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz możliwość realizacji nowej z prawem do przebudowy i rozbudowy;
  - 9) możliwość dokonywania podziału i łączenia działek, w wyniku których minimalna zalecana powierzchnia działki budowlanej po podziale wyniesie około 900 m².
3. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej mieszanej o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy, przebudowy, z jednoczesnym porządkowaniem użytkowanej działki;
  - 2) utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz możliwość realizacji nowej z prawem do jej modernizacji, przebudowy i rozbudowy na

działkach o powierzchni wynikającej z wymogów technologii prowadzonej działalności rolniczej, z tym, że relacje zabudowa mieszkaniowa – zabudowa zagrodowa nie mogą powodować wzajemnych kolizji i obniżających poziom warunków zamieszkania w budynkach mieszkalnych;

- 3) możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; preferowana wysokość budynków mieszkalnych – do trzech kondygnacji, z dopuszczeniem użytkowego poddasza; podpiwniczenia w zależności od warunków gruntowo-wodnych i spełnieniu przepisów szczególnych, nie przekraczająca 11,0 m;
- 4) dla budynków mieszkalnych zalecane dachy dwu- lub wielospadowe, o kącie nachylenia do 45°;
- 5) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30 % powierzchni działki;
- 6) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła, zarówno wbudowanych w obiekty mieszkalne jak i wolnostojących, z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania poza granice działki;
- 7) możliwość przekształcenia zabudowy na funkcje agroturystyczną, z zastrzeżeniem, że nie może powodować negatywnego oddziaływania na środowisko, poza granice działki;
- 8) zabudowa towarzysząca, służąca obsłudze gospodarki rolnej o wysokości dostosowanej do prowadzonej działalności (maksymalna wysokość do 18 m), za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologii (takich, jak: silosy, kominy, dźwigi itp.).

Relacje pomiędzy zabudową zagrodową a zabudową mieszkaniową zostaną jednoznacznie przesądzone i uściślone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zastosowanie szczegółowego podkładu mapowego w skali 1:1 000 lub 1:2 000 pozwoli na prawidłowe określenie i uszczegółowienie tych relacji, w oparciu o ewidencję gruntów i stan faktyczny. Rysunek Studium przedstawiany jest na mapie topograficznej w skali 1:10 000.

4. Dla terenów o podstawowym przeznaczeniu dla usług, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
  - 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących obiektów, z możliwością modernizacji, rozbudowy bądź uzupełnienia i wymiany zabudowy;
  - 2) utrzymanie istniejącej funkcji, z możliwością zmiany profilu, przy zastrzeżeniu, że zmiana nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na środowisko przekraczającego granice działki;
  - 3) możliwość zmiany funkcji usług na zabudowę mieszkaniową, bądź możliwość realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jako funkcji uzupełniającej;
  - 4) preferowana wysokość zabudowy do 12 m;

- 5) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15 % powierzchni działki;
  - 6) możliwa lokalizacja obiektów towarzyszących, w tym gospodarczych i garaży wolnostojących jako budynków parterowych, o kształcie i formie odpowiadającej otoczeniu;
  - 7) dla obiektów sakralnych, objętych rejestrem bądź ewidencją zabytków, obowiązuje postępowanie zgodne z przepisami odrębnymi;
  - 8) możliwość uzupełnienia o obiekty i urządzenia związane z funkcją dydaktyczną i wychowaniem fizycznym;
  - 9) dopuszcza się zmianę dotychczasowej funkcji podstawowej na inne cele publiczne, bądź usługowe.
5. Dla terenów o podstawowym przeznaczeniu pod usługi sportu i rekreacji ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) utrzymanie istniejących obiektów sportowych – boisk i placów gier itp.;
  - 2) możliwość realizacji nowych sportowych, wypoczynkowych i rekreacyjnych urządzeń terenowych, których wysokość wynika z wymagań technicznych i konstrukcyjnych, jednak nie wyższych niż 20 m;
  - 3) możliwość przekształcenia, wyburzenia bądź zmiany przeznaczenia istniejących budynków;
  - 4) dopuszcza się lokalizację obiektów pomocniczych, usługowych, zaplecza socjalnego, szatni, sanitariatów itd., jako parterowych, o kącie nachylenia połaci dachowych do 30°.
6. Dla terenów o podstawowym przeznaczeniu dla działalności związanej z obsługą rolnictwa w gospodarstwa rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, rybackich, przetwórstwem, zapleczem obsługowym działalności gospodarczej itp., ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy z prawem do rozbudowy, przebudowy i modernizacji;
  - 2) możliwość lokalizowania nowych budynków o wysokości do 20 m, za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologicznych, takich jak: kominy, silosy, dźwigi itp.;
  - 3) dopuszcza się możliwość wydzielania nowych działek z wjazdem umożliwiającym korzystanie z samochodu transportu towarowego oraz z zapewnieniem miejsc parkingowych;
  - 4) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 10 % powierzchni działki;
  - 5) możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jako funkcji uzupełniającej;
  - 6) utrzymuje się obiekty, urządzenia oraz obecne zagospodarowanie hodowlane, z możliwością ich przekształcenia;
  - 7) dopuszcza się zmianę profili działalności i całkowite przekształcenie zainwestowania, z możliwością wyburzeń i wymiany zabudowy. Zaleca się

wykorzystanie terenu głównie na cele wytwórcze i magazynowe itp. z możliwością funkcji mieszkaniowej – jako uzupełniającej.

7. Na terenach o podstawowym przeznaczeniu dla drobnej wytwórczości, przetwórstwa, usług, działalności produkcyjnej, magazynów, składów, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, przebudowy i modernizacji, z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania na środowisko poza granice działki;
  - 2) możliwość lokalizowania nowych budynków o wysokości do 25 m, za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologicznych, takich jak: kominy, silosy, dźwigi itp.;
  - 3) dopuszcza się możliwość wydzielania nowych działek z wjazdem umożliwiającym korzystanie z samochodu transportu towarowego oraz z zapewnieniem miejsc parkingowych;
  - 4) możliwość wprowadzenia funkcji uzupełniających nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym;
  - 5) możliwość wprowadzenia funkcji mieszkaniowej jako uzupełniającej, jeżeli wynika to z charakteru prowadzonej działalności lub z potrzeb dozoru i nadzoru;
  - 6) dopuszcza się zmianę profilu działalności i całkowite przekształcenie zainwestowania, z możliwością wyburzeń i wymiany zabudowy;
  - 7) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10 % powierzchni działki;
  - 8) możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii itp.), przy zachowaniu przepisów szczególnych.

*
* *

Ostateczne uszczegółowienie ustaleń nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, poprzez ocenę faktycznego stanu zainwestowania, aktualnych podziałów własnościowych, lokalnych warunków i możliwości kształtowania zabudowy, w tym doprecyzowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

*
* *

Wyznaczone na rysunku „Kierunki zagospodarowania” tereny pod różne formy zagospodarowania dostosowano do skali mapy, co oznacza, że przebieg granic poszczególnych terenów oraz sieci infrastruktury technicznej określono w sposób dopuszczający uściślenie ich lokalizacji przy utrzymaniu istoty zamierzonej dyspozycji przestrzennej. Przedstawione na rysunku przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną i może być uzupełnione innymi funkcjami,

które nie mogą być jednak przeciwstawne funkcji wiodącej i prowadzić do pogorszenia warunków egzystencji.

Zapis układu komunikacyjnego na rysunku Studium ma charakter schematyczny. Poszczególnym drogom odpowiadają schematyczne szerokości korytarzy. W związku z powyższym wrysowane linie nie są tożsame z liniami rozgraniczającymi, zarówno w odniesieniu do ulic, jak i terenów przylegających do tych ulic.

Wyznaczone na rysunku Studium tereny potencjalnych złóż surowców naturalnych mogą podlegać uściśleniu i korekcie zasięgu, po udokumentowaniu złoża i jego zasobów.

Za zgodne ze Studium uznaje się przeznaczenie pod powierzchnią eksploatację w zasięgu udokumentowanych złóż oraz w oparciu o uzyskaną koncesję, oraz zgodnie z przepisami szczególnymi.

Dla terenu i obszaru górniczego sporządza się mpzp w trybie określonym przepisami szczegółowymi.

8. Dla pozostałych terenów, ustala się następujące zasady zagospodarowania:

1) tereny upraw rolnych:

- a) utrzymanie istniejących upraw polowych, sadów, plantacji i „szkótek” z możliwością zabudowy obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, zabudową usługową i produkcyjną, służącą produkcji rolniczej i służących obsłudze gospodarki rolnej itp.,
- b) zachowanie rozproszonej zabudowy zagrodowej i możliwość realizacji zabudowy zagrodowej oraz związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, zabudowy inwentarskiej, rolniczej, związanej z przetwórstwem, składowaniem, produkcją sadowniczą, warzywną itp.,
- c) możliwość przekształcania istniejącej zabudowy bądź realizowania zabudowy agroturystycznej,
- d) możliwość utrzymania istniejących siedlisk, z prawem do ich modernizacji i rozbudowy,
- e) utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz oczek i cieków wodnych,
- f) możliwość urządzenia zbiorników wodnych (hodowlanych i rekreacyjnych) również na ciekach naturalnych i rowach melioracyjnych pod warunkiem uzgodnienia z właściwym zarządcą gospodarki wodnej,
- g) obowiązek zachowania rowów melioracyjnych spełniających rolę odbiorników wód ze spływu powierzchniowego, a w przypadku realizacji inwestycji – konieczność ich przebudowy i odtworzenia w uzgodnieniu z zarządcą urządzeń,
- h) możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii itp.), również na terenach po zakończonym procesie rekultywacji, przy zachowaniu przepisów odrębnych,

- i) możliwość zalesiania gruntów rolnych, na zasadach określonych w przepisach szczególnych,
  - j) możliwość prowadzenia rozpoznania złóż kruszywa pospolitego i ewentualnego udokumentowania ich. Ubieganie się o uzyskanie koncesji na eksploatację możliwe jest za wyjątkiem obszarów: podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody oraz o lasach, a w szczególności obszaru Natura 2000 – Pradolina Warszawsko-Berlińska (ew. z otuliną) oraz na terenach rolniczych z dominującym udziałem gleb wysokich klas bonitacyjnych, przy zachowaniu przepisów szczególnych. Preferowany kierunek rekultywacji to docelowe zagospodarowanie rolno-leśne lub wodne, w miejscach gdzie ma to uzasadnienie, ze względu na uwarunkowania. Dla wyżej wymienionych sytuacji należy opracować mpzp;
- 2) tereny łąk i pastwisk;
- a) utrzymanie istniejących kompleksów łąk jako istotnego elementu przyrodniczego i krajobrazowego gminy, jako terenów otwartych, z możliwością zadrzewień,
  - b) dopuszcza się lokalizowanie urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną i drogową, przy zachowaniu przepisów szczególnych,
  - c) utrzymanie istniejących zadrzewień, rowów, oczek i cieków wodnych itp.,
  - d) możliwość urządzenia zbiorników wodnych (hodowlanych i rekreacyjnych) również na ciekach naturalnych i rowach melioracyjnych pod warunkiem uzgodnienia z właściwym zarządcą gospodarki wodnej;
- 3) tereny zieleni urządzonej:
- a) utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej i krzewów ozdobnych,
  - b) możliwość urządzenia placów zabaw, lokalizowania obiektów małej architektury i sanitariatów itp.,
  - c) dla założeń dworsko-parkowych we wsi: Konary, Ktery, Młogoszyn, Siemienice, Wały, wpisanych do rejestru zabytków, działania inwestycyjne wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi,
  - d) możliwość lokalizowania funkcji usługowej (gastronomii, handlu) jako funkcji towarzyszącej;
- 4) tereny ogrodów działkowych:
- a) utrzymanie dotychczasowej formy użytkowania,
  - b) możliwość lokalizowania obiektów małej architektury oraz urządzeń i sieci infrastruktury technicznej,
  - c) możliwość przekształcenia w tereny ogólnodostępnej zieleni urządzonej;
- 5) tereny cmentarzy:
- a) utrzymanie istniejących cmentarzy we wsiach: Sokół i Łęki Górne II, wraz z niezbędnymi obiektami towarzyszącymi,

- b) możliwość lokalizowania obiektów i zaplecza - urządzeń sanitarnych, socjalnych itp.,
- c) dla obiektów sakralnych oraz cmentarzy objętych rejestrem bądź ewidencją zabytków, obowiązuje postępowanie zgodne z przepisami odrębnymi;
- 6) tereny lasów i zakrzewień:
  - a) zachowanie istniejących kompleksów leśnych,
  - b) uwzględnianie ustaleń planu urządzenia lasów,
  - c) utrzymuje się istniejące osady leśne, z prawem do ich rozbudowy i modernizacji,
  - d) zakaz realizacji zabudowy poza zabudową związaną z gospodarką leśną oraz obiektów infrastruktury technicznej, drogowej i ochrony p.pożarowej;
- 7) tereny zalesień:
  - a) utrzymanie dotychczasowego użytkowania rolniczego do czasu przeprowadzenia zalesień,
  - b) utrzymanie istniejących zadrzewień, rowów, oczek wodnych i cieków;
- 8) tereny wód powierzchniowych i cieków:
  - a) utrzymanie rzek: Ochni i Bzury, wraz z dopływami, oraz kanałów: Strzegocińskiego i Południowego. Wprowadza się zakaz likwidacji rowów, zakoli, zbiorników i oczek wodnych z jednoczesnym zakazem ich zanieczyszczania i ograniczania dostępu do nich,
  - b) zakaz przegradzania dolin rzecznych,
  - c) użytkowanie wód otwartych do celów rekreacyjnych i sportowych, urządzenie łowisk komercyjnych i stawów hodowlanych musi być poprzedzone zgodą zarządcy wód i terenów przyległych,
  - d) możliwość lokalizacji urządzeń służących regulacji rzeki oraz ochrony przeciwpowodziowej;
- 9) tereny związane z infrastrukturą techniczną obsługi gminy, zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, gospodarki komunalnej itp.:
  - a) utrzymanie istniejących obiektów i urządzeń,
  - b) możliwość rozbudowy i modernizacji,
  - c) realizację nowych obiektów i urządzeń technicznych w oparciu o przepisy szczególne,
  - d) utrzymanie obecnej obsługi komunikacyjnej, bądź nowo projektowanej, jeśli wynika to z uwarunkowań.
- 10) tereny rolne, na których dopuszcza się lokalizowanie urządzeń z odnawialnych źródeł energii:

Na części terenów rolnych (oznaczonych na rysunku Studium), wskazuje się tereny rozmieszczenia urządzeń z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, przy dopuszczeniu realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i drogowej wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniem w zabudowie i zagospodarowaniu.

Zasięgi pokazane na rysunku zmiany Studium zasięgi zawierają takie elementy jak: usytuowanie poszczególnych urządzeń i budowli oraz dróg do ich obsługi, strefy – odległości, w których wytwarzany hałas jest nieuciążliwy dla sąsiadującego otoczenia (zabudowa mieszkaniowa) zgodnie z przepisami odrębnymi; obejmuje również strefy ochronne związane z ograniczeniem w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów. Określenie mocy, wysokości oraz innych parametrów technicznych urządzeń zostanie uściślone i przesądzone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Szczegółowa lokalizacja, zastosowanie map zasadniczych z warstwą ewidencyjną gruntów (rolnych i leśnych) w skali 1 : 1 000 lub 1 : 2 000, oraz przeprowadzone analizy techniczno – problemowe – pozwolą w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na prawidłowe usytuowanie urządzeń i budowli.

Warunkiem ich realizacji na obszarach występowania gleb dobrej klasy bonitacji (III) oraz leśnych będzie uzyskanie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze i gruntów leśnych na cele nieleśne, w oparciu o przepisy odrębne.

XV.3. Tereny wyłączone spod zabudowy

Do terenów wyłączonych spod zabudowy zaliczono:

- tereny, które nie posiadają zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- tereny chronione przed zabudową przepisami odrębnymi.

Warunkiem wystąpienia o zmianę przekształcenia na inne cele niż na rolne bądź leśne jest przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

XV.4. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z cytowaną ustawą „o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”, „ilekroć w ustawie jest mowa o „obszarze przestrzeni publicznej” – należy przez to rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”.

Na terenie gminy Krzyżanów brak jest jednego obszaru o szczególnym znaczeniu dla ogółu wszystkich mieszkańców takiego miejsca, w którym koncentruje się w sposób wyraźny życie publiczne. Obszary przestrzeni publicznej są rozproszone.

W sposób wyróżniający się, życie publiczne koncentruje się w gminie przede wszystkim w:

- rejonie kościołów,
- rejonie szkół,
- rejonie centralnej części wsi.

Określa się ważne dla lokalnej społeczności miejsca, stanowiące obszary przestrzeni publicznej w gminie w następujących lokalizacjach:

- w rejonie szkoły wraz z boiskiem w Krzyżanowie,

- w rejonie boiska szkolnego w Wałach.

W Studium preferowane jest stanowisko mówiące o tym, że istnienie miejsc wspólnych spotkań mieszkańców sprzyja procesowi integracji społecznej, poczuciu własnej wartości i lokalnemu patriotyzmowi. Wspólne spotkania mogą owocować wieloma bardzo ciekawymi i pożytecznymi akcjami społecznymi. Obszary przestrzeni publicznej powinny posiadać obiekty służące zaspokajaniu potrzeb nie tylko stałych mieszkańców, ale i mieszkańców sezonowych oraz turystów.

W Studium przyjmuje się, iż „obszary centrum wsi” – są to rejony obejmujące koncentracje zabudowy i zagospodarowania, które skupiają program usług i obsługi społeczności lokalnej danej wsi.

XVI. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

Obiekty i obszary środowiska przyrodniczego, podlegające ochronie, podano w rozdziałach V i X niniejszego tekstu Studium. W niniejszym rozdziale podaje się ustalenia dotyczące ochrony tych obiektów i obszarów.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarować teren zielenią,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Na terenach ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- wydobywanie kopalin,
- wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
- urządzenie przyrz. kisonkowych,
- chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie,
- pojenie oraz wypasanie zwierząt,
- wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,

- uprawianie sportów wodnych,
- użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego,
- używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych,
- rolnicze wykorzystanie ścieków,
- przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych,
- stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin,
- budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych,
- wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych,
- lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt,
- lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu,
- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych,
- mycie pojazdów mechanicznych,
- urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk,
- lokalizowanie nowych ujęć wody,
- lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej może być nałożony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych, a także zlikwidowania nieczynnych studni oraz, na ich koszt, ognisk zanieczyszczeń wody.

Przy ustalaniu zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej należy uwzględnić warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia.

Na obszarze Sieci NATURA 2000: Pradolina Warszawsko-Berlińska, obowiązujące poniższe ustalenia:

Ochrona obszaru w ramach sieci NATURA 2000 nie wyklucza jego gospodarczego wykorzystania. Każdy jednak plan lub przedsięwzięcie, które może w istotny sposób oddziaływać na obiekt wchodzący w skład sieci, musi podlegać ocenie oddziaływania jego skutków na ochronę obiektu. Zgoda na działania szkodzące obiektowi może być wyrażona wyłącznie w określonych przypadkach i pod warunkiem zrekompensowania szkód w innym miejscu (w celu zapewnienia spójności sieci).

Według planu ochrony dla części obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB 100001 „Pradolina Warszawsko-Berlińska” położonej w granicach województwa łódzkiego, zwanego dalej „obszarem Natura 2000” dokonano między innymi:

- 1) identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000,
- 2) określenia warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zachowania integralności obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000.

IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY GATUNKÓW PTAKÓW I ICH SIEDLISK, BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

1. Istniejącymi zagrożeniami dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 jest:
  - 1) zakłócenie naturalnego reżimu hydrologicznego mającego kluczowe znaczenie dla długofalowej egzystencji siedlisk ptaków w dolinach Bzury i Neru w wyniku:
    - a) braku naturalnych wiosennych zalewów lub podtopień ekstensywnie użytkowanych łąk kośnych,
    - b) osuszenia starorzeczy i torfianek oraz przesuszenia olsów,
    - c) braku naturalnych zalewów łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych oraz łozowisk;
  - 2) przyspieszenie odpływu wody z dolin rzecznych powodujące przesuszenie siedlisk na skutek regulacji cieków oraz braku regulacji wodny na odpływach z urządzeń odwadniających i braku lub nieprawidłowej konserwacji rowów melioracyjnych;
  - 3) intensyfikacja rolnictwa, przede wszystkim zbyt wczesne terminy pierwszego pokosu i/lub zaniechanie ekstensywnej gospodarki łąkowo-pasterskiej oraz brak stosowania dobrych praktyk rolniczych;
  - 4) zanieczyszczenie i eutrofizacja wód;
  - 5) zmiana sposobu użytkowania gruntów, zamiana użytków zielonych na grunty orne, lasy lub plantacje roślin energetycznych;
  - 6) realizacja nowych lub modernizacja istniejących ciągów komunikacyjnych, w tym w szczególności realizacja autostrady A1 i obwodnicy Łęczycy, przebudowa drogi nr 702 i 703, modernizacja magistrali „węglowej” Śląsk – Porty oraz linii kolejowej Kutno – Łódź;
  - 7) nielegalny odstrzał ptaków na stawach hodowlanych;
  - 8) presja wędkarska polegająca na płoszeniu ptaków, wydeptywaniu ścieżek i stanowisk, pozostawianiu śmieci oraz paleniu ognisk;
  - 9) niszczenie łągów i olsów;
  - 10) wypalanie trzcinowisk i turzycowisk, prowadzące niejednokrotnie do pożarów torfu.
2. Potencjalnymi zagrożeniami dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 jest:
  - 1) lokalizowanie w granicach obszaru Natura 2000 oraz w jego sąsiedztwie zespołów siłowni wiatrowych;

- 2) kontynuacja regulacji wód, w tym pogłębianie koryta i przebudowa brzegów cieku, w szczególności kontynuacja regulacji Neru na odcinku w granicach województwa łódzkiego.

WARUNKI UTRZYMANIA LUB ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBSZARU NATURA 2000, ZACHOWANIA INTEGRALNOŚCI OBSZARU NATURA 2000 ORAZ SPÓJNOŚCI SIECI OBSZARÓW NATURA 2000

1. Określa się następujące warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000:
  - 1) gęsi gęgawy:
    - a) umożliwienie występowania wiosennych zalewów łąk,
    - b) utrzymanie ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk,
    - c) zachowanie pasa szuwarów na stawach hodowlanych;
  - 2) gęsi zbożowej, gęsi białoczelnej, płaskonosą, cyranki, świstuna, rożeńca, bociana białego, siewki złotej, bataliona i łączaka:
    - a) umożliwienie występowania wiosennych zalewów łąk,
    - b) utrzymanie ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk;
  - 3) bąka i zielonki:
    - a) zachowanie pasa szuwarów na stawach hodowlanych,
    - b) utrzymanie trzcinowisk w starorzeczach i dołach potorfowych;
  - 4) łąbądzia czarnodziobego i łąbądzia krzykliwego:
    - a) umożliwienie występowania wiosennych zalewów łąk,
    - b) utrzymanie użytkowania stawów hodowlanych,
    - c) zachowanie pasa szuwarów na stawach hodowlanych;
  - 5) czapli białej:
    - a) umożliwienie występowania wiosennych zalewów łąk,
    - b) utrzymanie użytkowania stawów hodowlanych;
  - 6) bielika:
    - a) zachowanie obszarów leśnych z udziałem starodrzewów,
    - b) zachowanie rozległych rozlewisk skupiających przelotną awifaunę,
    - c) zachowanie stawów hodowlanych jako miejsca żerowania;
  - 7) błotniaka stawowego:
    - a) zachowanie pasa szuwarów na stawach hodowlanych,
    - b) utrzymanie trzcinowisk;
  - 8) błotniaka łąkowego:
    - a) utrzymanie ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk,
    - b) utrzymanie fragmentów ubiegłorocznych, nieskoszonych trzcinowisk i turzycowisk;
  - 9) kropiatki:
    - a) zachowanie podmokłych, ekstensywnie użytkowanych turzycowisk i dołów potorfowych,
    - b) utrzymanie pasa szuwarów na brzegach małych zbiorników wodnych;
  - 10) żurawia:
    - a) zachowanie podmokłych łągów i trzcinowisk,

- b) utrzymanie ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk;
  - 11) derkacza:
    - a) utrzymanie użytkowania łąk i pastwisk,
    - b) koszenie łąk po 1 sierpnia;
  - 12) rybitwy Białowąsem i rybitwy czarnej:
    - a) umożliwienie występowania wiosennych zalewów łąk,
    - b) utrzymanie płatów pływającej roślinności na terenie dołów potorfowych i stawów hodowlanych;
  - 13) podróżniczka: zachowanie roślinności krzewiastej wzdłuż rowów melioracyjnych oraz na brzegach stawów hodowlanych i wyrobisk potorfowych;
  - 14) wodniczki:
    - a) utrzymanie rozległych, ekstensywnie użytkowanych turzycowisk, zwłaszcza o kępkowej strukturze, ze zwierciadłem wody pomiędzy kępami turzyc,
    - b) koszenie łąk po 1 sierpnia;
  - 15) jarzębatki i gąsiora: utrzymanie luźno rosnących zadrzewień i zakrzewień, szczególnie kolczastych wzdłuż rowów i dróg polnych.
2. Określa się następujące warunki zachowania integralności obszaru Natura 2000 oraz ogólnej spójności sieci obszarów Natura 2000:
- 1) odtworzenie i zachowanie reżimu hydrologicznego możliwie zbliżonego do naturalnego w warunkach gospodarczego użytkowania terenu;
  - 2) zachowanie dynamiki siedlisk;
  - 3) utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk oraz zintegrowanie pozostałych form gospodarczego użytkowania terenu z wymogami ochrony obszaru Natura 2000;
  - 4) poprawa jakości wód powierzchniowych;
  - 5) uwzględnienie warunków zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w opracowaniach planistycznych;
  - 6) popularyzowanie wiedzy o lokalizacji stanowisk ptaków i kluczowych dla nich siedlisk.

2. Pomniki przyrody:

Według ustawy o ochronie przyrody W stosunku do pomnika przyrody, **mogą być** wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Ochronie podlegają także tereny rolne, leśne, cieki i zbiorniki wodne. Zmiana sposobu przeznaczenia tych terenów na inne cele niż ich poprzednie przeznaczenie wymaga przeprowadzenia procedury określonej w przepisach szczególnych.

Na terenie gminy Krzyżanów planowany jest Obszaru Chronionego Krajobrazu „Ochni-Głogowianki” wg PZPWŁ.

Konkretne, obowiązujące zakazy na terenie projektowanych obszarów objętych ochroną zostaną określone w akcie prawnym wyznaczającym te formy ochrony przyrody.

XVII. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej

Obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego przedstawiono w rozdziale VI niniejszego tekstu Studium. W niniejszym rozdziale podaje się ustalenia dotyczące ochrony tych obiektów.

Dla utrzymania ciągłości historycznej użytkowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną konserwatorską, najbardziej właściwe jest ustalenie dla nich funkcji nawiązujących do pierwotnego przeznaczenia.

Stosownie do obowiązujących uwarunkowań prawnych, wszelkie działania na terenach wpisanych do rejestru zabytków wymagają wydania indywidualnych wytycznych konserwatorskich i postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi.

Dla terenów przylegających do granic parków zabytkowych i cmentarzy, należy przyjąć zasadę zagospodarowania zapewniającego ich ekspozycję.

Wyklucza się realizację zabudowy w strefach ekspozycji parków i cmentarzy.

Obszary cmentarzy wskazuje się do zachowania, porządkowania i rewaloryzacji.

Dla ochrony cmentarzy należy przyjąć zasadę utrzymania czytelności ich usytuowania, także zasadę czytelności układów wewnętrznego rozplanowania wraz z ochroną istniejącego drzewostanu.

Nakazuje się stosowanie ogrodzeń z prefabrykatów.

W polityce ochrony zabytków należy uwzględniać także:

- zachowanie i eksponowanie walorów dziedzictwa kulturowego gminy Krzyżanów,
- konserwację i przywracanie do stanu właściwego zasobów, składników i walorów środowiska kulturowego,
- kształtowanie harmonijnego, współczesnego krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem uwarunkowań historycznych i regionalnych.

Ustalenia dotyczące stanowisk archeologicznych i stref ochrony archeologicznej:

- realizacja inwestycji wymagających prac ziemnych (w tym zalesienia), na obszarze stanowiska archeologicznego, będzie możliwa po wykonaniu ratowniczych badań wykopaliskowych;
- realizacja inwestycji wymagających prac ziemnych (w tym zalesienia), w strefie ochrony stanowiska archeologicznego, wymaga sprawowania nadzoru archeologicznego.

Podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami jest Gminna Ewidencja Zabytków.

W zaktualizowanym „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” teren gminy Krzyżanów został zakwalifikowany do „Pasma turystyczno-kulturowego Bzury” z propozycją utworzenia „Parku Kulturowego Szlakiem Kutnowskich Kościołów Drewnianych”.

Tak więc w Studium gminy uznaje się możliwość utworzenia na terenie gminy Krzyżanów Parku kulturowego, z uwzględnieniem zapisów ochronnych.

W parku kulturowym powinien znaleźć się kościół drewniany w łękach Kościelnych. Jest to kościół modrzewiowy z 1775r. w stylu barokowym, kryty gontem, kopuła wieży kryta blachą tłoczoną w łuski. W prezbiterium dwa okna typu witrażowego.

Regulacje ustawowe uznają utworzenie parku kulturowego, jako prawną formę ochrony zabytków.

Rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy, w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania się wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Uchwała powinna określić parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia.

Wójt w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, jest sporządzającym plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez Radę Gminy. Dla obszarów, na których utworzony zostanie park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

*
* *

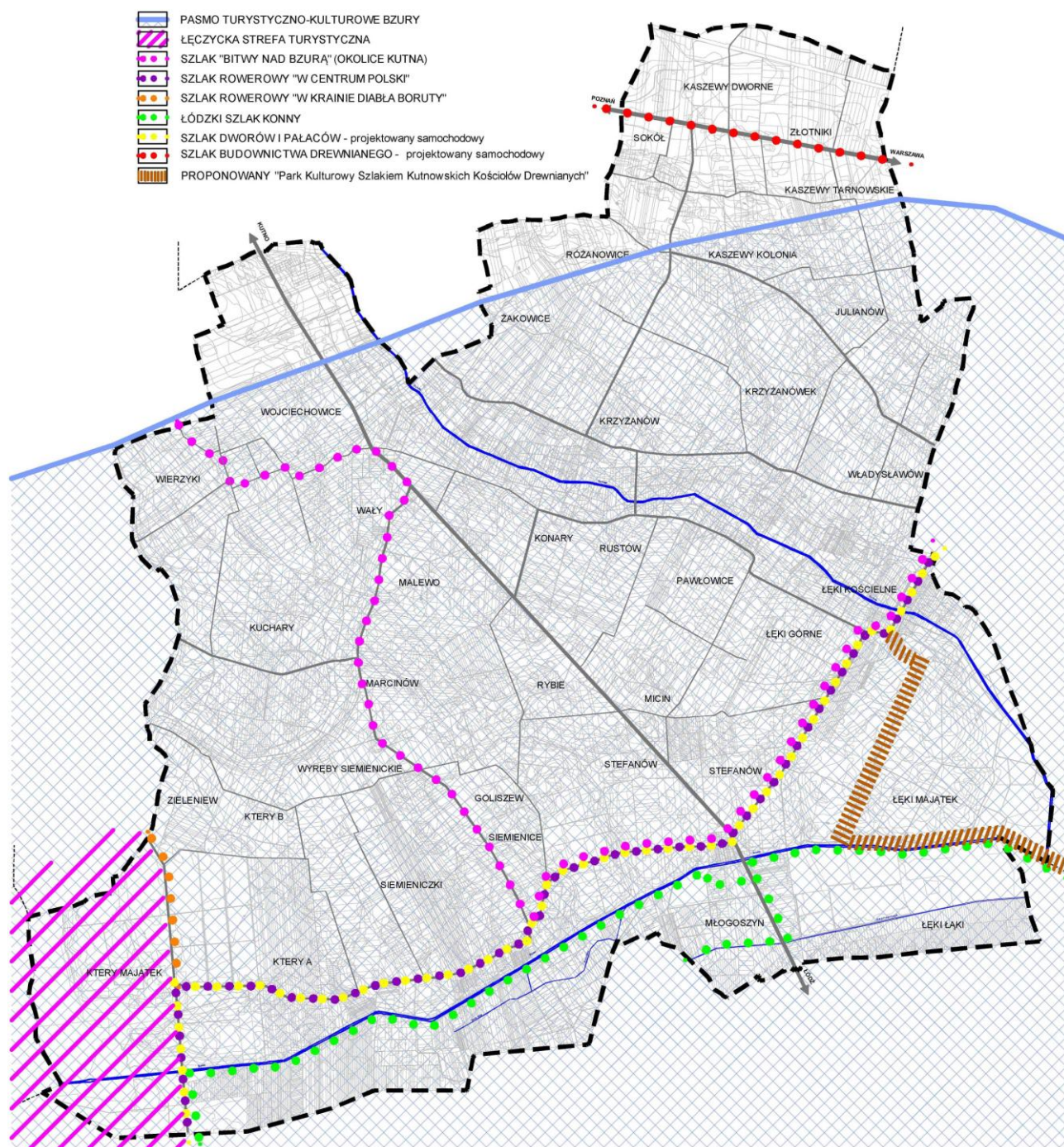
Do działań znaczących w rozwoju gminy należy także rozwój sektora turystyki. Jednym ze sposobów na zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy, jest rozbudowa infrastruktury turystycznej, na którą składają się między innymi szlaki rowerowe, konne, samochodowe, obszary wypoczynku i rekreacji. Ich przygotowanie i realizacja uzależniona będzie jednak od działań samorządu lokalnego.

Do turystycznego rozwoju gminy Krzyżanów, mogą przyczynić się istniejące już i projektowane szlaki i pasma turystyczno- kulturowe:

- 1) Szlak dworów i pałaców – projektowany, samochodowy;
- 2) Szlak budownictwa drewnianego - projektowany, samochodowy;
- 3) „Park Kulturowy Szlakiem Kutnowskich Kościołów Drewnianych”;
- 4) Pasma turystyczno – kulturowe Bzury;
- 5) Łęczycka Strefa Turystyczna;
- 6) Łódzki Szlak Konny;
- 7) Szlak rowerowy – „W krainie Diabła Boruty”;
- 8) Szlak rowerowy – „W Centrum Polski”;
- 9) „Szlak Bitwy nad Bzurą”.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRZYŻANÓW

Kierunki rozwoju istniejących i projektowanych szlaków turystyczno-kulturowych (schemat)

XVIII. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Powiązania zewnętrzne gminy zapewnione będą:

- poprzez sieć drogową, w tym przede wszystkim autostradę A-1, drogę krajową Nr 92, oraz drogę wojewódzką Nr 702,
- poprzez linię kolejową relacji Warszawa – Poznań,
- poprzez linie autobusowe w relacjach regionalnych, wykorzystując drogę krajową i wojewódzką oraz niektóre drogi powiatowe.

Drogi publiczne powinny spełniać wymagania wynikające z przepisów szczególnych i rozporządzeń wykonawczych. Także w zakresie programów modernizacji. Należy ograniczać dostęp do dróg klasy Z, w zakresie zjazdów, szczególnie dla zjazdów do nowych terenów.

Wszelkie zmiany np. ograniczenia przestrzenne szerokości w liniach rozgraniczających muszą być uzgadniane z właściwym zarządcą drogi, jak i inne zamierzenia ingerujące w tereny drogowe.

Jako kierunek działań ustala się modernizację dróg poprzez: sukcesywne ich dostosowywanie do wymagań związanych z ulepszeniem nawierzchni, zabezpieczaniem chodników, dążeniem do uzyskiwania pasów drogowych o odpowiedniej szerokości w liniach rozgraniczających dla danej klasy drogi.

Przy ustalaniu lub zmianie przeznaczenia terenu, określaniu sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy oraz przy podziałach gruntów wykorzystywać dostępność do dróg o niższej klasie technicznej. Nie należy wykonywać podziałów, w wyniku których tereny nie będą miały dostępności do dróg publicznych poprzez system istniejącej komunikacji lokalnej.

Dla terenów położonych wzdłuż drogi krajowej i wojewódzkiej, a przewidywanych do zmiany przeznaczenia należy zaprojektować układ komunikacyjny z wykorzystaniem istniejących skrzyżowań, spełniający wymagania przepisów szczególnych. Do roku 2013 nie przewiduje się przebudowy dróg powiatowych – wyłączenie roboty mające na celu poprawę nawierzchni.

Obiekty przemysłowe, składowe itp. oraz obiekty usługowe powinny zabezpieczać miejsca parkingowe dla transportu towarowego i klientów we własnym zakresie.

Należy uwzględnić również brak bezpośredniej dostępności rozwojowych terenów inwestycyjnych, przyległych do autostrady A-1 oraz uciążliwości od ruchu drogowego generowanego przez w/w drogę (obszar ograniczonego użytkowania).

Nowe tereny rozwojowe dla aktywności gospodarczej, lokalizowane w rejonie drogi krajowej Nr 2, na północ: Kaszewy Dworne – Złotniki, oraz na południe: Kaszewy Tarnowskie, nie mogą spowodować zwiększenia zjazdów.

Należy uzależnić możliwość „uruchamiania” tych terenów od warunku realizacji tzw. dróg odbarczeniowych, dla bezpośredniej obsługi tych terenów.

W Studium zawarte są główne kierunki rozwojowe w zakresie gospodarowania przestrzenią, jak i obsługi komunikacyjnej. Szczegółowe rozstrzygnięcia nastąpią w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – dotyczące sposobu i możliwości obsługi komunikacyjnej dla nowych obszarów aktywności gospodarczej i logistyki.

W planach rozwojowych gminy Krzyżanów należy uwzględnić projektowany przebieg kolei międzyregionalnej Łódź – Kutno – Bydgoszcz wzdłuż autostrady A-1, po zachodniej jej stronie.

XIX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XIX.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Krzyżanów jest zwodociągowana w 100%.

W zakresie zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Krzyżanów utrzymuje się:

- zasilanie z wodociągu gminnego, który jest zasilany z wodociągu komunalnego miasta Kutna,
- utrzymanie istniejących ujęć wody,
- zapewnienie na terenach poszczególnych wsi przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego w hydranty, studnie i punkty czerpania wody,
- lokalizację sieci wodociągowej poza pasem drogowym, a na obszarach zabudowy poza koroną drogi.

Planowany rozwój gminy pociąga za sobą potrzebę rozbudowy sieci wodociągowej dla obsłużenia terenów nowej zabudowy.

Rozbudowany układ sieciowy winien zapewnić wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru przy pomocy sieci hydrantowej z hydrantami zewnętrznymi i nadziemnymi.

Gmina przebudowuje i rozbudowuje stację uzdatniania wody w Krzyżanowie, celem korzystania z ujęcia gminnego. Stacja ta zasilac będzie w wodę mieszkańców gminy, a nie jak dotąd z ujęcia miasta Kutno.

XIX.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych - odprowadzanie ścieków sanitarnych częściowo do oczyszczalni ścieków miasta Kutna oraz poprzez sukcesywną budowę lokalnych i grupowych oczyszczalni ścieków i wiejskich sieci kanalizacji sanitarnej, możliwość stosowania małych oczyszczalni przydomowych, dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych z wywozem ścieków do gminnej zlewni.

Gmina Krzyżanów nie posiada pełnego systemu kanalizacji sanitarnej. Konieczna jest rozbudowa tego systemu poprzez rozbudowę istniejącej sieci kanalizacyjnej i rozbudowę systemu małych oczyszczalni ścieków, a w przypadku ich braku gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach.

Zakłady przemysłowe mogą być wyposażone w zakładowe oczyszczalnie ścieków. W przypadku odprowadzenia ścieków technologicznych do komunalnych sieci kanalizacji sanitarnej, istnieje obowiązek uprzedniego ich podczyszczenia czy neutralizacji na terenach zakładów je wytwarzających.

Można rozważyć, aby przyszłe tereny przemysłowe położone w północnej części gminy skanalizować do oczyszczalni Klęczki w Kutnie, po uzyskaniu warunków technicznych podłączenia.

XIX.3. Odprowadzanie wód opadowych

Podstawową formą odprowadzania wód opadowych będzie nadal spływ powierzchniowy.

Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych większych placów, parkingów, terenów stacji paliw itp. miejsc narażonych na zanieczyszczenie produktami ropopochodnymi winny być oczyszczone zgodnie z wymogami przepisów szczególnych, i wymagają odprowadzenia w sposób zorganizowany do odbiornika, po uprzednim oczyszczeniu.

Odbiorniki należy wyposażyć w separatory.

Zakłada się, że przy realizacji zbiorowych systemów kanalizacji ściekowej, będzie osiągnięte przez wody rzek Bzury i Ochni – trzeciej klasy czystości wód.

XIX.4. Gospodarka odpadami

1. Utrzymuje się istniejący system gromadzenia odpadów komunalnych w pojemnikach lub workach foliowych i czasowego ich przetrzymywania w miejscach do tego wyznaczonych – w obrębie każdej nieruchomości, następnie ich wywożenie przez wyspecjalizowane firmy na zorganizowane międzygminne składowisko odpadów w Krzyżanówku.

Obszar nieruchomości, na której zaplanowano realizację przedsięwzięcia pn. „Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów” jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów. Lokalizacja przedsięwzięcia to teren i bezpośrednie sąsiedztwo istniejącego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych obiektów gospodarki odpadami zarządzanych przez Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta „EKO-SERWIS” Sp. z o.o.

Zakład Zagospodarowania Odpadów (ZZO) będzie składał się z istniejących obiektów składowiska oraz obiektów nowoprojektowanych.

Podstawowe projektowane obiekty ZZO to linia sortowania odpadów komunalnych zmieszanych, segment do stabilizacji odpadów organicznych (ze

strumienia odpadów zmieszanych), kompostownia przyzmoza odpadów zielonych, kwatera składowania odpadów ze studniami odgazowującymi, segment magazynowania odpadów obojętnych i inne.

Kwatera składowania odpadów, na której będą składowane odpady komunalne poddane wcześniej procesom przetwarzania (w sortowni lub segmencie stabilizacji) oraz inne rodzaje odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, będzie zlokalizowana na obszarze, przylegającym od strony północnej do istniejącej kwatery. Kwatera będzie budowlą ziemną, o powierzchni ponad 3,0 ha i będzie posiadała wielowarstwowe zabezpieczenie dna, ścian bocznych i zbocza.

2. Zaleca się dalsze wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów z poszerzeniem zakresu ich segregacji.

W przypadku wytworzenia odpadów z grupy niebezpiecznych, istnieje obowiązek ich składowania na terenie wytwórcy lub w miejscach do tego wyznaczonych, następnie ich utylizacji przez wyspecjalizowane firmy, z zachowaniem wymogów ochrony środowiska.

3. Szczegółowe zasady zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, podejmowania działań edukacyjnych w dziedzinie gospodarki odpadami oraz monitoringu reguluje Plan gospodarki odpadami dla gminy Krzyżanów, oraz akty prawa lokalnego w tym zakresie.

4. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze gminy Krzyżanów, mają obowiązek posiadania zakładowych programów gospodarki odpadami.

5. Kontynuacja i rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych w szczególności odpadów niebezpiecznych, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych.

XIX.5. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy brak jest warunków do realizacji ciepłownictwa scentralizowanego (niska gęstość energetyczna terenu).

Dla ograniczenia potrzeb cieplnych zaleca się przeprowadzenie termomodernizacji istniejących budynków i instalacji grzewczych.

Nowe obiekty powinny być wyposażone w systemy grzewcze oparte na paliwach ekologicznych.

W dotychczas eksploatowanych kotłowniach opalanych węglem zaleca się zastosować współpalanie węgla z biomasą i sukcesywnie przebudowywać kotłownie, dostosowując do ekologicznych nośników energii (olej opałowy niskosiarkowy, wierzba energetyczna, słoma oraz gaz ziemny przewodowy po przeprowadzonej gazyfikacji).

Średnie roczne zapotrzebowanie ciepła ocenia się na około 134,721 TJ

Źródło ciepła	Zapotrzebowanie ciepła		Zapotrzebowanie mocy	
	GJ/rok	%	MW	%
Przemysł	30 973	22,99	3,557	19,92
Urzędy i instytucje	16 080	11,94	2,216	12,41
Mieszkalnictwo	87 668	65,07	12,085	67,67
Razem	134 721	100,00	17,858	100,00

Bilans zapotrzebowania mocy cieplnej w podziale na sektory gospodarki (mieszkalnictwo, obiekty użyteczności publicznej, przemysł) przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Zapotrzebowanie mocy (MW)
Mieszkalnictwo	12,085
Urzędy i instytucje	2,216
Przemysł	3,557
Razem	17,858

XIX.6. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Obszar gminy nie jest wyposażony w sieć dystrybucyjną gazu przewodowego.

Według obecnych planów rozwoju gazownictwa, gazyfikacja gminy realizowana będzie siecią średniego ciśnienia, wyprowadzoną ze stacji redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia w Wojciechowicach w powiązaniu z istniejącym i planowanym układem sieciowym w Kutnie i gminie Krzyżanów.

Zaleca się opracowanie aktualizacji koncepcji gazyfikacji z 1992 roku, uwzględniającej aktualne i przewidywane potrzeby rejonu, aktualny i przewidywany stan rozwoju układu sieci średniego ciśnienia i źródeł zaopatrzenia, w tym ewentualne wykonanie nowej stacji redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia i układu sieciowego w Skłęczkach dla Kutnowskiego Parku Agro-Przemysłowego.

O realizacji sieci gazowej do poszczególnych terenów decydować będą względy ekonomiczne i zainteresowanie odbiorców.

Przewidywany jest korytarz dla przeprowadzenia planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Witonia – Krośnice wraz ze strefą kontrolowaną o szerokości po 6 m w obie strony od osi przewodu.

Od istniejących gazociągów wysokiego ciśnienia zachowuje się korytarz wolny od zabudowy o szerokości po 20 m w obie strony od osi przewodu.

XIX.7. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejący system elektroenergetyczny nie stwarza ograniczeń w rozwoju gminy. Zasilanie odbiorców winno się odbywać z istniejącej sieci elektroenergetycznej napowietrzno – kablowej przewidzieć w pasach drogowych, z uwzględnieniem zachowania odpowiednich odległości od obiektów budowlanych i urządzeń uzbrojenia terenu.

Dla zaopatrzenia nowych terenów rozwojowych i uzupełniania zainwestowania, nastąpi potrzeba budowy lokalnych stacji transformatorowych 15/0,4 kV zasilających je linii 15 kV oraz sieci niskiego napięcia, w tym sieci oświetlenia dróg i ulic. Nowe linie elektroenergetyczne SN, NN należy lokalizować w liniach rozgraniczających dróg.

Na terenie gminy Krzyżanów projektowana jest budowa linii elektroenergetycznej 110 kV.

Przebudowa istniejącej infrastruktury energetycznej kolidującej z projektowanymi obiektami, może być realizowana przez właściciela sieci na koszt podmiotu, który tę zmianę w planie powoduje.

Przewidywane zmiany zapotrzebowania na nośniki energetyczne w gminie Krzyżanów szczegółowo zostały przeanalizowane w Założeniach do planu zaopatrzenia w energię gminy Krzyżanów na lata 2005-2020.

W zakresie wytwarzania energii elektrycznej:

- wyznacza się tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, obejmujących również ich strefy ochronne pokazane na mapie „Kierunki zagospodarowania”,
- odprowadzanie wytworzonej energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej, zgodnie z wymogami określonymi w przepisach odrębnych,
- prowadzenie procedur środowiskowych zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych.

XIX.8. Zapewnienie przesyłu informacji i łączności

Zaopatrzenie w łącza telefoniczne będzie realizowane z istniejącej i projektowanej sieci kablowej i światłowodowej, działających na terenie gminy operatorów.

Istniała będzie możliwość wykorzystania wszelkich dostępnych środków łączności, takich jak: sieci telefoniczne napowietrzne i kablowe, telefonii radiowej oraz telefonii komórkowej.

Rozwój systemów łączności będzie polegać na:

- rozbudowie sieci,
- zwiększeniu liczby abonentów,

- unowocześnieniu urządzeń (central) i rozszerzeniu asortymentu świadczonych usług;
- rozwoju telefonii komórkowej;
- rozwoju łączności radiowej.

XIX.9. Melioracje

Obowiązkiem ochrony i konserwacji obejmuje się sieć istniejących rowów i innych urządzeń melioracyjnych.

Ewentualna przebudowa urządzeń melioracyjnych może nastąpić przy zapewnieniu ich funkcjonowania na terenach sąsiednich po wcześniejszym uzgodnieniu z zarządcą tych urządzeń.

Nowe obiekty mogą powstawać w razie potrzeby po regulacji stosunków wodnych w uzgodnieniu z właściwym zarządcą tych urządzeń.

Dla zapewnienia warunków odpływu wód opadowych i roztopowych oraz przewidywanego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych należy zachować istniejącą sieć rowów.

Niniejsze Studium ustala obowiązek ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych, które powinny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Ewentualna zmiana przeznaczenia zmeliorowanych użytków rolnych może nastąpić tylko przy braku możliwości innych rozwiązań i po uzgodnieniu z właściwym zarządcą tych urządzeń.

Zajmując część terenów objętych melioracją należy zapewnić sprawne działanie systemu na terenach przyległych, pozostających w użytkowaniu rolniczym.

Należy dodać, iż opracowano projekt melioracji gruntów rolnych w ramach zadania inwestycyjnego: „Żakowice – Różanowice – melioracje szczegółowe”, obejmujący wykonanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na powierzchni ponad 70 ha (wraz z odpływami) we wsiach Żakowice i Różanowice.

W analizie dla „Programu Małej Retencji Dla Województwa łódzkiego” 2008 wykonanej przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi oraz BPP Województwa łódzkiego na terenie gminy Krzyżanów wytypowano następujące obiekty retencji korytowej:

Numer w wykazie (symbol na mapie)	Zlewnie	Nazwa obiektu rzeki (cieku), kanału	Miejscowość	Rodzaj budowli	Światło szerokość (m)	Wysokość piętrzenia	Wielkość retencji korytowej (tys. m ³)
109 K	Wiśła	Bzura	Ktery	Jaz betonowy	3,0x4,0	2,4	141
117 K	Bzura	Kanał	Młogoszyn	Jaz	2,0	1,3	6

		Połud- niowy B		koźłowy			
118 K	Bzura	Kanał Połud- niowy C	Siemienice	Jaz koźłowy	2,0	1,0	12
132 K	Bzura	Ochnia	Kanary	Jaz betonowy	3,0x2,0	2,0	53

XX. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMI

1. Na terenie gminy tereny szczególnego zagrożenia powodzią ograniczają się do terenów, na których występują podtopienia, zalania przez wezbrane wody powodziowe rzek Ochni i Bzury.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie opracował studium bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych.

W 2005 roku zostało wykonane „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – Etap I” dla rzeki Bzury, oraz „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – Etap I” dla rzeki Ochni.

W opracowaniach tych Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej ustalił na obszarze gminy Krzyżanów granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią.

Na rysunku Studium pokazano granice szczególnego zagrożenia powodzią dla rzeki Bzury i dla rzeki Ochni.

Ochrona przeciwpowodziowa jest to zespół środków zapobiegających powodziom lub ograniczających ich rozmiary.

Wyróżniamy ochronę przeciwpowodziową czynną i bierną.

- 1) ochrona przeciwpowodziowa czynna polega na budowaniu na ciekach zbiorników retencyjnych przyjmujących falę powodziową, zalesianiu dorzecza i innych zabiegach zmniejszających spływ powierzchniowy,
- 2) ochrona przeciwpowodziowa bierna polega na zabezpieczeniu obszarów zagrożonych powodzią przed skutkami zatopienia poprzez wznoszenie wałów ochronnych, zwanych wałami przeciwpowodziowymi.

Do zmniejszenia negatywnych skutków powodzi przyczyniają się też bagna i rozlewiska, zwiększające tzw. retencję terenową, która w sposób istotny wpływa na zmniejszenie wysokości fal powodziowych.

Aby ograniczyć skutki powodzi należy przestrzegać kilku podstawowych zasad:

- nie powodować uszkodzeń wałów powodziowych,
- nie przejeżdżać przez wały z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych,
- nie uprawiać gruntu przy wałach w odległości co najmniej 3 m od stopy wałów,
- nie uszkadzać umocnień,
- nie rozkopywać wałów.

2. Na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemi.

XXI. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy brak jest terenów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

XXII. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie występuje pomnik zagłady w rozumieniu art.2 ustawy z dnia 7 maja 1999 roku o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. z 1999r. nr 41 poz. 412).

XXIII. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI, PRZEKSZTAŁCEŃ LUB REHABILITACJI

1. Za obszary wymagające przekształceń uznaje się:
  - zdegradowane tereny położone na dawnych obszarach popegeerowskich, które nie spełniają swej pierwotnej funkcji, a istniejące tam obiekty gospodarcze uległy znacznej dekapitalizacji we wsiach Ktery Majątek i Łęki Kościelne,
  - tereny „dzikich” wysypisk śmieci i obszary poeksploatacyjne.
2. Zdegradowane przestrzennie tereny gminne, a w szczególności historyczne struktury urbanistyczne, wymagają wdrożenia działań służących zahamowaniu, przeciwdziałaniu postępującej na ich obszarze degradacji – kompletnych działań rewitalizacyjnych, mających na celu ożywienie społeczno – gospodarcze, poprawę jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców. Celem tych działań jest też podnoszenie jakości i estetyki przestrzeni publicznych oraz przywracanie obiektom i układom zabytkowym utraconych wartości.

Wszystkie podejmowane prace powinny być ukierunkowane na wzmocnienie tożsamości terytorialnej z lokalną przestrzenią i integracją społeczności lokalnej. Na terenie gminy dotyczy to:

- dworku w Kaszewach Dwornych,
- zespołu pofolwarcznego we wsi Sokół.

XXIV. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH

Na terenie gminy występują obszary terenów zamkniętych, do których należą tereny kolejowe.

Strefy ochronne dla terenów kolejowych ograniczają się do granic ich działek. Tereny te zostały pokazane w części graficznej Studium.

XXV. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

XXV.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mogą być lokalizowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa, w zgodności z ustaleniami polityki przestrzennej gminy określonymi w aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
2. Listę inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dla obszaru gminy ustala Rada Gminy w uchwalanych przez siebie dokumentach, takich jak: coroczne budżety, strategie rozwoju, plan odnowy miejscowości, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wieloletnie programy rozwoju infrastruktury technicznej, programy ochrony środowiska.
3. Inwestycjami celu publicznego planowanymi do realizacji na najbliższy horyzont czasowy w gminie Krzyżanów są:
  - 1) rozbudowa świetlicy wiejskiej w Krzyżanowie, (parkingi, ogrodzenie, wyposażenie wewnętrzne świetlicy),
  - 2) opracowanie dokumentacji i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Żłotniki, Kaszewy Dworne, Uroczysko Leśne, Kaszewy Kościelne, Kaszewy Tarnowskie, Kaszewy Kolonia, Siemienice, Micin, Rybie, Stefanów, Konary, Młogoszyn, Wyręby Siemienickie, Krzyżanówek, Ktery B, Łęki Górne oraz w następnym etapie w pozostałych miejscowościach,
  - 3) budowa stacji uzdatniania wody w Krzyżanowie,
  - 4) przebudowa drogi gminnej:
    - nr 102151 E Kaszewy Dworne – 0,8 km,

- nr 102 170 E Ktery A- Ktery B- 2,4 km,
  - nr 102 156 E Różanowice – Krzyżanówek – 2,8 km,
- 5) przebudowa drogi:
- Wały przez Wierzyki do Nagodowa – 1,95 km,
  - Złotniki – (za torami) – 1,7 km,
  - Malewo – Świniary – 2,2 km,
  - Kuchary – 0,8 km,
  - Władysławów – 1,0 km,
  - Kaszewy Kolonia – 1,0 km,
  - Wały A – 0,7 km,
  - Krzyżanów – Konary – 1,2 km,
  - Wyręby Siemienickie – 0,5 km,
  - Wyręby Siemienickie (za młynem) – 0,5 km,
  - Brony w stronę Kter – 0,7 km,
  - Wojciechowice – 2,5 km,
  - Psurze – 1,7 km,
  - Sokół – Kaszewy Kościelne – 1,0 km,
  - Wały B – 1,5 km,
  - Łęki Górne – 0,75 km,
  - Kaszewy Kościelne – 0,38 km,
  - Nowe Ktery (koło Dziobiaka),
- 6) modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Krzyżanowie.

XXV.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikają z jednej strony - z przyjętych programów krajowych, wojewódzkich, a z drugiej strony – z propozycji samorządu lokalnego, wyrażonych w dokumentach określających i kształtujących politykę rozwoju gminy.

Ustalenia dotyczące inwestycji ponadlokalnych przyjęto w Studium, zgodne są z zapisami „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2010 roku, a także strategicznymi celami rozwoju gminy.

2. Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy zalicza się:
- Projektowany przebieg kolei międzyregionalnej Łódź – Kutno – Bydgoszcz o przebiegu wzdłuż autostrady A-1 po zachodniej jej stronie,
  - Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Ochni – Głogowianki,
  - Projektowany Park kulturowy – szlakiem kutnowskich kościołków drewnianych – czas realizacji 2008 – 2011,

- Budowę zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych (ZZO) wyposażonych w infrastrukturę do odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów – Krzyżanówek w gminie Krzyżanów,
- Drogę krajową nr 92 (nr 2) Poznań – Konin – Kutno – Łowicz.

XXVI. ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

W aspekcie wymogów obrony cywilnej i ochrony ludności, należy:

- zaniechać zabudowy terenów w rejonach obniżen dolinnych przyległych do rzek Bzury i Ochni oraz zapewnić dojazd do tych rzek pojazdom ciężarowym w sytuacji zagrożenia powodziowego,
- zachować strefy ochronne wzdłuż projektowanej autostrady A-1, drogi krajowej nr 2 oraz drogi wojewódzkiej nr 702, z możliwością wykorzystania tych obszarów dla urządzenia stosownej zieleni i lokalizacji niezbędnej infrastruktury podziemnej,
- wyznaczyć odcinki dróg gdzie możliwa będzie lokalizacja parkingów dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne,
- zachować strefy ochronne wzdłuż gazociągu wysokiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno- pomiarowej gazu I – ego stopnia w miejscowości Zawady,
- podjąć stosowne działania w zakresie racjonalnej i oszczędnej eksploatacji zasobów wód głębinowych, z uwzględnieniem systemowego odprowadzania ścieków sanitarnych z terenów zabudowanych,
- zapewnić ochronę sanitarną wody pitnej w strefach ujęć głębinowych z zabezpieczeniem ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi a także niezawodności technicznej monitoringu,
- ustalić bilans niezbędnych i minimalnych potrzeb wody dla poszczególnych sołectw i gminy łącznie, na czas ograniczonych dostaw z przeznaczeniem wody pitnej dla ludności oraz wody dla zwierząt, do celów przeciwpożarowych i urządzeń specjalnych z jednoczesnym uwzględnieniem zasilania ujęć głębinowych w energię elektryczną z ruchomych zespołów prądotwórczych,
- wykonać zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru, przy pomocy sieci hydrantowej z hydrantami zewnętrznymi nadziemnymi,
- sieci wodociągowe przeciwpożarowe na terenach miejscowości powinny być budowane jako sieci obwodowe o wydajności minimum 10 dm³/s. Dopuszcza się budowę rozgałęzień z sieci obwodowej w celu zasilania hydrantów zewnętrznych,
- zapewnić odpowiednią wydajność wodociągu stanowiącego źródło wody dla celów przeciwpożarowych. W przypadku planowania lokalizacji zakładów przemysłowych i obiektów wielkokubaturowych wydajność ta powinna wynosić minimum 40 dm³/s.

XXVII. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Podstawowym celem sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów jest określenie zasad długookresowej polityki rozwoju przestrzennego gminy.

Studium jest jedynym dokumentem planistycznym, który kształtuje politykę zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy w dłuższym okresie czasu.

1. Gmina posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na cały obszar gminy (Uchwała Nr IX/53/03 z dnia 28.08.2003 r.).
2. Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wystąpi wówczas, gdy gmina podejmie uchwałę w sprawie ustanowienia Parku kulturowego.
3. Obszary lokalizacji urządzeń z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, których zasięgi pokazano na rysunku Studium, jako „tereny objęte zmianą studium 2014” - stanowią obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
  - rejon Kaszewy Dworne – Złotniki,
  - rejon Kaszewy Tarnowskie,
  - rejon Konary,
  - rejon Wojciechowice.

Zasięg wyżej wymienionych obszarów pokazano na rysunku Studium.

5. Za zgodne z intencją zmiany Studium uznaje się możliwość opracowania planów miejscowych w podziale na poszczególne zadania, w ramach poszczególnych obszarów. Wskazane obszary można dzielić na mniejsze fragmenty - uściślając i korygując ich zasięgi w nawiązaniu do układu komunikacyjnego, infrastruktury technicznej, czy też struktury własności – przy założeniu jednak, aby docelowo w całości je wypełnić.
6. Na terenie gminy brak jest wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.
7. Na terenie gminy nie przewiduje się obszarów wyznaczonych obowiązkowo do przeprowadzenia procedury scalenia, w myśl przepisów odrębnych.
8. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne – pokazano na rysunku zmiany Studium.

XXVIII. OBSZARY PROBLEMOWE

W rozumieniu Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako „obszar problemowy” należy rozumieć obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazanych w planie przestrzennego zagospodarowania województwa lub określony w studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na terenie gminy Krzyżanów za obszary problemowe uznać można obszary bezleśne, o najwartościowszych glebach. Problemem jest tutaj występujący deficyt wody w strefie intensywnego rozwoju rolnictwa.

W odniesieniu do problematyki polityki przestrzennej, określa się następujące obszary problemowe:

- istniejące składowisko odpadów w Krzyżanówku,
- przewidywane powstanie autostrady A-1, co może spowodować wystąpienie nowych sytuacji dla gminy w stosunku do dzisiejszego zagospodarowania.

XXIX. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZĘ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRZYŻANÓW

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzyżanów, zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Krzyżanów Nr XXIII /141/2009 z dnia 30 czerwca 2009 r. obejmuje obszar gminy w jej granicach administracyjnych. Podstawą stała się konieczność dostosowania aktualnych opracowań planistycznych do nowych wymogów i przepisów prawnych.

Prace nad zmianą Studium prowadzone były w trybie:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz., U. z 2004r. Nr 118, poz. 1233).

Obecna zmiana Studium sporządzana jest w oparciu o Uchwałę Nr XVII/148/2013 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 27 marca 2013, a dotyczy jedynie wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Na potrzeby Studium sporządzono „Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Krzyżanów” w jej granicach administracyjnych.

Opracowanie to stało się bazą do opracowania przyrodniczych i środowiskowych barier oraz kierunków rozwoju, dla całego terenu objętego projektem Studium.

Opracowując projekt zmiany Studium wzięto pod uwagę i w większości pozytywnie rozpatrzono wnioski mieszkańców składane do Studium, na podstawie Art. 11, pkt.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wnioski te dotyczyły głównie przeznaczenia terenów rolnych na cele mieszkaniowe lub inwestycyjne oraz możliwości zalesień na gruntach słabych klas bonitacyjnych (V i VI klasa).

Proponowany rozwój przestrzenny obszarów wiejskich, w tym rozwój zabudowy, komunikacji, ogólnodostępnych przestrzeni publicznych oraz usług i ich dostępności pozwoli na poprawę warunków i jakości życia mieszkańców.

Gospodarczy i cywilizacyjny rozwój gminy Krzyżanów następować będzie przy jednoczesnym poszanowaniu i racjonalnym wykorzystaniu walorów środowiska przyrodniczego, w tym ochrony lasów, wód powierzchniowych i podziemnych.

Zapisy Studium i ich respektowanie zapewnią równowagę pomiędzy rozwojem zainwestowania i uzbrojenia terenów, a ochroną wartości przyrodniczych i kulturowych. Wskazują obszary szczególnej ochrony i największych zagrożeń.

Studium, określa zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.

Celem wprowadzenia zmian w studium jest przede wszystkim określenie aktualnej polityki przestrzennej władz lokalnych gminy, wynikającej z aktualnych ustaleń ustawowych i akceptowanych uwarunkowań wynikających z programów i wniosków rozwojowych osób prawnych i fizycznych, dokumentów polityki i zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Dla obszaru objętego zmianą studium, w przyjętych rozwiązaniach, uwzględniono:

1. Kształtowanie wielofunkcyjnego rozwoju gminy, zagospodarowania i użytkowania jej terenów w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju.
2. Ochronę, ale i wykorzystanie dla wielofunkcyjnego rozwoju gminy i podnoszenia jakości życia mieszkańców, walorów przyrodniczych i kulturowych obszaru.
3. Intensyfikację uzbrojenia komunalnego w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i gazyfikacji.
4. Przestrzeganie zasad ładu przestrzennego, godzenie interesu prywatnego z publicznym, realizację zabudowy zgodnie z ustalonymi zasadami i standardami urbanistycznymi, przestrzeganie wartości estetycznych w kształtowaniu przestrzeni.
5. Wyznaczenie obszarów, dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także stref

ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Zapisy Studium pozwalają wyodrębnić główne zadania, które powinny być realizowane w ciągu najbliższych lat na terenie gminy Krzyżanów, takich jak:

- kontynuacja rozbudowy sieci wodno – kanalizacyjnej,
- rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej w placówkach oświatowych,
- kontynuacja modernizacji dróg gminnych,
- promowanie podmiotów gospodarczych powiązanych z turystyką,
- propagowanie działań w kierunku zwiększenia produkcji ze źródeł odnawialnych,
- wdrażanie programów rolno – środowiskowych,
- budowa zbiorników retencyjnych,
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
- gazyfikacja gminy,
- poprawa stanu technicznego obiektów kulturalnych, świetlic wiejskich,
- zwiększenie szans edukacyjnych i dostępności do nowoczesnych technik informacyjnych,
- tworzenie społeczeństwa o wysokiej świadomości ekologicznej,
- wzbudzanie lokalnego patriotyzmu, integracja lokalnej społeczności oraz lepszego poznania i zrozumienia własnej historii.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów pełnić będzie rolę koordynującą w planowaniu i programowaniu rozwoju gminy, dla zadań i celów ustalonych w dokumentach strategicznych, w wieloletnich planach inwestycyjnych oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Studium w części poświęconej kierunkom zagospodarowania przestrzennego zawiera ustalenia koncepcyjne oraz ustalenia wiążące, które wynikają z odrębnych aktów prawnych lub zostały wyszczególnione w zapisach dokumentu.

Rozwój lokalnej gospodarki i aktywność władz samorządowych pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na inwestycje umożliwią powiększenie bazy infrastruktury społecznej oraz poprawę ich standardu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów pomimo, iż nie jest aktem prawa miejscowego, to jego znaczenie dla gminy ma wartość szczególną. Jest to dokument o charakterze strategicznym, określającym długofalową politykę władz samorządowych w zakresie gospodarki przestrzennej.

BIBLIOGRAFIA

1. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, 2010 r.
2. Atlas Geologiczny Polski. E. Rühle. Instytut Geologiczny. Warszawa).
3. Bilans Zasobów i Wód Podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2005 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2006.
4. „Inwentaryzacja otworów studziennych i badawczych dla powiatu kutnowskiego, Gmina Krzyżanów”. Zleceniodawca : Łódzki Urząd Wojewódzki, Wydział Środowiska i Rolnictwa. Wykonawca : Przedsiębiorstwo Geologiczne, POLGEOŁ S.A. Zakład w Łodzi.
5. Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska Gminy Krzyżanów , powiat Kutno, woj. łódzkie. Łódzki Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOŁ S.A. Zakład w Łodzi.
6. „Inwentaryzacja złóż, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska, gmina Krzyżanów”. Stan na dzień 31.12.2000. Łódzki Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Łódź 2000.
7. Materiały uzyskane z Urzędu Gminy Krzyżanów i Starostwa Powiatowego w Kutnie.
8. Plan gospodarki odpadami dla gminy Krzyżanów. Biuro Projektów Ochrony Środowiska, Łódź, grudzień 2002.
9. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krzyżanów na lata 2007 - 2013
10. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”. 2002.
11. „Program uporządkowania ekologicznego obszaru Związku Gmin Regionu Kutnowskiego BZURA”. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi. 2003.
Przyjęty Uchwałą nr X/69/07 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 7 grudnia 2007 roku poprzedzoną konsultacją społeczną.
12. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krzyżanów”, 2001. (Uchwała Nr 254/XXVII/2001 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 29.06.2001r.),
13. Uchwała nr XIX/123/09 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 10 lutego 2009 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu odnowy miejscowości Krzyżanów w Gminie Krzyżanów, powiat kutnowski, woj. łódzkie, z perspektywą do 2016 roku, Krzyżanów 2009.
14. „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce. Województwo płockie. Zasoby Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Delegatura w Skierniewicach.
15. „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Krzyżanów, na lata 2005 – 2020”. Biuro Ekspertyz

Energetycznych, Łódź, 2005. Autor opracowania: Zespół pod kierunkiem inż. Mariana Jeziorskiego.

16. „Studium dla ochrony przeciwpowodziowej – Etap I” dla rzeki Bzury, 2005 r., RZGW W-wa.
17. „Studium dla ochrony przeciwpowodziowej – Etap I” dla rzeki Ochni, RZGW W-wa 2005.